

คุณภาพชีวิตกับความเครียดในกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์

คริสฐา พานาพันธ์

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์และสุขภาพ)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

คุณภาพชีวิตกับความเครียดในกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์

.....

นางคริสฐา พานาสันต์

ผู้วิจัย

.....

รองศาสตราจารย์สุรีย์ กาญจนวงศ์, Ph.D.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

.....

อาจารย์ดรุณี ภูขาว, Ph.D.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....

อาจารย์ณัฐณีย์ มีมนต์, Ph.D.

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

.....

ศาสตราจารย์บรรจง มไหสวริยะ,

พ.บ., ว.ว. ออร์โธปิดิกส์

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

.....

รองศาสตราจารย์สุรีย์ กาญจนวงศ์, Ph.D.

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสังคมศาสตร์และสุขภาพ

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

คุณภาพชีวิตกับความเครียดในกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศาสตร์และสุขภาพ)

วันที่ 22 กรกฎาคม พ.ศ. 2557

.....

นางศรียุทธา พานาสันต์

ผู้วิจัย

.....

อาจารย์ธรรมรัตน์ มะโรบุตร, Ph.D.

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

อาจารย์ศุภณีย์ ภูขาว, Ph.D.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

รองศาสตราจารย์สุรีย์ กาญจนวงศ์, Ph.D.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

อาจารย์ณัฐฉิณี มีมนต์, Ph.D.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

พันตรีหญิง อาจารย์พนมพร พุ่มจันทร์, Ph.D.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

ศาสตราจารย์บรรจง มไหสวริยะ,

พ.บ., ว.ว. ออร์โทปิดิกส์

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

.....

รองศาสตราจารย์วริยา ชินวรรโณ, Ph.D.

คณบดี

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “คุณภาพชีวิตกับความเครียดในกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์” ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์ กาญจนวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลักที่คอยให้คำปรึกษา ตลอดจนชี้แนะแนวทางที่เป็นประโยชน์ต่อการศึกษาวิจัย ช่วยตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และคอยสนับสนุนให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยมาตลอด รวมทั้งอาจารย์ครุณี ภูขาว และอาจารย์ณัฐณิย์ มีมนต์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วมสำหรับข้อคิดและคำแนะนำต่างๆ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ อาจารย์ธรรมรัตน์ มะโรหบุตร และพันตรีหญิงอาจารย์พนมพร พุ่มจันทร์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิที่สละเวลาเป็นกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ที่ให้คำแนะนำในการปรับปรุงข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์มีความสมบูรณ์มากที่สุด

ขอขอบพระคุณหัวหน้าและน้องๆ งานสุขภาพจิตและยาเสพติด สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรี ที่คอยสนับสนุน ช่วยเหลือ และให้กำลังใจ ตลอดมา

ขอขอบพระคุณคุณรำไพพรรณ พิพิทพงษ์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านแสนตอ และเจ้าหน้าที่ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลบ้านแสนตอ ตำบลบ้านแสนตอ อำเภอกำมะกา จังหวัดกาญจนบุรี ที่คอยช่วยเหลือ ให้คำปรึกษา และสนับสนุนมาโดยตลอด

ขอขอบพระคุณคุณโสภ พลบำรุง และเจ้าหน้าที่มูลนิธิพัฒนารักษ์ ที่ช่วยเหลือ และสนับสนุน พร้อมทั้งกรุณาเป็นเพื่อนร่วมเดินทางไปเก็บข้อมูลกับผู้วิจัย และขอขอบคุณแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ทุกท่าน ที่เสียสละเวลาอันมีค่าในการให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง

ขอขอบคุณพี่ๆ น้องๆ และเพื่อนๆ ที่ให้ความช่วยเหลือวิเคราะห์ข้อมูล และให้กำลังใจ มาโดยตลอด

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดาที่เคารพรักยิ่ง ซึ่งคอยสนับสนุนทั้งกำลังใจ กำลังกาย และกำลังทรัพย์ด้วยดีเสมอมา และขอขอบคุณสามี และลูกๆ พร้อมทั้งน้องสาว น้องชายที่คอยช่วยเหลือ ที่คอยให้กำลังใจและเป็นกำลังใจมาโดยตลอด

คุณภาพชีวิตกับความเครียดในกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์

QUALITY OF LIFE AND STRESS AMONG MYANMAR MIGRANT WORKERS

ศิษย์ ปานาสนันต์ 5537085 SHSH/M

ศศ.ม. (สังคมศาสตร์และสุขภาพ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : สุรีย์ กาญจนวงศ์, Ph.D., ครุณี ภูขาว, Ph.D., ณัฐณิย์ มีมนต์, Ph.D.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา (1) ระดับความเครียด (2) ระดับคุณภาพชีวิต และ (3) ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับความเครียดของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ กลุ่มตัวอย่างเป็นแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ที่ทำงานและอาศัยใกล้บริเวณโรงงานไวต้าฟุตส์ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี จำนวน 339 ราย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามเกี่ยวกับ (1) ประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานะภาพสมรส และ ระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย (2) ความเครียด ประกอบด้วย อาการทางกาย อาการวิตกกังวลและนอนไม่หลับ ความบกพร่องทางสังคม และอาการซึมเศร้าที่รุนแรง (3) คุณภาพชีวิต ประกอบด้วยองค์ประกอบด้านสิ่งแวดล้อม สัมพันธภาพในสังคมและความปลอดภัยในชีวิต วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุ

ผลการวิจัยพบว่า (1) แรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ส่วนใหญ่มีระดับความเครียดต่ำ (ร้อยละ 73.16) รองลงมา ระดับความเครียดปานกลาง (ร้อยละ 26.25) และระดับความเครียดสูง (ร้อยละ 0.59) (2) แรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตปานกลาง (ร้อยละ 71.98) รองลงมา มีคุณภาพชีวิตต่ำ (ร้อยละ 27.73) และมีคุณภาพชีวิตสูง (ร้อยละ 0.29) (3) คุณภาพชีวิตโดยรวมมีความสัมพันธ์กับความเครียดอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาคุณภาพชีวิตรายด้านพบว่าคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมเป็นด้านเดียวที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมและระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทยสามารถร่วมกันอธิบายการผันแปรของความเครียดได้เพียงร้อยละ 3.2 เท่านั้น ในจำนวนตัวแปรทั้งสองตัวนี้ คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมเป็นตัวทำนายความเครียดที่ดีที่สุด

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยนี้ คือ (1) การศึกษาวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตกับความเครียดในกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ ครั้งต่อไป ควรศึกษาโดยใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้รายละเอียดเกี่ยวกับความเครียดของกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์มากยิ่งขึ้น (2) ควรมีการศึกษาคุณภาพชีวิตกับความเครียดในลักษณะเช่นนี้ กับกลุ่มแรงงานต่างด้าวสัญชาติอื่นๆ เช่น ลาว กัมพูชา เป็นต้น (3) จากผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุ พบว่าคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมและระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย สามารถร่วมกันอธิบายการผันแปรของความเครียดได้เพียงร้อยละ 3.2 เท่านั้น ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรศึกษาตัวแปรเพิ่ม เช่น ความพึงพอใจในการทำงาน บุคลิกภาพ เป็นต้น

คำสำคัญ : ความเครียด/คุณภาพชีวิต/แรงงานต่างด้าวเมียนมาร์

QUALITY OF LIFE AND STRESS AMONG MYANMAR MIGRANT WORKERS

KARIDTHA PANASANT 5537085 SHSH/M

M.A. (SOCIAL SCIENCES AND HEALTH)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SUREE KANJANAWONG, Ph.D., DARUNEE
PUKAO, Ph.D, NUTTHANI MEEMON, Ph.D.

ABSTRACT

The objectives of this survey research were to study (1) the stress level (2) the quality level and (3) the relationship between quality of life and stress among Myanmar migrant workers. Samples were 339 Myanmar migrant workers who were working at and living nearby Vita Food factory, Tahmaka district, Kanchanaburi province. Questionnaires were employed for data collection. They were comprised of (1) Demographic data including sex, age, marital status, and duration of living in Thailand, (2) Stress measurement including physical symptoms, anxiety and insomnia, social dysfunction, and severe depression, and (3) quality of life including environmental, social relationship, and life safety component. Data were analyzed by using frequency distribution, percent, arithmetic mean, standard deviation, Pearson's correlation, and multiple regression analysis.

The results of this study showed that (1) most of the Myanmar migrant workers had a low level of stress (73.16%) followed by a moderate level (26.25%) and a high level (0.59%), (2) most of the Myanmar migrant workers had moderate level of quality of life (71.98%) followed by low level (27.73) and high level (0.29), and (3) overall quality had no statistically significant relationship with stress at $\alpha=.05$ but the environmental component of quality of life was the only one that showed a statistically significant relationship with stress at $\alpha=.05$. The result from multiple regression analysis showed that the combination of environmental component and duration of living in Thailand could account only for 3.2 % of the variation of stress. Among those two variables, the environmental component is the best predictor with $\beta=-0.142$

Recommendations from this study were (1) qualitative method should be used to conduct further research with Myanmar migrant workers, (2) the same issue should be studied with other groups of migrant workers, such as those from Lao and Cambodia, and (3) since this study focuses on the result from multiple regression analysis in which two variables could slightly account for the variation of stress, other additional variables should be brought into the study, such as job satisfaction or personality.

KEY WORDS: STRESS / QUALITY OF LIFE/ MYANMAR MIGRANT WORKERS

92 pages

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ค
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
สารบัญตาราง	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 คำถามในการวิจัย	4
1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
1.4 สมมติฐานของการวิจัย	4
1.5 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย	4
1.6 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.7 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย	5
1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย	5
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	6
2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต	6
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความเครียด	13
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว	19
2.4 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	26
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	30
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	30
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	30
3.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	32
3.4 การพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมการวิจัย	32

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล	33
3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล	34
บทที่ 4 ผลการวิจัย	35
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	48
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาไทย	53
บทสรุปแบบสมบูรณ์ภาษาอังกฤษ	63
บรรณานุกรม	71
ภาคผนวก	75
ประวัติผู้วิจัย	92

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
4.1	จำนวนและร้อยละจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง	36
4.2	แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับคุณภาพชีวิต	37
4.3	การประเมินคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างจำแนกรายด้าน	38
4.4	แสดงคุณภาพชีวิต ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกรายด้าน	41
4.5	แสดงจำนวน และร้อยละ ระดับความเครียดของกลุ่มตัวอย่าง	41
4.6	แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเครียด ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกรายด้าน	42
4.7	แสดงความสัมพันธ์คุณภาพชีวิตรายด้าน และคุณภาพชีวิตภาพรวมกับ ความเครียด ในกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์	46
4.8	แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุทางความเครียดของกลุ่มแรงงานต่างด้าว เมียนมาร์	47

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยกำลังก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ.2558 มีความร่วมมือในการเพิ่มอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม วัฒนธรรม และการชำระรักษาสันติภาพ ความมั่นคงในภูมิภาค เป็นปัจจัยดึงดูดให้แรงงานต่างด้าวเคลื่อนย้าย เข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบกับกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ยุคไร้พรมแดนส่งผลให้ประเทศไทยมีการพัฒนาในภาคอุตสาหกรรมเช่นเดียวกับประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชีย ผลจากการพัฒนาทำให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ต่างประเทศหลังไหลเข้ามาลงทุนในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น ก่อให้เกิดการผลิต และการจ้างงานขยายตัว ทำให้มีความต้องการแรงงานระดับล่างมากขึ้นเพื่อรองรับการขยายตัวดังกล่าว แม้ความต้องการแรงงานระดับล่างจะเพิ่มขึ้นก็ตาม แต่คนไทยจำนวนไม่น้อยมักเลือกงานและไม่นิยมทำงานที่สกปรก (dirty) เสี่ยงต่ออันตราย (dangerous) และลำบาก (difficult) ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานในประเทศ

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันว่าแรงงานต่างด้าวเป็นกำลังสำคัญในตลาดแรงงานระดับล่างของประเทศไทย งานบางประเภท เช่น กรรมกร คนงาน ประมง เด็กปั้มน้ำมัน พนักงานเสิร์ฟ คนรับใช้ ฯลฯ เป็นแรงงานต่างด้าวชาวพม่าและกัมพูชา เป็นต้น ซึ่งปัจจุบันประเทศไทยมีแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานมี 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทแรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมายและประเภทแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย ปีพ.ศ.2555 มีจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือทั่วราชอาณาจักรไทยทั้งหมด จำนวน 1,972,504 คน แบ่งเป็นผู้เข้าเมืองถูกกฎหมาย 698,777 คน และเข้าเมืองผิดกฎหมาย 1,273,727 คน โดยในจำนวนนี้เป็นแรงงานต่างด้าวชาวพม่าถึง 1,333,227 คน แบ่งเป็นผู้เข้าเมืองถูกกฎหมาย 425,191 คน และเข้าเมืองผิดกฎหมาย 908,036 คน (กรมการจัดหางาน , 2555) สำหรับแรงงานต่างด้าวจังหวัดกาญจนบุรีที่ได้รับอนุญาตทำงานตามมติกรม.ปี 2550 จำแนกตามสัญชาติปี 2555 มีจำนวน 68,799 คน แบ่งเป็นสัญชาติพม่า 64,980 คน รองลงมาคือสัญชาติกัมพูชาและลาวจำนวน 2,888 คน และ 931 คน ตามลำดับ (จัดหางานจังหวัดกาญจนบุรี , 2555) แรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองผิดกฎหมายในจังหวัดกาญจนบุรีประมาณ 18,000 คน และในพื้นที่อำเภอท่ามะกาจะมีแรงงานต่างด้าวจดทะเบียนมากที่สุด

จากการที่มีแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าอพยพย้ายถิ่นเข้ามาอาศัยนั้น ย่อมก่อให้เกิดปัญหา และส่งผลกระทบต่อซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1.ผลกระทบทางสังคม อาทิ ปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด จากสถิติผู้ต้องขังชาวต่างชาติที่ถูกจับเนื่องจากเข้าเมืองผิดกฎหมาย หรือกระทำความผิดในคดีต่างๆ และกำลังรอการส่งกลับหรือผลักดันออกนอกประเทศในแต่ละปีมีปริมาณสูงเพิ่มขึ้น โดยมีผู้ต้องขังชาวพม่า มีจำนวนมากที่สุด (กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัดกาญจนบุรี, 2557) 2.ผลกระทบด้านความมั่นคงแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานโดยผิดกฎหมาย กระจายตามพื้นที่ต่างๆ โดยไม่ทราบจำนวนและที่พักอาศัยที่มีอยู่จริง มีการเคลื่อนย้ายเข้าออกระหว่างประเทศ 3.ผลกระทบด้านสาธารณสุข เป็นพาหนะนำโรคใหม่ๆ เข้ามา อาทิ มาเลเรีย วัณโรค ไข้ซาง ไข้เลือดออก โรคเรื้อน และไข้กาฬหลังแอ่น (สถาบันเอเชียศึกษา สถาบันเพื่อการพัฒนาประเทศไทย และสถาบันวิจัยประชากรและสังคม, 2546-2549)

จังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดชายแดนที่มีแนวเขตติดต่อกับประเทศเมียนมาร์ ความยาวตลอดแนวชายแดน 453 กิโลเมตร ในพื้นที่ 5 อำเภอ คือ อำเภอสังขละบุรี อำเภอทองผาภูมิ อำเภอไทรโยค อำเภอเมืองกาญจนบุรี อำเภอด่านมะขามเตี้ย สภามุขมิประเทศมีลักษณะเป็นป่าเขา ทั้งป่าทึบและป่าโปร่ง การคมนาคมบางแห่งไม่สามารถเดินทางเข้าออกได้ในช่วงฤดูฝน ช่องทางที่ใช้เข้า-ออก ใน 5 อำเภอชายแดนมีประมาณ 43 ช่องทาง ส่วนใหญ่เป็นช่องทางที่เข้า-ออกโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนี้จังหวัดกาญจนบุรียังมีศูนย์พักพิงชั่วคราวของผู้หนีภัยการสู้รบ และผู้อพยพชาวพม่าอยู่ 1 แห่ง จาก 9 แห่งที่มีอยู่ในประเทศไทย คือ ศูนย์พักพิงชั่วคราวบ้านต้นยาง ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี ดังนั้น จังหวัดกาญจนบุรีจึงมีแรงงานสัญชาติพม่าที่เดินทางเข้ามา มากกว่าสัญชาติอื่น ปัจจุบัน โครงการทวายซึ่งเป็นการเชื่อมต่อการค้าระหว่างประเทศเมียนมาร์กับประเทศอื่น ๆ ผ่านจังหวัดกาญจนบุรีกำลังอยู่ระหว่างดำเนินการ จังหวัดกาญจนบุรีจึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ใหม่เพื่อให้กาญจนบุรี เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจตะวันตก “ดังนั้นจังหวัดกาญจนบุรีจะต้องเผชิญกับการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากประเทศเมียนมาร์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้”

การอพยพย้ายถิ่นของแรงงานต่างด้าว มีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพจิตเนื่องจากการอพยพย้ายถิ่นมิใช่เป็นการเปลี่ยนสถานที่เท่านั้น แต่เป็นการเปลี่ยนสังคม วัฒนธรรมและสภาพแวดล้อมใหม่ที่แตกต่างไปจากวิถีชีวิตที่ตนเองเคยชินในวัฒนธรรมเดิม นอกจากนี้ยังต้องเผชิญกับความวุ่นวายที่ต้องห่างเหินครอบครัว ญาติพี่น้อง ความยากลำบากอันเนื่องมาจากความยากจน การไม่สามารถเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของรัฐ โดยเฉพาะการบริการทางสุขภาพ ปัญหาในการสื่อสารไม่มีเครือข่ายทางสังคม ไม่มีอำนาจต่อรองสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้สะท้อนคุณภาพชีวิตที่ต่ำของแรงงานต่างด้าวที่ทำให้แรงงานต่างด้าวมีความเครียดเกิดขึ้น

ความเครียดหากมีความรุนแรง จะทำให้เกิดภาวะซึมเศร้าตามมาและเป็นสาเหตุหนึ่งของการฆ่าตัวตาย จากรายงานจำนวนของผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายของประเทศไทย กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ตั้งแต่ พ.ศ. 2546-2550 พบว่าการพยายามของการฆ่าตัวตายทั้งชายและหญิงเพิ่มขึ้นตามลำดับทุกปี จาก 40.19 เป็น 42.59 ต่อประชากรแสนคนเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และสาเหตุหลักมาจากเรื่องความเครียดจากการทำงาน รายได้

จากสถิติที่กล่าวมานั้นเป็นการเก็บสถิติของคนไทย แต่ความเครียดในแรงงานต่างด้าวยังไม่มีหน่วยงานไหนเก็บสถิติ ความเครียดเป็นภัยเงียบที่ก่อให้เกิดผลกระทบหลายด้าน เช่น ผลกระทบต่อสุขภาพตัวเอง ความเครียดทำให้ระบบฮอร์โมนไม่สมดุล การทำงานของร่างกายขาดความสมดุล เกิดการไม่สุขสบาย ปวดศีรษะ เวียนศีรษะ อ่อนเพลีย ปวดท้อง นอนไม่หลับ ผลกระทบต่อครอบครัว ความเครียดเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ลายครอบครัว ครอบครัวแตกแยกโดยความเครียดจะนำไปสู่การแก้ปัญหาที่ผิด หาทางออกโดยการดื่มสุรา ใช้ยาเสพติด เล่นการพนัน ทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ดี ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ความเครียดเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ลายเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการขาดงาน หรือลางานบ่อยขึ้น ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง ผลงาน/สินค้าไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผลผลิตตกต่ำลงและทำให้ผลกำไรที่องค์กรได้รับลดลง ผลกระทบต่อสังคม ได้แก่ ปัญหาด้านอาชญากรรมและยาเสพติด การแย่งงานกันเองระหว่างแรงงานต่างด้าว แรงงานต่างด้าวบางส่วนว่างงานจึงมักพบว่า มีการลักทรัพย์เกิดขึ้น ในชุมชนบ่อยครั้งมีการทะเลาะวิวาทจากการดื่มสุรา ทำให้คนไทยบางส่วนเกิดความหวาดระแวงและหวาดกลัวภัยจากแรงงานต่างด้าว ปัญหาด้านการเจ็บป่วย เมื่อแรงงานต่างด้าวมีการเจ็บป่วยหรือมีความเครียดก็ยอมเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ซึ่งค่าใช้จ่ายนี้เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างแรงงานต่างด้าวกับหน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นผลกระทบต่อสังคมต้องมารับภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลเพราะความเครียดเป็นสิ่งที่ป้องกันได้

จากสาเหตุดังกล่าวมาข้างต้น ปัญหาแรงงานต่างด้าวที่เกิดขึ้นนั้น เราหลีกเลี่ยงไม่ได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาคุณภาพชีวิตกับความเครียดของแรงงานจากประเทศเมียนมาร์ จากผลกระทบต่างๆ ดังที่กล่าวมา สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าว การทบทวนวรรณกรรม พบว่า มีการศึกษาแรงงานต่างด้าวหลายๆ ประเด็น อาทิ คุณภาพชีวิตของแรงงานข้ามชาติ ปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดในแรงงานต่างด้าว ภาวะสุขภาพจิตของแรงงานต่างด้าว และการก่ออาชญากรรมของแรงงานต่างด้าว ในประเทศไทย คุณภาพชีวิตกับความเครียดของแรงงานต่างด้าวยังไม่มีการศึกษา ประกอบกับจังหวัดกาญจนบุรีเป็นเมืองหน้าด่านติดกับประเทศเมียนมาร์ แรงงานต่างด้าวจากประเทศเมียนมาร์จึงมีโอกาสูงที่จะเคลื่อนย้ายเข้ามาตามชายแดนสู่ประเทศไทย ดังนั้นเพื่อเป็นประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวมและประเทศชาติ ผู้วิจัยเล็งเห็นว่า การศึกษาคุณภาพชีวิตที่จะนำไปสู่ความเครียดของแรงงานจากประเทศเมียนมาร์ จะเป็นประโยชน์ต่อการจัด

โครงการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่จะนำไปสู่การลดความเครียดของแรงงานจากประเทศเมียนมาร์ เพื่อเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาสังคม และปัญหาด้านสาธารณสุข ที่ตามมาในอนาคต

1.2 คำถามในการวิจัย

1. แรงงานต่างด้าวมีความเครียดในระดับใด
2. แรงงานต่างด้าวมีคุณภาพชีวิตระดับใด
3. คุณภาพชีวิตในแรงงานต่างด้าวมีความสัมพันธ์กับความเครียดหรือไม่

1.3 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความเครียดของแรงงานต่างด้าว
2. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าว
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับความเครียดของแรงงานต่างด้าว

1.4 สมมติฐานของการวิจัย

คุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวจากประเทศเมียนมาร์มีความสัมพันธ์กับความเครียด

1.5 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

ตัวแปรอิสระ ได้แก่ คุณภาพชีวิต

ตัวแปรตาม ได้แก่ ความเครียด

1.6 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตกับความเครียดในกลุ่มแรงงานต่างด้าวจากประเทศเมียนมาร์ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

1.7 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ความเครียด หมายถึง ภาวะผิดปกติทางสุขภาพกายและใจ ที่ได้จากการประเมินโดยใช้แบบสอบถามวัดความเครียด Thai GHQ-28 ซึ่งข้อคำถามจะครอบคลุมปัญหาใหญ่ 4 ด้าน คือ 1. อาการทางกาย (Somatic symptoms) 2. การวิตกกังวลและนอนไม่หลับ (anxiety / insomnia) 3. ความบกพร่องทางสังคม (Social dysfunction) 4. อาการซึมเศร้าที่รุนแรง (Severe depression)

คุณภาพชีวิต หมายถึง การที่บุคคลนั้นมีสภาพการดำรงชีวิตที่สุขสบายและได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจที่ทำให้บุคคลนั้น เกิดความพึงพอใจในการดำรงชีวิตและมีความรู้สึกที่มั่นคงปลอดภัย โดยใช้แบบสอบถามวัดคุณภาพชีวิต 3 ด้าน ประกอบด้วย 1. ด้านสิ่งแวดล้อม 2. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม 3. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

แรงงานต่างด้าว หมายถึง ผู้ใช้แรงงานที่มีสัญชาติพม่า เข้ามาทำงานอยู่ในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี โดยถูกกฎหมาย

1.8 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบระดับความเครียดของแรงงานต่างด้าว
2. ทำให้ทราบระดับคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าว
3. ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับความเครียดในแรงงานต่างด้าว
4. ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและป้องกันความเครียดในกลุ่มแรงงานต่างด้าว

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง คุณภาพชีวิตกับความเครียดในแรงงานต่างด้าว วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้า ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความเครียด
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าว
- 2.4 การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิตเป็นนามธรรมที่มีความหมายกว้าง และครอบคลุมหลายมิติ คุณภาพชีวิตเป็นสิ่งที่ทุกคนปรารถนา และยังเป็นเป้าหมายหลักในการพัฒนาประชากรของประเทศนั้นๆ การให้ความหมายคุณภาพชีวิตจึงมีความแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับแนวคิดและวัตถุประสงค์ของการที่จะศึกษาในแต่ละบุคคล

2.1.1 ความหมาย

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานปี 2525 ให้ความหมายคุณภาพชีวิต ประกอบด้วย คำ 2 คำ คือ “คุณภาพ” หมายถึง ลักษณะความดีประจำตัวบุคคลหรือสิ่งของ และ “ชีวิต” หมายถึง ความเป็นอยู่ ดังนั้น คุณภาพชีวิต หมายถึง ลักษณะความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล (พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน: 2525)

องค์การยูเนสโก (UNESCO) ได้ให้ความหมายคุณภาพชีวิต คือ ประสบการณ์ในชีวิตทุกด้านของมนุษย์รวมถึงความพึงพอใจทางด้านวัตถุที่จำเป็นพื้นฐาน ความพึงพอใจในการพัฒนาตนเอง ความพึงพอใจความเท่าเทียมกันของระบบเศรษฐกิจในสังคม โดยมีความสัมพันธ์กับชุมชนสถาบันชาติ ทั้งนี้คุณภาพชีวิตจะมีความแตกต่างกันตามวัฒนธรรมของสังคม (1993 อ้างใน วรางคณา วันธนาวิชัย, 2548)

นายเจษฎา นกน้อยและคณะ(2557) ได้สรุปว่าคุณภาพชีวิต หมายถึง การรับรู้และความพึงพอใจในสภาพความเป็นอยู่ของตนเองในระดับการมีชีวิตที่ดี มีความสุข ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และการดำเนินชีวิตภายใต้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่อาศัยอยู่

ดร.นิพนธ์ กันธเสวี ได้ให้ความหมายคุณภาพชีวิต หมายถึง สภาพความเป็นอยู่ของบุคคลในด้านอารมณ์ สังคม ความคิดและจิตใจ ซึ่งรวมเอาทุกด้านของมนุษย์ไว้หมด ถ้าสภาพความเป็นอยู่ดังกล่าวของบุคคลไม่ดี ไม่น่าพอใจ ก็แสดงว่าคุณภาพชีวิตของบุคคลนั้นต่ำกว่าความคาดหมาย(สมจิตต์ สุวรรณหัตสน์และนิภา มนูญปัจจุ,2525)

สุวัฒน์ มหัตนิรันดร์กุลและคณะ(2540) ได้สรุปว่าคุณภาพชีวิต หมายถึง ระดับการมีชีวิตที่ดี มีความสุข และความพึงพอใจในชีวิต ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ สังคม อารมณ์ และการดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคลในสังคม เป็นการประสานการรับรู้ของบุคคลในด้านร่างกาย จิตใจ ความสัมพันธ์ทางสังคม สิ่งแวดล้อม ภายใต้วัฒนธรรม ค่านิยม และเป้าหมายในชีวิตของแต่ละคน

อย่างไรก็ตาม องค์การอนามัยโลก (The WHO group, 1994) ได้ให้ความหมายของคุณภาพชีวิตไว้ว่า เป็นการรับรู้ความพึงพอใจและสถานะความเป็นอยู่ในการดำรงชีวิตในสังคมนั้น โดยสัมพันธ์กับเป้าหมายและความคาดหวังของตนเอง ภายใต้บริบทของวัฒนธรรม ค่านิยม มาตรฐานสังคม และสิ่งอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เช่น สวัสดิการและการบริการด้านต่างๆรวมทั้งลักษณะทางการเมืองการปกครองของสังคมที่อาศัยอยู่

กล่าวโดยสรุป คุณภาพชีวิต การที่บุคคลนั้นมีสภาพการดำรงชีวิตที่สุขสบายและได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านร่างกายและจิตใจที่ทำให้บุคคลนั้น เกิดความพึงพอใจในการดำรงชีวิตและมีความรู้สึกที่มั่นคงปลอดภัย

2.1.2 องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิตขึ้นอยู่กับปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ปัจจัยภายใน ได้แก่ ความคิด อารมณ์ ความรู้สึก และปัจจัยภายนอก ได้แก่ ความจำเป็นขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต และสภาพแวดล้อม ดังนั้นจึงมีผู้ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต ซึ่งแบ่งไว้หลากหลายดังนี้

ฟลานาแกน (Flanagan,1987) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบคุณภาพชีวิตเป็น ความจำเป็น และต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ได้ 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1. มีความสุขสบายทางร่างกายและวัตถุ ได้แก่ การที่มีสุขภาพร่างกายสมบูรณ์ แข็งแรง และไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ ส่วนทางด้านวัตถุ ได้แก่ การมีที่อยู่อาศัยน่าอยู่ มีอาหารการกินที่ดี และมีเครื่องอำนวยความสะดวก

2. มีความสัมพันธ์กับผู้อื่น ได้แก่ ความสัมพันธ์ในครอบครัวและบุคคลอื่น เช่น ความสัมพันธ์คู่สมรส บุตร บิดา-มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง

3. การมีกิจกรรมในสังคมและชุมชน การได้มีโอกาสพบปะสนับสนุนและช่วยเหลือผู้อื่นในสังคม

4. มีการพัฒนาด้านบุคลิกภาพและมีการพัฒนาการวัยที่เหมาะสม เช่น การมีพัฒนาการทางสติปัญญา มีการเรียนรู้ เข้าใจตนเอง รู้จุดบกพร่องของตนเอง นำมาพัฒนาแก้ไขได้ และมีการแสดงออกที่สร้างสรรค์

5. มีสันทนาการ เช่น มีการร้องรำทำเพลง ฟังดนตรี เล่นกีฬา อ่านหนังสือ หรือวิ่งบันเทิงอื่นๆ

ชาร์มา (Sharma 1988:147) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตออกเป็น 2 ประเภท ดังนี้

1. องค์ประกอบทางด้านกายภาพ ได้แก่ ความจำเป็นขั้นพื้นฐาน อาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ฯลฯ

2. องค์ประกอบทางด้านสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ การศึกษาการได้รับความช่วยเหลือจากสังคม การบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข สภาพแวดล้อม ทางสังคมต่างๆ ฯลฯ

องค์การอนามัยโลก กล่าวถึงองค์ประกอบคุณภาพชีวิต โดยใช้เครื่องชี้วัดคุณภาพชีวิตสามารถจัดกลุ่มได้ 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1. ด้านร่างกาย (physical domain) คือ การรับรู้สภาพทางด้านร่างกาย รู้สึกสบายซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวัน เช่น การรับรู้ ความสมบูรณ์แข็งแรงทางร่างกาย รู้สึกสบายรวมถึงการรับรู้การมีเพศสัมพันธ์ ซึ่งการรับรู้เหล่านี้มีผลต่อการดำรงชีวิตประจำวัน

2. ด้านจิตใจ (Psychological domain) คือ การรับรู้สภาพทางจิตใจ เช่นการรับรู้ความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง รับรู้ภาพลักษณ์ของตนเอง ความมั่นใจรวมถึงความสามารถในการจัดการกับความวิตกกังวล ความเครียด หรือความเศร้า

3. ด้านระดับความเป็นอิสระของบุคคล (Level of independence domain) คือ การรับรู้ถึงความเป็นอิสระที่ไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น การรับรู้ถึงความสามารถในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันของตนเอง

4. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social-relationship domain) คือ การรับรู้เรื่องความสัมพันธ์ของตนกับบุคคลอื่นๆ การรับรู้ถึงการช่วยเหลือสังคมและรับรู้ที่สังคมช่วยเหลือตนเอง

5. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment domain) คือ การรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตในสังคม เช่น การรับรู้ว่าตนเองมีชีวิตที่ปลอดภัยอิสระ และมีความมั่นคงในชีวิต

ดำรงชีวิตในสิ่งแวดล้อมที่ดี ปราศจากมลพิษต่าง ๆ มีการคมนาคมที่สะดวกสบาย มีการบริการทางสุขภาพ ได้รับข้อมูลข่าวสาร เป็นต้น

6. ด้านความเชื่อส่วนบุคคล (Spirituality religion/person beliefs

domain) คือ การรับรู้เกี่ยวกับความเชื่อมันต่างๆของตนเองที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต เช่น การรับรู้เรื่องความเชื่อจิตวิญญาณ ศาสนา เป็นต้น

2.1.3 การประเมินคุณภาพชีวิต

เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิต (Smith และ Wertheimer, 1996) แบ่งออกเป็น 2 ประเภท

1. แบบวัดคุณภาพชีวิตทั่วไป ซึ่งใช้วัดคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยทุกโรคและผู้ที่มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง เช่น

1.1 แบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก (WHO-QOL)

1.2 แบบวัดคุณภาพชีวิตของ RAND-36 Item Health Survey (SF-36)

2. แบบวัดคุณภาพชีวิตเฉพาะโรค ใช้วัดคุณภาพชีวิตของผู้ป่วยเฉพาะโรคใดโรคหนึ่ง เช่น

Arthritis Impact Measurement Scale (AIMS)

Asthma Quality of Life Questionnaire (AQLQ)

Diabetes Quality of Life (DQOL)

Function Living Index Cancer (FLIC)

Quality of life in Epilepsy (QOLIE)

HIV Overview of Problem Evaluation System (HOPES)

แบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก (สุวัฒน์ มหัตถ์นิรันดร์กุล และคณะ 2540)

แบบวัดคุณภาพชีวิตประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 100 ข้อ ถูกพัฒนาขึ้นโดยทีมงาน WHOQOL Group ซึ่งมี ดร.จอห์น ออร์ลีย์ นายแพทย์ใหญ่เป็นผู้นำในการพัฒนาเครื่องมือที่ทีมงานประกอบด้วยศูนย์ปฏิบัติงานภาคสนามใน 15 ประเทศ โดยตั้งเป้าให้ได้เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตที่สามารถนำไปใช้ได้อย่างสากลไม่ว่าวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นที่แตกต่างกันเหตุผลที่ WHO ต้องริเริ่มสร้างเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิตมีดังนี้

1. ในอดีตการประเมินคุณภาพชีวิต มักมุ่งไปที่การวัดสุขภาพทางกายผลกระทบที่เกิดจากโรคร้ายและความเสื่อมถอยของความสามารถ พฤติกรรม ที่ดำเนินในชีวิตประจำวัน การวัดการประเมินตนเองในเรื่องสุขภาพ และการประเมินสถานภาพที่สามารถทำงานได้/ทำงานไม่ได้ เครื่องมือเหล่านี้เป็นการวัดผลกระทบที่เกิดจากการเจ็บป่วย ไม่ได้ใช้วัดคุณภาพชีวิตโดยตรง

2. เครื่องชั่งวัดสถานะทางสุขภาพ ส่วนมากถูกพัฒนามาจากอเมริกาและอังกฤษ การแปลเครื่องมือเหล่านี้ไปในประเทศอื่น ๆ เป็นสิ่งที่ต้องใช้เวลาและอาจใช้ไม่ได้ผลไม่ดี เนื่องจากมีความแตกต่างทางวัฒนธรรม

3. การรักษาทางการแพทย์ให้ความสำคัญเฉพาะการกำจัด โรคและอาการต่อมากการมีแรงผลักดันให้เกิดความต้องการที่จะนำเอาความต้องการความเป็นมนุษย์โดยแท้ เข้าทางสู่กระบวนการดูแลสุขภาพ ทำให้มีการเรียนรู้ทางเครื่องชั่งวัดคุณภาพชีวิต เพื่อใช้ในกระบวนการดูแลสุขภาพ โดยจะเพิ่มความสนใจไปในเรื่องของความเป็นอยู่ที่ดี (well-being) ของผู้ป่วย

องค์การอนามัยโลก (1996) ได้พัฒนาเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิต สะท้อนความเป็นองค์รวมและความเป็นสากล (World Health Organization Quality Of Life Assessment Instrument : WHOQOL) ซึ่งสามารถนำไปใช้ได้ในประเทศที่มีสังคมและวัฒนธรรมต่างกัน ซึ่งมีข้อคำถาม 100 ข้อ ประกอบด้วย 6 ด้าน ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว แต่เนื่องจากเครื่องมือวัดนี้มีจำนวนข้อมากไป มีข้อจำกัดในการใช้ เพราะต้องใช้เวลามากในการสัมภาษณ์และตอบแบบสอบถาม ซึ่งในปีเดียวกัน องค์การอนามัยโลกได้พัฒนาแบบวัดคุณภาพชีวิตฉบับย่อ WHOQOL – BREF ซึ่งมีคำถามทั้งหมด 26 ข้อ ซึ่งประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งสามารถนำไปประเมินคุณภาพชีวิตโดยรวมได้

เครื่องมือวัดคุณภาพชีวิต ขององค์การอนามัยโลก (WHOQOL – BREF) ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ชนิด คือ แบบภาวะวิสัย (Perceived Objective) และอัตวิสัย (Self-report subjective) จะประกอบด้วยองค์ประกอบของคุณภาพชีวิต 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านร่างกาย (Physical Domain) คือการรับรู้สภาพทางด้านร่างกายของบุคคล ซึ่งมีผลต่อชีวิตประจำวันแบ่งเป็น 7 หมวด ดังนี้

1.1 ความเจ็บปวดและไม่สุขสบายของบุคคล (pain and discomfort) ประกอบด้วย ความเจ็บปวดทางด้านร่างกาย ทำให้กั้ว กังวล เครียด การช้ยาเป็นประจำเพื่อบรรเทาความเจ็บปวด สำหรับการไม่สุขสบายทางด้านร่างกาย เกิดจาก อาการคัน อาการปวด ฯลฯ

1.2 กำลังและความเมื่อยล้า (Energy and Fatigue) ประกอบด้วย ความกระตือรือร้น ความรู้สึกกระปรี้กระเปร่า มีกำลังเพียงพอที่จะจัดการกับความเหน็ดเหนื่อย

1.3 การนอนหลับและการพักผ่อน (Sleep and rest) ประกอบด้วย การรับรู้เกี่ยวกับการนอนหลับและการพักผ่อน ความเพียงพอในการนอนหลับและการพักผ่อน รวมถึงการพึ่งพยานอนหลับหรือสารอื่น ๆ เพื่อให้หลับ

1.4 การเคลื่อนไหว (Mobility) ประกอบด้วย ความสามารถในการเคลื่อนไหวของบุคคลจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งโดยไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่น

1.5 กิจกรรมประจำวัน (Activities of daily living) ประกอบด้วยความสามารถของบุคคลในการประกอบกิจวัตรประจำวัน สามารถทำกิจกรรมที่จำเป็นต่าง ๆ ในแต่ละวันได้อย่างเหมาะสม

1.6 การพึ่งพาหรือการรักษาทางการแพทย์ (Dependence on medication of treatment) ประกอบด้วย การรับรู้ของบุคคลที่ต้องพึ่งพาต่าง ๆ หรือการรักษาแพทย์ทางเลือก เช่น การใช้ยาสมุนไพร ฯลฯ เพื่อให้เกิดความสุขสบายทั้งร่างกายและจิตใจ

1.7 ความสามารถในการทำงาน (Working capacity) ประกอบด้วยความสามารถในการใช้พลังกำลังของตนในการทำกิจกรรมหลัก โดยอาจจะได้รับหรือไม่ได้รับค่าจ้างก็ได้ เช่น อาสาสมัครในชุมชน

2. ด้านจิตใจ (Psychological Domain) คือการรับรู้สภาพทางจิตใจของตนเอง แบ่งเป็น 6 หมวด ดังนี้

2.1 ความรู้สึกทางบวก (Positive feeling) คือ ประสบการณ์ที่มีความรู้สึกทางบวกที่บุคคลมีต่อตนเองเช่น ความสงบ ความสุข ความพอใจ และความสนุกสนานในชีวิต

2.2 ความคิด การเรียนรู้ ความจำและสมาธิ (Thinking, Learning, memory and concentration) เป็นมุมมองเกี่ยวกับความคิด ความจำ การตัดสินใจ สมาธิ รวมถึง ความเร็วและความชัดเจนของความคิด

2.3 ความภาคภูมิใจในตนเอง (Self esteem) เป็นการรับรู้ถึงความรู้สึกที่มีต่อตนเอง เช่น ความรู้สึกที่คุณค่าในตนเอง ความพึงพอใจในตนเอง และการเป็นที่ยอมรับของคนอื่น

2.4 ภาพลักษณ์และลักษณะทั่วไป (Body image and appearance) เป็นมุมมองเกี่ยวกับรูปร่างหน้าตาของตนเองที่ปรากฏให้เห็น จึงอยู่กับความพึงพอใจของบุคคลนั้น ๆ รวมถึงการรับรู้ภาพลักษณ์ของตนเองที่เกิดจากการเสริมแต่ง

3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social relationships domain) คือการรับรู้ความสัมพันธ์ของตนเองกับบุคคลอื่น ๆ รวมถึงการที่เราได้รับความช่วยเหลือและเราช่วยเหลือบุคคลอื่นในสังคม แบ่งเป็น 3 หมวด ดังนี้

3.1 สัมพันธภาพส่วนบุคคล (Personal relationships) เป็นการแสดงออกได้ทั้งด้านร่างกายและอารมณ์ แสดงความรู้สึกที่เป็นมิตร รวมถึงความรักระหว่างเพื่อ รักคู่ครอง ฯลฯ

3.2 การสนับสนุนทางสังคม (Social support) เป็นการแสดงความรู้สึกของบุคคลที่ได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว เพื่อน ญาติพี่น้อง ตลอดจนความรู้สึกที่ไม่มีที่รับจากครอบครัว เพื่อน ญาติพี่น้อง

3.3 กิจกรรมทางเพศ (Sexual activity) เป็นการแสดงความรู้สึกเกี่ยวกับการกระตุ้นและความต้องการทางเพศของตนเองที่สามารถแสดงออกได้อย่างเหมาะสม

4. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environmental domain) คือการรับรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตแบ่งเป็น 8 หมวด ดังนี้

4.1 ความมั่นคงและปลอดภัยทางกายภาพ (Physical safety and security) โดยพิจารณาถึงความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อความมั่นคงและปลอดภัย ในความหมายลักษณะของความเป็นอิสระ เช่น การถูกกักขัง ถูกกักขัง หรือจากการเมือง รวมถึงสถานที่พักอาศัยให้มีความมั่นคงและปลอดภัย

4.2 สิ่งแวดล้อมของที่อยู่อาศัย (Home environment) พิจารณาถึงสถานที่อาศัยอยู่เพื่อการหลับนอนหรือเก็บทรัพย์สิน โดยประเมินจากความเป็นส่วนตัว สิ่งอำนวยความสะดวก คุณภาพของโครงสร้างที่อยู่อาศัย รวมถึงสถานอพยพด้วย

4.3 แหล่งด้านการเงิน (Financial resource) พิจารณาจากความรู้สึกเกี่ยวกับการเงินและรายได้ที่เพียงพอที่จะทำให้มีชีวิตและสุขภาพที่ดี

4.4 การบริการด้านสุขภาพและสังคม (Health and social care availability) โดยพิจารณาจากความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพของบริการด้านสุขภาพและสังคม ที่ตนเองได้รับหรือคาดหวังจะได้รับเป็นไปตามความต้องการหรือมีคุณภาพหรือไม่ โดยอาสาสมัครในชุมชน รวมถึงความสะดวก ความเป็นกันเอง ในการรับบริการ

4.5 โอกาสที่จะได้รับข้อมูลข่าวสาร การเรียนรู้ และการฝึกฝนทักษะใหม่ (Opportunities for acquiring information and skills) พิจารณาถึงโอกาสและต้องการที่จะเรียนรู้ความรู้ใหม่ๆ หรือ ทักษะ ความชำนาญ สิ่งที่ทันสมัย โดยอาศัยโครงการทางการศึกษา

4.6 การมีโอกาสหรือมีส่วนร่วมในการใช้เวลาว่างและการพักผ่อน หย่อนใจ (Participation in and opportunities for recreation and leisure) พิจารณาจากการที่มีโอกาสทำกิจกรรมหรือมีส่วนร่วมในการใช้เวลาว่าง เช่น การพบปะเพื่อนฝูง เล่นกีฬา อ่านหนังสือ ดูโทรทัศน์ ฯลฯ รวมถึงการไม่ทำกิจกรรมอะไรเลย

4.7 สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ (Physical environment) พิจารณาจากสิ่งแวดล้อมรอบ ๆ ตัวเรา เช่น เสียง มลภาวะต่าง ๆ อากาศ รวมถึงสิ่งแวดล้อมที่สวยงามธรรมชาติ

4.8 การคมนาคมขนส่ง (Transport) พิจารณาถึงความสะดวกในการเดินทาง ชนิดของยานพาหนะที่ใช้ในการเดิน เพื่อให้สามารถทำกิจธุระได้ตามความต้องการ

แบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลก (WHOQOL - BREF) ประกอบด้วยคำถาม 26 ข้อ ซึ่งครอบคลุมคุณภาพชีวิต 4 ด้าน คือ

1. ด้านร่างกาย (Physical Domian) ได้แก่ข้อคำถามที่ 3 4 10 15 16 17 และ 18 รวมทั้งหมด 7 ข้อ
2. ด้านจิตใจ (Psychological Domian) ได้แก่ข้อคำถามที่ 5 6 7 11 19 และ 26 รวมทั้งหมด 6 ข้อ
3. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (Social Relationship) ได้แก่ข้อคำถามที่ 20 21 และ 22 รวมทั้งหมด 3 ข้อ
4. ด้านสิ่งแวดล้อม (Environment) ได้แก่ข้อคำถามที่ 8 9 12 13 14 23 24 และ 25 รวมทั้งหมด 8 ข้อ

สำหรับข้อคำถามที่ 1 เป็นข้อคำถามการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตโดยรวม และข้อคำถามที่ 2 เป็นข้อคำถามการรับรู้ของบุคคลเกี่ยวกับสุขภาพโดยรวม

ข้อคำถามทั้ง 26 ข้อ มีข้อคำถามที่มีความหมายทางบวกจำนวน 23 ข้อ และข้อคำถามที่มีความหมายทางลบจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2 9 และ 11 ในแต่ละข้อเป็นมาตรฐานประมาณค่า (rating scale) 5 ระดับ ให้ผู้ตอบเลือก 1 2 3 4 หรือ 5 ดังนี้

หมายเลข 1 หมายถึง ท่านไม่มีความรู้สึกเช่นนั้นเลย รู้สึกไม่พอใจมาก หรือรู้สึกแย่มาก

หมายเลข 2 หมายถึง ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นนาน ๆ ครั้ง รู้สึกเช่นนั้นเล็กน้อยรู้สึกไม่พอใจหรือรู้สึกแย่

หมายเลข 3 หมายถึง ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นปานกลาง รู้สึกพอใจระดับกลาง ๆ หรือรู้สึกระดับแย่ระดับกลาง ๆ

หมายเลข 4 หมายถึง ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นบ่อย ๆ รู้สึกเช่นนั้นมาก รู้สึกพอใจ หรือรู้สึกดี

หมายเลข 5 หมายถึง ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นเสมอ รู้สึกเช่นนั้นมากที่สุด รู้สึกว่าสมบูรณ์ รู้สึกพอใจมาก หรือรู้สึกดีมาก

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบวัดคุณภาพชีวิตโดยใช้แบบสอบถามวัดคุณภาพชีวิต 3 ด้าน ประกอบด้วย 1.ด้านสิ่งแวดล้อม 2.ด้านสัมพันธภาพทางสังคม 3.ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับความเครียด

ความเครียด เป็นแนวคิดที่มีผู้สนใจศึกษากันมามากมายหลายสาขาอาชีพ ความเครียดเป็นแนวคิดที่มีพื้นฐานจากความสัมพันธ์ระหว่างกายกับจิต (mind and body relationship) ความเครียดมีบุคคลให้ความหมายที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับมุมมองของแต่ละบุคคล

2.2.1 ความหมาย

ความหมายหรือคำจำกัดความที่แตกต่างกันนำไปสู่การวัดความเครียดที่แตกต่างกัน และผลของความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดกับสุขภาพหรือความเจ็บป่วยอาจแตกต่างกันด้วย (สุริย์ กาญจนวงศ์, 2551) ดังนี้

1. ความเครียดในความหมายของสิ่งเร้า

คอยเน กับฮอลรอยด์ (Coyne and Holroyd, 1982 อ้างในสุริย์ กาญจนวงศ์, 2551) อธิบายว่า ความเครียดอาจมีความหมายในเชิงของสิ่งเร้า กล่าวคือ ความเครียดอาจจะถูกให้ความหมายในรูปของเหตุการณ์ใดเหตุการณ์หนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งรวมทั้งเหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความหายนะ (catastrophic) เช่น ไฟไหม้ เรือล่ม ดึกถล่ม พายุ แผ่นดินไหว หรือทอร์นาโดและสภาพแวดล้อมที่ไม่พึงพอใจ (chronic circumstances) เช่น การอยู่อาศัยในที่ที่มีผู้คนหนาแน่น หรือมีเสียงดังรบกวนอยู่ตลอดเวลา

ลาซารัสและโคเฮน (Lazarus and Cahen, 1977 อ้างใน สุริย์ กาญจนวงศ์, 2551) ให้ความหมายว่าเป็นความต้องการที่มากกระทบหรือมีมากกว่าทรัพยากรของระบบ (demands that tax or exceed the resources of the system)

2. ความเครียดในความหมายของการตอบสนอง

ดร.เซลเย (Dr.Han Selye, 1976 อ้างในสุริย์ กาญจนวงศ์, 2551) ให้ความหมายความเครียดว่าเป็นสภาวะที่แสดงออกโดยอาการเฉพาะอย่าง ซึ่งประกอบด้วยการเปลี่ยนแปลงที่ถูกชักนำโดยไม่เฉพาะเจาะจงภายในระบบชีวภาพ เมื่อพิจารณาความหมายของ เซลเย จะพบว่า ความเครียดมีลักษณะแสดงออกอย่างชัดเจน ไม่ได้มาจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่ง ความเครียดจึงเป็นการสนองตอบทางร่างกายไม่ว่าเหตุการณ์หรือสิ่งทำให้เกิดความเครียดจะเป็นอะไรก็ตามถ้าเป็นภาวะตอบสนองทางด้านร่างกายเนื่องจากเงื่อนไขที่พึงพอใจเรียกว่า eustress แต่ถ้าเป็นภาวะตอบสนองทางร่างกายเนื่องจากเงื่อนไขที่ไม่พึงพอใจหรือเป็นอันตรายเรียกว่า distress

3. ความเครียดในความหมายของความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลกับ

สิ่งแวดล้อมลาซารัส และ โฟล์คแมน (Lazarus and Folkman, 1984 อ้างในสุริย์ กาญจนวงศ์, 2551) ให้ความหมายความเครียดในลักษณะของการโต้ตอบระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการประเมินโดยบุคคลว่ามากกระทบหรือมีจำนวนมากกว่าทรัพยากรที่เขามีอยู่และจะทำให้เกิดอันตรายต่อความเป็นอยู่ที่ดีของเขา

ซาราฟิโน (Sarafino, 1990 อ้างในสุริย์ กาญจนวงศ์, 2551) ให้ความหมายความเครียดคือเงื่อนไขที่เป็นผลลัพธ์จากการตอบโต้ระหว่างบุคคลกับสิ่งแวดล้อม ทำให้บุคคลรับรู้ความแตกต่างระหว่างความต้องการของสถานการณ์กับทรัพยากรของบุคคลทั้งทางด้านชีวภาพ จิตวิทยา หรือระบบสังคม ไม่ว่าความแตกต่างนั้นจะเป็นจริงหรือไม่ก็ตาม ซึ่งการใช้ความหมายของซาราฟิโน มีลักษณะคล้ายคลึงกับความหมายที่ให้โดยลาซาร์สกับโพล์ กแมน

เทย์เลอร์ (Taylor, 1986 อ้างในสุริย์ กาญจนวงศ์, 2551) ให้ความหมายความเครียดคือกระบวนการในการประเมินเหตุการณ์ว่ามีอันตราย คุกคาม หรือทำทายน ประเมินศักยภาพในการตอบสนองและการตอบสนองต่อเหตุการณ์เหล่านั้น การตอบสนองรวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางร่างกาย อารมณ์ ความคิด และพฤติกรรม

แกทเชล บอม และแครนทซ์ (Gatchel, Baum and kramtz, 1989 อ้างในสุริย์ กาญจนวงศ์, 2551) อธิบายความเครียดไว้ว่า ความเครียดเป็นกระบวนการที่สลับซับซ้อน โดยที่อินทรีย์มีการตอบสนองต่อเหตุการณ์แวดล้อมหรือเหตุการณ์ทางจิตวิทยาใด ๆ เหตุการณ์หนึ่งที่เราเรียกว่าสิ่งเร้าทำให้เกิดความเครียด ทำให้รู้สึกว่ามีการทำทายนหรือเป็นอันตรายต่ออินทรีย์นั้น

กล่าวโดยสรุป ความเครียด เป็นการตอบสนองต่อสิ่งเร้าที่สามารถกระทบร่างกายและจิตใจในลักษณะที่เป็นอันตราย/สูญเสีย คุกคาม หรือทำทายน ซึ่งเป็นผลจากเหตุการณ์ทำให้เกิดความทุกข์ ความไม่สบายใจ

2.2.2 ผลของความเครียด

เมื่อเกิดความเครียดขึ้น ร่างกายจะเกิดปฏิกิริยาต่าง ๆ เพื่อตอบสนองต่อความเครียด ซึ่งกรมสุขภาพจิต (2539:26) ได้กล่าวถึงผลของความเครียดในระดับต่ำ และความเครียดในระดับปานกลางว่าเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลมีความกระตือรือร้นที่จะทำสิ่งต่าง ๆ ที่จะรับมือกับความเครียด แต่ถ้าความเครียดในระดับรุนแรงหรือเป็นระยะเวลานานจะก่อให้เกิดผลเสียตามมา ซึ่งผลเสียของความเครียดมี 5 ด้านด้วยกัน คือ

2.2.2.1 ผลเสียทางด้านสรีระ

เมื่อเกิดความเครียดขึ้นภายในจิตใจที่จะส่งผลให้เกิดการแสดงออกเป็นความผิดปกติทางสรีระวิทยาของระบบอื่นในร่างกาย เนื่องจากในภาวะที่มีความเครียดเกิดขึ้น ร่างกายจะมีการหลั่งฮอร์โมนแอดรีนาลีน จากต่อมหมวกไต ทำให้เกิดอาการสำคัญของระบบหายใจ และหลอดเลือด เช่น ความดันโลหิตสูง การหดตัวของเส้นเลือดทำให้เกิดอาการปวดหัว เจ็บ

หน้าอก ซึ่งฮอร์โมนนอแอดรีนาลีน ทำให้กล้ามเนื้อของหลอดเลือดหดตัวเกิดอาการหายใจ ลึก ๆ ถ้ายังมีความเครียดเกิดขึ้นนานต่อไป จะเกิดความเปลี่ยนแปลงทางจิต และแสดงออกมาในรูปการหายใจผิดปกติ

2.2.2.2 ผลเสียทางด้านจิตใจ

ความเครียดได้ส่งผลกระทบต่อภาวะจิตใจ บุคคลที่มีจิตใจเต็มไปด้วยความเครียดใจลอยขาดสมาธิ อารมณ์ฉุนเฉียว ขาดความเชื่อมั่นในตนเองไม่สามารถจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ในชีวิต หรือไม่มีการปรับตัว ทำให้เกิดการวิตกกังวล ความคับข้องใจ อาการซึมเศร้า เก็บตัว เมื่อมีอาการเหล่านี้มานานอาจก่อให้เกิดอาการทางจิตจนกลายเป็นโรคประสาทและฆ่าตัวตายได้

2.2.2.3 ผลเสียทางด้านความคิด

ความเครียดที่เกิดจากความคิดของบุคคล เช่น คิดเกี่ยวกับตนเองในแง่ลบ คิดมองบุคคลอื่นในแง่ลบ ท้อแท้สิ้นหวัง คิดบิดเบือนไปจากความเป็นจริง คอยตำหนิตติเตียนผู้อื่น

2.2.2.4 ผลเสียทางด้านพฤติกรรม

บุคคลที่อยู่ในภาวะเครียดจะมีอาการเบื่ออาหาร นอนไม่หลับ เก็บกด แยกตัว บางรายก้าวร้าวไม่มีความอดทนไม่พร้อมที่จะเผชิญกับปัญหา

2.2.2.5 ผลเสียทางด้านเศรษฐกิจ

ความเครียดก่อให้เกิดความสูญเสียทางด้านเศรษฐกิจ โดยเฉพาะการขาดงานหรือลางานบ่อยขึ้น ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง ผลงาน/สินค้าไม่บรรลุ เป้าหมายที่ตั้งไว้ ผลผลิตตกต่ำลง และผลกำไรที่องค์กรจะได้รับลดลง

2.2.2.6 ผลเสียทางด้านสังคม

ความเครียดก่อให้เกิดผลเสียทางด้านสังคม เช่น เมื่อบุคคลมีความเครียดก็ย่อมเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ซึ่งค่าใช้จ่ายนี้เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นระหว่างแรงงานกับหน่วยงานและรัฐ ซึ่งเป็นผลกระทบต่อสังคมต้องมารับภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล เพราะความเครียดเป็นโรคที่ป้องกันได้

สรุปได้ว่าผลเสียจากความเครียดไม่ได้กระทบเฉพาะบุคคลเท่านั้น แต่ยังส่งผลกระทบต่อบุคคลที่อยู่รอบตัว ครอบครัว รวมทั้งสังคมอีกด้วย

2.2.3 การวัดความเครียด

ความเครียดเป็นภาวะของความกดดันที่เราไม่สามารถสังเกตเห็นได้ เมื่อบุคคลรู้สึกเครียดจะส่งผลให้เกิดปฏิกิริยาตอบสนองต่อความเครียดได้ 4 ด้าน คือ ด้านความคิด ด้านอารมณ์ ด้านพฤติกรรม และด้านสรีระนักวิจัยทางจิตวิทยาใช้วิธีต่าง ๆ ในการวัดความเครียด ซึ่งมีอยู่ 3 วิธี เป็นการวัดความเครียดที่ถูกนำมาใช้ ดังนี้

1. การวัดการเร้าทางสรีระ (Physiological Arousal) แนวคิดการวัด

ลักษณะนี้เชื่อว่าอาการหลังฮอร์โมนบางชนิด เช่น แคทีโคลามีนส์ เป็นการเปลี่ยนแปลงทางร่างกายในสภาวะความเครียด ดังนั้นการวัดระดับฮอร์โมน หรือความดันโลหิต จึงเป็นวิธีการที่สะท้อนให้เห็นความเครียดได้วิธีการหนึ่งที่ใช้การวัดลักษณะนี้ คือ การใช้เครื่องมือวัดความโลหิต อัตราการเต้นของหัวใจหรือการตอบสนองทางผิวหนัง (Galvanic Skin Response: GSR) อีกวิธีหนึ่งคือ ใช้วัดระดับฮอร์โมน โดยการวิเคราะห์ทางชีวเคมีของโลหิตหรือปัสสาวะ เพื่อศึกษาคอร์ติโคสเตอรอยด์ (Corticosteroid) ที่สำคัญคอร์ติโซล (Cortisol) และแคทีโคลามีนส์ (Catecholamine) ซึ่งรวมทั้ง epinephrine และ norepinephrine

2. การใช้การสังเกต (Observation) เป็นวิธีการหนึ่งที่ใช้ในการประเมิน

พฤติกรรมการแสดงออกที่แสดงเมื่อบุคคลตกอยู่ในภาวะเครียด เช่น พุดจากระยี้วกราด เบื่ออาหาร นอนไม่หลับ ไม่มีสมาธิ หรือสังเกตจากภาษาท่าทาง เช่น ถอนหายใจบ่อย รุกี้รูกอน สีหน้า แหวตนา น้ำเสียง เป็นต้น

3. การวัดอาการที่เกิดขึ้นจากความเครียด (Stress symptom) มีแบบวัด

หลายชุดที่ถูกสร้างขึ้น โดยอาศัยแนวคิดเรื่องอาการต่าง ๆ ที่มีผลจากความเครียดอาจเป็นอาการทางกายที่มีผลจากจิตใจ หรือเรียกว่า Psychosomatic symptom การบกพร่องหน้าที่ทางสังคม (Social Dysfunction) ภาวะซึมเศร้า (Depression) ความกังวลใจและการนอนไม่หลับ (Anxiety and Insomnia) ได้แก่

3.1 แบบประเมินและวิเคราะห์ความเครียดด้วยตนเอง จำนวน 20 ข้อ ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข เพื่อใช้คัดกรองผู้ที่มีภาวะความเครียดในชุมชน การให้คะแนนให้คะแนนเป็นช่วง 0-3 (0 ไม่เคยเลย, 1 เป็นครั้งคราว, 2 เป็นบ่อย ๆ และ 3 เป็นประจำ) โดยแปลผลตามระดับคะแนนที่ได้โดยจัดเป็น 5 กลุ่มคือ ระดับคะแนน 0-5 เป็นคะแนนที่มีความเครียดต่ำกว่าปกติ ระดับคะแนน 6-17 มีความเครียดอยู่ในระดับปกติ ระดับคะแนน 18-25 มีระดับความเครียดสูงกว่าปกติเล็กน้อย ระดับคะแนน 26-29 มีระดับความเครียดสูงกว่าปกติปานกลาง และระดับคะแนน 30-60 มีระดับความเครียดสูงกว่าปกติมาก ซึ่งกลุ่มนี้ต้องได้รับการแก้ไขอย่างเหมาะสมและถูกวิธี

3.2 แบบสำรวจความคิดเห็นทางสุขภาพ The Health Survey (HOS) แบบสำรวจนี้สร้างขึ้นโดยแมคมิลแลน (Allister M. Macmillan) เป็นการทดสอบทางจิตวิทยาสำหรับผู้ใหญ่ในชุมชนชนบท ที่สร้างขึ้นมาเพื่อใช้ระบุอาการทางประสาทและอาการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับความแปรปรวนทางจิตประสาท ประเมินแบบเรียงลำดับแบบ 3 ระดับ จำนวน 29 ข้อ พัฒนาโดย พ.อ.พญ.บรรจง สืบสมาน เพื่อใช้คัดกรองผู้มีปัญหาสุขภาพจิตในชุมชน การให้คะแนนให้คะแนนเป็นช่วงที่ 1 ถึง 3 (1 ไม่มีอาการ, 2 มีบ้าง และ 3 มีบ่อย) การแปลผลใช้ผลรวมระหว่างค่าเฉลี่ยกับส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Mean+SD) และผลต่าง (Mean-SD) เป็นเกณฑ์การแบ่งระดับความเครียดสูงและต่ำ การตัดสินคะแนนความเครียดมากหรือน้อยใช้การพิจารณาเป็นแบบอิงกลุ่ม (Normative reference) ข้อคำถามแบบสำรวจนี้ เน้นเรื่องภาวะความเครียดที่ส่งผลต่ออาการทางร่างกาย

3.3 แบบวัดสุขภาพจิต The Mental Health Inventory (MHI) แบบสำรวจนี้สร้างโดย Rand Corporation และ John E. Ware ในปี ค.ศ.1979 เป็นการวัดความเครียดและความเป็นอยู่ที่ดี มีข้อคำถามทั้งหมด 38 ข้อ มีข้อจำกัดที่ว่าไม่สามารถแยกแยะการเปลี่ยนแปลงทางสุขภาพจิตออกจากการเปลี่ยนแปลงทางสุขภาพกายได้ แบบวัดนี้ให้ผู้ตอบเป็นผู้ตอบเอง

3.4 แบบวัดความเครียดสำหรับคนไทย Thai Stress Test (TST) มีจำนวน 24 ข้อ ประเมินแบบเรียงลำดับ 3 มาตรา เพื่อใช้คัดกรองผู้มีภาวะเครียดในประชาชนทั่วไป การให้คะแนนให้คะแนนเป็นช่วง 0,1,3 (คะแนนข้อ 1-12 บอกรัฐทางด้านลบ) คะแนนข้อ 13-24 บอกรัฐทางด้านบวก) (คะแนนรวมแต่ละด้านเทียบกับตารางเมตริกที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น) โดยแบ่งภาวะความเครียดเป็น 4 ระดับ คือ สุขภาพจิตดีมาก สุขภาพจิตปกติ มีภาวะเครียดเล็กน้อย และมีภาวะเครียดมาก

3.5 แบบวัดความเครียดสวนปรง (SPST-20) พัฒนาโดยนายแพทย์สุวรรณ หัตถนิรันดร์กุลและคณะเป็นแบบวัดความเครียด เหมาะสำหรับคนในวัยทำงานหรือวัยเรียนแบบวัดความเครียดสวนปรงมี 3 ชุด คือ 102 ข้อ 60 ข้อ และ 20 ข้อ แต่ละข้อมี 5 คำตอบ โดยผลรวมที่ได้แบ่งออกเป็น 4 ระดับคือ เครียดเล็กน้อย เครียดปานกลาง เครียดสูงและเครียดรุนแรง ในแบบสอบถามถามถึงภาวะทางจิตคือภาวะความเศร้า ความวิตกกังวล ความรู้สึกโกรธ และวัดความเครียดที่แสดงออกทางกาย

3.6 แบบวัดความเครียด The General health questionnaire (GHQ) เป็นแบบวัดความเครียดของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ซึ่งพัฒนามาจากโกลด์เบอร์รี่ (David Goldberg) 1972 แบบวัดประกอบด้วยองค์ประกอบความเครียด 4 ด้าน คือ 1.) อาการทางกาย (Somatic Symptoms) 2.) อาการวิตกกังวลและการนอนไม่หลับ (Anxiety and insomnia) 3.) ความบกพร่องทางสังคม (Social dysfunction) และ 4.) อาการซึมเศร้าที่รุนแรง (Severe depression) รวม

ทั้งหมด 28 ข้อ คำตอบมี 4 คำตอบคือ ดีกว่าปกติ เหมือนปกติ แย่กว่าปกติ และแย่กว่าปกติมาก เป็นแบบวัดความเครียดที่ได้รับการยอมรับกว้างขวางที่สุดในปัจจุบันฉบับหนึ่งและมีผู้แปลในภาษาต่าง ๆ มากกว่า 36 ภาษา

ในการศึกษาครั้งนี้ใช้แบบวัดความเครียด GHQ 28 ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุขจำนวน 28 ข้อ ลักษณะของแบบวัดความเครียดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 4 ระดับ จาก 1 หมายถึง ไม่มีอาการ ไปจนถึง 4 หมายถึง มีอาการมากที่สุด ถ้าคะแนนรวมกันยิ่งสูงแสดงว่า ผู้ป่วยมีความเครียดสูง

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า

พม่า หรือ เมียนมาร์ (อังกฤษ: Myanmar, พม่า มีชื่อทางการว่า สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า หรือ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา เป็นรัฐเอกราชในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีพรมแดนติดกับอินเดีย บังกลาเทศ จีน ลาว และไทย หนึ่งในสามของพรมแดนพม่าที่มีความยาว 1,930 กิโลเมตร เป็นแนวชายฝั่งตามอ่าวเบงกอลและทะเลอันดามัน ด้วยพื้นที่ 676,578 ตารางกิโลเมตร ประเทศพม่าเป็นประเทศที่ใหญ่เป็นอันดับที่ 40 ของโลก และใหญ่เป็นอันดับที่ 2 ในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ พม่ายังเป็นประเทศที่มีประชากรมากเป็นอันดับที่ 24 ของโลก โดยมีประชากรกว่า 60.28 ล้านคน นับแต่ได้รับเอกราชใน พ.ศ. 2491 ประเทศพม่าเผชิญกับหนึ่งในสงครามกลางเมืองที่ยืดเยื้อที่สุดท่ามกลางกลุ่มชาติพันธุ์ที่มีอยู่มากมายซึ่งไม่สามารถแก้ไข ตั้งแต่ พ.ศ. 2505 ถึง 2554 ประเทศพม่าอยู่ภายใต้ระบอบเผด็จการทหาร คณะผู้ยึดอำนาจการปกครอง ถูกยุบอย่างเป็นทางการใน พ.ศ. 2554 หลังการเลือกตั้งทั่วไปใน พ.ศ. 2553 และมีการตั้งรัฐบาลพลเรือนในนามแทน แต่ทหารยังมีอิทธิพลอยู่มาก

ประเทศพม่าอุดมไปด้วยทรัพยากร แต่เศรษฐกิจพม่าเป็นหนึ่งในเศรษฐกิจด้อยพัฒนาที่สุดในโลกจีดีพีของพม่าอยู่ที่ 42,953 ล้านดอลลาร์สหรัฐและเติบโตด้วยอัตราเฉลี่ยร้อยละ 2.9 ต่อปีซึ่งเป็นอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจต่ำสุดในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง สหภาพยุโรป สหรัฐอเมริกา แคนาดา และอีกหลายประเทศได้กำหนดการลงโทษทางเศรษฐกิจต่อพม่าระบบสาธารณสุขของพม่าเป็นหนึ่งในระบบสาธารณสุขที่เลวที่สุดในโลก องค์การอนามัยโลกจัดอันดับพม่าไว้อันดับที่ 190 ซึ่งเป็นอันดับสุดท้าย

สหประชาชาติและอีกหลายองค์การได้รายงานการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบในพม่า รวมทั้งการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ การข่มขืนเป็นระบบ แรงงานเด็ก ทาส การค้ามนุษย์ และการขาดเสรีภาพในการพูด ในช่วงปีหลัง พม่าและผู้นำทหารได้ผ่อนปรนต่อนัก

เคลื่อนไหวประชาธิปไตยและกำลังพัฒนาความสัมพันธ์อย่างช้า ๆ กับมหาอำนาจและสหประชาชาติ

ประเทศพม่าแบ่งเป็น 7 เขต (division) และ 7 รัฐ (states) สำหรับเขตที่ประชากรส่วนใหญ่เป็นชนกลุ่มน้อย และ 7 เขต (division) สำหรับเขตที่ประชากรส่วนใหญ่เป็นเชื้อสายพม่ามีจำนวนประชากรประมาณ 60,280,000 คน มีชาติพันธุ์พม่า 68 % ไทยใหญ่ 9% กะเหรี่ยง 7% ยะไข่ 3.50% จีน 2.50% มอญ 2% คะฉิ่น 1.50% อินเดีย 1.25% ชิน 1% กะยา 0.75% อื่นๆ 4.50% เกษตรกรรม เป็นอาชีพหลัก เขตเกษตรกรรมคือบริเวณดินดอนสามเหลี่ยมปากแม่น้ำอิรวดี แม่น้ำสะโตง แม่น้ำทวาย-มะริด ปลูกข้าวเจ้าปอกระลาอ้อยและพืชเมืองร้อนอื่นๆ ส่วนเขตตามอยู่ติดแม่น้ำโขงปลูกพืชผักจำนวนมาก ทำเหมืองแร่ ภาคกลางตอนบนมีน้ำมันปิโตรเลียม ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ขุดแร่ หิน สังกะสี และภาคตะวันออกเฉียงใต้ ทำเหมืองดีบุกทางตอนใต้เมืองมะริดมีเพชรและหยกจำนวนมาก การทำป่าไม้ มีการทำป่าไม้สักทางภาคเหนือ ส่งออกขายและถ่องมาตามแม่น้ำอิรวดีเข้าสู่ย่างกุ้งอุตสาหกรรม กำลังพัฒนา อยู่บริเวณตอนล่าง เช่น ย่างกุ้ง และ มะริด และทวาย เป็นอุตสาหกรรมต่อเรือเดินสมุทรที่ใหญ่ของพม่า

วัฒนธรรมของพม่าได้รับอิทธิพลทั้งจากจีน อินเดีย และไทยมาช้านาน ดังสะท้อนให้เห็นในด้านภาษา คนตรี และอาหารสำหรับศิลปะของพม่านั้น ได้รับอิทธิพลจากวรรณคดีและพระพุทธศาสนานิกายเถรวาทมาตั้งแต่ครั้งโบราณ ในปัจจุบันนี้วัฒนธรรมพม่ายังได้รับอิทธิพลจากตะวันตกมากขึ้น ซึ่งเห็นได้ชัดจากเขตชนบทของประเทศ ด้านการแต่งกาย ชาวพม่าทั้งหญิงและชายนิยมนุ่งโสร่ง เรียกว่า ลองยี ส่วนการแต่งกายแบบโบราณเรียกว่า ลุนตยาอชิก นอกจากนี้ภาษาพม่าซึ่งเป็นภาษาทางการแล้ว พมามีภาษาหลักที่ใช้งานในประเทศถึงอีก 18 ภาษา ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ 96% ศาสนาคริสต์ 4% อื่น ๆ 3%

การวิจัยครั้งนี้เกี่ยวข้องกับแรงงานต่างด้าวที่มีการย้ายถิ่นระหว่างประเทศ หรือการย้ายถิ่นข้ามชาติ โดยมีความหมายและประเภทของการย้ายถิ่น การย้ายถิ่นระหว่างประเทศ หมายถึง การเปลี่ยนถิ่นที่อยู่จากประเทศหนึ่งไปอีกประเทศหนึ่ง หรือการย้ายข้ามแดนระหว่างประเทศ โดยจำแนกการย้ายถิ่นระหว่างประเทศออกเป็น การย้ายของชนในชาติหรือชนต่างชาติ การย้ายโดยสมัครใจหรือถูกบังคับ การย้ายอย่างสันติหรือไม่สันติ และการย้ายเพื่อไปทำงาน ศึกษา วัตถุประสงค์ต่างๆ ผู้ย้ายถิ่นระหว่างประเทศ จึงหมายถึง ผู้ที่ย้ายถิ่นที่อยู่ปกติจากประเทศหนึ่งโดยจะจัดอยู่ในการเคลื่อนย้ายแบบใดแบบหนึ่งที่กล่าวมาข้างต้น(บุญเลิศ เลี้ยวประไพ, 2538 อ้างใน ศศิพร ตัชชานนุสรณ์, 2543)

ส่วนกฤตยา อาชวนิจกุล และคณะ (2547) สำหรับคำว่าต่างด้าว หมายถึงถึงบุคคลลักษณะต่างๆต่อไปนี้

1. คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้าเมืองและอยู่อาศัยในประเทศไทย
 2. คนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้เข้าเมืองและอยู่อาศัยอยู่ในประเทศไทยโดยอยู่เกินกำหนดการอนุญาต (Over – Stay) หรือผิดเงื่อนไขกฎหมายอื่นๆ
 3. คนต่างด้าวที่ไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าเมืองและอยู่อาศัยอยู่ในประเทศไทยโดยผิดกฎหมาย
 4. คนต่างด้าวที่ไม่ได้รับอนุญาตให้เข้าเมืองและอยู่อาศัยในประเทศไทยโดยได้รับการผ่อนผัน
 5. บุคคลที่ไม่มีสัญชาติไทยเข้ามาทำงานในประเทศไทย
 6. แรงงานอพยพจากประเทศเพื่อนบ้าน คือผู้ที่อพยพย้ายถิ่น และทำงานโดยมีความมุ่งหวังว่าจะกลับถิ่นฐานเดิมของตนในวันหนึ่ง ไม่ได้ประสงค์จะปักหลักฐานอยู่ในประเทศไทย ปัจจุบันที่ส่งผลต่อการผลักดันแรงงานออกจากประเทศพม่าและการดึงดูดเข้ามาในประเทศไทย
- กุศล และ อุมารณ (2540 อ้างถึงในวันเพ็ญ วอกลาง, 2541) กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลักดันแรงงานออกจากประเทศพม่าและการดึงดูดเข้ามาในประเทศไทยไว้ ดังนี้

1. ปัจจัยผลักดันออกภายนอกประเทศ ประกอบด้วย

1.1 ระบอบการเมืองการปกครอง

ระบอบการเมืองการปกครองของประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว เขมร และพม่า หลังจากได้รับเอกราชจากการเป็นอาณานิคมของฝรั่งเศสและอังกฤษ ก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงระบอบการปกครองเป็นแบบสังคมนิยม ปกครองโดยรัฐบาลทหาร มีการผูกขาดทางอำนาจ จำกัดสิทธิ ทำให้มีความขัดแย้งทางการเมืองภายในประเทศ เช่น ในพม่าก็ได้มีการแบ่งเป็น 3 ฝ่ายใหญ่ๆ คือ ฝ่ายรัฐบาลทหาร (สตอร์ค) ฝ่าย อองซาน ซูจี และชนกลุ่มน้อย ทำให้เกิดการประท้วงสู้รบและปราบปรามกันอยู่เนื่อง ๆ เกิดความไม่สงบต่างๆ ประกอบกับการปกครองระบอบเผด็จการทำให้ประชาชนในประเทศเกิดความไม่มั่นคง แสวงหาเสรีภาพและความเป็นอยู่ที่ดีกว่า

1.2 ภาวะเศรษฐกิจในประเทศเพื่อนบ้าน

จากนโยบายการเปิดประเทศไปสู่ระบบเศรษฐกิจแบบทุนนิยม ประกอบกับยังมีความไม่สงบจากการปราบปรามชนกลุ่มน้อยตามแนวชายแดนไทย และความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้ประชาชนไม่มีที่ดินทำกิน รายได้ไม่เพียงพอต่อการยังชีพ ประชาชนว่างงาน มีการละเมิดสิทธิมนุษยชน โดยเฉพาะกับชนกลุ่มน้อย ทำให้ถูกต่อต้านจากประเทศต่างๆ ทั้งในยุโรปและอเมริกาในรูปแบบของการยุติหรือชะลอความสัมพันธ์ทางการค้าทำให้

ไม่ความเจริญก้าวหน้าในด้านการลงทุน ทั้งภายในประเทศและการลงทุนจากต่างประเทศ ระบบเศรษฐกิจและเทคโนโลยีต่างๆไม่มีการพัฒนาเท่าที่ควรจึงไม่ก่อให้เกิดการจ้างงานภายในประเทศ จึงทำให้มีแรงงานหลังไหลมาทำงานในประเทศไทยซึ่งมีภาวะเศรษฐกิจที่ดี

1.3 มาตรการควบคุมการออกนอกประเทศ

รัฐบาลของประเทศเพื่อนบ้านไม่มีมาตรการและควบคุมที่ชัดเจนเข้มงวดในการจัดระเบียบการออกนอกประเทศของประชาชนในส่วนของประชาชนที่หลบหนีออกนอกประเทศก็ไม่ได้รับความสนใจจากรัฐบาลโดยเฉพาะชนกลุ่มน้อย เพราะพม่าถือว่าพวกนี้ทรยศต่อประเทศชาติและถ่วงความเจริญก้าวหน้า

2. ปัจจัยการดึงดูดภายในประเทศไทย

2.1 การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจภายในประเทศไทย

ประเทศไทยมีการเจริญเติบโตทางด้านเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วประสบความสำเร็จในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเชิงถาวรวัตถุ ด้านการสื่อสาร สาธารณูปโภค สาธารณูปการ เศรษฐกิจมีการเปิดตัวออกสู่ระบบเศรษฐกิจโลกมากขึ้น (Internationalization) โดยรัฐบาลดำเนินการผ่อนปรนมาตรการทางการลงทุนและการเงิน เพื่อส่งเสริมให้มีการเคลื่อนย้ายทุนได้อย่างเสรี ตลอดจนมีการขยายตัวมากขึ้น ประกอบกับนโยบายกระจายการลงทุนและการจ้างงานมากขึ้น ประกอบกับรัฐบาลมีนโยบายกระจายความเจริญและอุตสาหกรรมไปสู่ภูมิภาคมากขึ้น ปัจจัยการขยายตัวทางเศรษฐกิจทำให้มีความต้องการแรงงานมากขึ้น ในขณะที่อัตราการแข่งขันกับตลาดโลกสูงขึ้น การลดต้นทุนในการผลิต โดยใช้แรงงานราคาถูกจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่ดีที่สุดของผู้ประกอบการ

2.2 ภาวะการขาดแคลนแรงงาน อันเนื่องจากการที่รัฐบาลมีนโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค และเพิ่มมาตรการในการกระจายการลงทุนสู่ภูมิภาค โดยการปรับปรุงเงื่อนไขและสิทธิประโยชน์ต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกต่อนักลงทุนในภูมิภาค ทำให้เกิดการจ้างงานในภูมิภาคเพิ่มมากขึ้น แรงงาน กรรมกรที่ใช้ในกิจการต่างๆ โดยเฉพาะในกิจการเกษตร ประมง ก่อสร้าง และในโรงงานอุตสาหกรรม แต่เดิมมาเป็นแรงงานที่ได้มาจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากปัจจุบันภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีการขยายตัวสูงขึ้น โดยรัฐบาลได้เน้นการส่งเสริม และพัฒนาอาชีพให้แก่ประชาชน ทำให้แรงงานในท้องถิ่นไม่นิยมเดินทางไปทำงานในภูมิภาคอื่น แม้ว่าจะมีคนว่างงานหลังฤดูเก็บเกี่ยวอยู่บ้าง แรงงานเหล่านี้ก็สามารถหาอาชีพเสริมในหมู่บ้านของตนประกอบด้วยมีแรงงานบางส่วนมุ่งไปทำงานต่างประเทศซึ่งได้รับค่าตอบแทนสูงกว่าในงานประเภทเดียวกัน โดยเฉพาะงานก่อสร้างซึ่งรับทั้งคนที่ฝีมือและไร้

ฝีมือ นอกจากนี้ในปัจจุบันคนไทยมีการศึกษาสูงขึ้นและมีค่านิยมที่ไม่ทำงานบางประเภทที่เสี่ยงอันตราย งานหนัก งานสกปรก และงานที่ใช้ความอดทนสูงแต่ได้ค่าจ้างต่ำและงานที่คนต่างด้าวทำให้คนไทยก็ไม่ถือว่าเป็นงานต่ำ ทำให้ผู้ประกอบการหันไปใช้แรงงานต่างชาติโดยเฉพาะพม่า ทั้งนี้เนื่องจากสภาพของแรงงานพม่าจำนวนมากประกอบด้วยมีค่าจ้างแรงงานที่ถูกกว่า มีความขยันอดทนสูงกว่า เป็นแรงงานที่ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายจึงไม่ค่อยกลัวหนีไปไหน ทำให้มีการลักลอบจ้างแรงงานต่างชาติเป็นจำนวนมาก

การจัดกลุ่มแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในประเทศไทย

พิจารณาแนวทางการจัดกลุ่มแรงงานต่างด้าวที่จะเข้ามาทำงานในประเทศไทยจากสถานการณ์ปัจจุบัน สภาพความเป็นจริงในลักษณะการจ้างงาน และความเป็นไปได้ในทางกฎหมาย โดยพิจารณาจำแนกแรงงานต่างด้าวที่จะเข้ามาทำงานในประเทศไทยได้เป็น 4 กลุ่มคือ

- 1) แรงงานต่างด้าวเดิมที่จดทะเบียนไว้และมาดำเนินการต่ออายุกับกรมจัดหางาน
- 2) แรงงานต่างด้าวที่ยังคงลักลอบทำงานอยู่ในประเทศไทย แต่ไม่ได้มาดำเนินการจดทะเบียนกับกรมจัดหางาน
- 3) แรงงานต่างด้าวใหม่ที่จะนำเข้ามาจากประเทศพม่า ลาว และกัมพูชาในลักษณะรัฐต่อรัฐ
- 4) แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานแบบมาเข้า-กลับยื่นบริเวณชายแดนการเปลี่ยนสถานะ

แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายเป็นแรงงานต่างด้าวเข้าเมืองโดยถูกกฎหมาย

หลักการพื้นฐานของการจัดระบบการจ้างแรงงานต่างด้าว คือ การดำเนินการเปลี่ยนสถานะคนต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองให้เป็นคนต่างด้าวเข้าเมืองโดยถูกกฎหมาย ซึ่งต่างคนต่างที่จะต้องถูกดำเนินการเปลี่ยนสถานะ มี 2 กลุ่ม คือ (1) กลุ่มแรงงานต่างด้าวเดิมที่มีรายงานตัวและต่ออายุ (2) กลุ่มแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ลักลอบทำงานอยู่ โดยจะต้องดำเนินการแก้กฎหมายที่สำคัญ 2 ฉบับ คือ

1. ให้กระทรวงมหาดไทย โดยความเห็นชอบของคณะรัฐมนตรี อาศัยอำนาจตาม มาตรา 17 แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ออกประกาศกระทรวงมหาดไทยยกเว้นการบังคับใช้มาตรา 12 (3) แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง ให้คนต่างด้าวเข้ามาทำงานเป็นกรรมกรในประเทศไทยได้ โดยกำหนดเงื่อนไขในเรื่องของประเภทกิจการ พื้นที่ สัญชาติที่จะเข้ามาทำงาน การจ่ายเงินเพิ่มของนายจ้างที่จ้างแรงงานต่างด้าว การที่คนต่างด้าวจะต้องวางหลักประกัน หรือเงินเพื่อการส่งกลับ และระยะเวลาการอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร

2. แก้ไขพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพที่ห้ามคนต่างด้าวสามารถทำงานในอาชีพกรรมกรในประเภทกิจการที่ขาดแคลนแรงงานไทยการนำแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานโดยถูกกฎหมาย

ในกรณีที่ได้ที่ได้มีการดำเนินการเปลี่ยนสถานะแรงงานทั้ง 2 กลุ่มข้างต้นไปแล้วพบว่ายังคงมีความต้องการการจ้างแรงงานต่างด้าวอยู่ สามารถดำเนินการจัดแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายใน 3 ลักษณะ คือ (1) นายจ้างแจ้งความจำเป็นให้กรมการจัดหางานทราบ (2) นายจ้างจ้างความจำเป็นผ่านบริษัทจัดหางาน หรือ (3) นายจ้างจัดหาแรงงานต่างด้าวมาขึ้นของจดทะเบียนกับกรมการจัดหางานเอง ทั้งนี้ นายจ้างต้องจัดเตรียมเอกสารประกอบต่างๆส่งให้ตัวแทนรัฐบาลประเทศต้นทาง (สถานทูตประเทศต้นทางในประเทศไทย) หรือบริษัทจัดหางาน หรือกรมการจัดหางาน เพื่อให้ตัวแทนดังกล่าวดำเนินการแจ้งจำนวนแรงงานที่ต้องการไปยังประเทศต้นทาง เพื่อดำเนินการคัดเลือกคนงานต่างด้าวส่งมายังประเทศไทยต่อไป หลังจากนั้น กรมการจัดหางานจะพิจารณาอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวมาทำงานตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติการทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2521 โดยแจ้งในสถานทูตไทยในประเทศต้นทาง พิจารณาออกวีซ่าให้คนงานที่ผ่านการพิจารณาอนุญาตให้เข้ามาทำงานตามรายชื่อที่กรมการจัดหางานออกหนังสือรับรองการอนุญาต

ในด้านกฎหมาย การนำเข้าแรงงานต่างด้าวเข้ามาโดยถูกกฎหมาย นอกจากการดำเนินการแก้กฎหมายทั้ง 2 ฉบับข้างต้น คือ ออกประกาศกระทรวงมหาดไทย ยกเว้นการบังคับใช้มาตรา 12(3) แห่งพระราชบัญญัติคนเข้าเมือง พ.ศ. 2522 ให้คนต่างด้าวเข้ามาทำงานเป็นกรรมกรในประเทศไทยได้ และแก้ไขพระราชกฤษฎีกากำหนดงานในอาชีพและวิชาชีพห้ามคนต่างด้าวทำ พ.ศ. 2522 แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2536 และ 2543 เพื่อกำหนดยกเว้นให้คนต่างด้าวสามารถทำงานในอาชีพกรรมกรในประเภทกิจการที่ขาดแคลนแรงงานไทย กระทรวงแรงงานยังต้องออกกฎกระทรวง เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองโดยถูกกฎหมาย สามารถขอรับใบอนุญาตทำงานเป็นกรรมกรหรือผู้ใช้แรงงานในกิจการ พื้นที่ ที่สอดคล้องตามประกาศกระทรวงมหาดไทยได้

การพิจารณาอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวทำงานในประเทศไทย

พิจารณาอนุญาตประเภทกิจการ จำนวนพื้นที่ที่อนุญาตให้แรงงานต่างด้าวทำงานได้นั้น กรมการจัดหางานมอบหมายให้สำนักงานจัดหางานจังหวัดหรือสำนักจัดหางานกรุงเทพฯ พิจารณาจำนวนแรงงานต่างด้าวที่จะอนุญาตให้แก่นายจ้างหรือสถานประกอบการที่ได้มาจดทะเบียนไว้กับกรมจัดหางานตามประเภทกิจการและพื้นที่ โดยมีหลักเกณฑ์ในการพิจารณาอนุญาต ดังนี้

1) ประเภทกิจการ โดยในการเลือกจังหวัดที่จะอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวทำงานนั้นจะให้น้ำหนักกับ

- กิจการที่มีการจ้างแรงงานต่างด้าวเดิม เป็นหลัก
- กิจการที่มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องในช่วง 2-3 ปีที่

ผ่านมา

- กิจการหรืออาชีพที่มีการพิสูจน์ว่าไม่สามารถหาแรงงานไทยทำได้
- กิจการที่ใช้แรงงานไร้ฝีมือ เป็นงานหนัก และเสี่ยงอันตราย

2) จำนวนที่อนุญาตในแต่ละพื้นที่ ใช้เกณฑ์พิจารณา ดังนี้

- กิจการประมงทะเล ให้พิจารณาตามความจำเป็นตามขนาดของเรือประมง

- กิจการต่อเนื่องประมงทะเล ให้พิจารณาตามขนาดของพื้นที่และจำนวนปลุสัตว์ เช่น จำนวนแรงงานต่างด้าวต่อไร่ หรือจำนวนแรงงานต่างด้าวต่อจำนวนสัตว์เลี้ยง

- กิจการโรงสีข้าว ให้พิจารณาจากกำลังการผลิต เช่น จำนวนแรงงานต่างด้าวต่อข้าวเปลือก 1 ตัน

- กิจการขนถ่ายสินค้าทางน้ำ ให้พิจารณาจากขนาดของเรือที่ใช้และประเภทสินค้า

- กิจการก่อสร้าง ให้พิจารณาจากขนาดของการก่อสร้างและผลการดำเนินการของผู้ประกอบการย้อนหลัง 6 เดือน หรือตามสัญญาก่อสร้าง

- กิจการเหมืองแร่/เหมืองหิน ให้พิจารณาความจำเป็นที่แท้จริง จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

- ประเภทอื่นๆ นอกจาก 1-8 ให้พิจารณาตามความเหมาะสมของสภาพเศรษฐกิจและการว่างงานในขณะนั้น โดยจะพิจารณาเมื่อได้รับผลการจดทะเบียนนายจ้างแล้ว

3) พื้นที่อนุญาต ใช้เกณฑ์พิจารณาจาก

- จังหวัดที่มีการผ่อนผันให้ใช้แรงงานต่างด้าวเดิม
- จังหวัดชายแดนที่มีแรงงานไทยน้อย และมีกิจกรรมทางเศรษฐกิจมาก
- จังหวัดที่มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่องในช่วง 2 - 3 ปีที่

ผ่านมา

- อัตราการว่างงานของจังหวัด

- จังหวัดที่มีความต้องการแรงงานต่างด้าวเพิ่มเติมจากนายจ้าง

2.4 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เนื่องจากการวิจัยเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตกับความเครียดของแรงงานต่างด้าวประเทศเมียนมาร์ยังไม่มีใครศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทบทวนผลการวิจัยเกี่ยวกับความเครียดในแรงงานอพยพ เพื่อเป็นการเทียบเคียงกัน ในหลายๆแนวคิด

แนวคิดด้านระบาดวิทยา

การศึกษาแรงงานอพยพชาวจีนที่อพยพไปอยู่ในฮ่องกง พบว่า ผู้อพยพไปอยู่ในฮ่องกงใหม่ มีแนวโน้มที่จะเกิดความเครียดและภาวะซึมเศร้าจากการเปลี่ยนสถานที่อยู่ใหม่ สภาพแวดล้อมใหม่ที่ไม่น่าคุ้นเคย (Chou 2009) เช่นเดียวกับ การศึกษาแรงงานอพยพในประเทศสเปนและแรงงานไทยที่ย้ายถิ่นไปทำงานที่ประเทศอิสราเอล พบว่าการย้ายถิ่นที่อยู่อาศัยใหม่แรงงานอพยพจะเกิดความเครียดและภาวะซึมเศร้า จากสภาพแวดล้อมใหม่ๆทำให้เกิดถึงบ้าน (Qureshi, Collazos et al. 2013) และ(Weishaar 2008)

แนวคิดด้านการแพทย์

การศึกษาในแรงงานหญิงอพยพในประเทศตุรกี พบว่า แรงงานหญิงที่รับรู้ต่อความเครียดจะส่งผลกระทบต่อร่างกาย ร่างกายอ่อนเพลีย เกิดภาวะซึมเศร้า เหงื่อและเมื่อยล้า ซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงบวก เช่น เมื่อทำงานร่างกายอ่อนล้ามาก ก็จะทำให้เกิดความเครียดในระดับที่สูงตาม(Heredia Montesinos, Rapp et al. 2012)

จากการเปลี่ยนแปลงทางด้านสรีรวิทยาในร่างกายมนุษย์ อธิบายจากทฤษฎีชีวการแพทย์ ความเครียดเกิดขึ้นเมื่อมีสิ่งเร้ามากระทบ ร่างกายจะตอบสนองต่อความเครียด โดยการลดการหลั่งฮอร์โมน แคลคิตอนามีน อีพินเฟริน และนอร์อีพินเฟริน รวมถึงฮอร์โมนกลูโคติคอยด์ ,คอร์ติซอล และคอติโซน โดยสมองในส่วนของไฮโปทาลามิก พิทูอิทารี แอกซีส ซึ่งเป็นส่วนสำคัญของระบบต่อมไร้ท่อ เป็นการทำงานร่วมกัน ในการตอบสนองต่อความเครียดแต่ถ้าร่างกายไม่สามารถปรับสมดุลฮอร์โมนในร่างกาย ก็จะส่งผลกระทบต่อระบบอวัยวะอื่น ๆ ในร่างกายตามมา (สุริย์ กาญจนวงศ์,2545)

แนวคิดด้านจิตวิทยา

การศึกษาในประเทศฟินแลนด์พบว่า แรงงานอพยพจะรับรู้ความวิตกกังวล และความเครียดได้ และคิดว่าตนเองสามารถควบคุมได้ แต่ในความเป็นจริงไม่สามารถควบคุมภาวะวิตกกังวลและความเครียดได้ เช่น ในกรณีแรงงานอพยพตองงานรับรู้ว่าจะเกิดความเครียด แต่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ เป็นต้น (Jasinskaja-Lahti, Liebkind et al. 2007)

การศึกษาแรงงานอพยพในสก็อตแลนด์พบว่า แรงงานที่เกิดความเครียดเกิดจากการปรับตัวไม่ได้ ในการอยู่กับสถานที่ใหม่ เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสภาพจิตวิทยา(Weishaar 2008)

การศึกษาผู้อพยพชาวเกาหลีในสหรัฐอเมริกาที่มีความเครียดทางจิตวิทยา ในการยากลำบากจากการเปลี่ยนแปลงด้านสิ่งแวดล้อม จึงทำให้เกิดความเครียด (Mo-Kyung, Pameal Jordan et al.2011)

การที่บุคคลทำงานหนักเกินไปหรือการถูกกำหนดให้มีชั่วโมงการทำงานที่ยาวนาน และต้องทำงานที่บุคคลไม่ปรารถนารวมกับความรู้สึกกดดันต่างๆเพียงเพื่อให้การบรรลุถึงเป้าหมายในงานนั้น ๆ จะมีผลทำให้บุคคลเกิดความเครียด (สมยศ นาวิการ, 2546)

สภาพแวดล้อมในการทำงานไม่ดีหรือไม่เหมาะสมนั้นมีความสัมพันธ์กับความเครียด โดยมีความสัมพันธ์เชิงลบ จากการศึกษาพบว่าพนักงานบริษัท ทู วิชั่น จำกัด(มหาชน)มีความรู้สึกหรือคิดเห็นว่าสภาพแวดล้อมในการทำงานของตนอยู่ในสภาพที่ดีหรือเหมาะสม ก็จะส่งผลให้พนักงานไม่เกิดความเครียดหรือมีความเครียดน้อยลง (ปริญา เขียวสุทธิ, 2550)

นอกจากนี้อายุมีความสัมพันธ์กับความเครียดจากการศึกษาพบว่าพนักงานที่ปฏิบัติงานในอุตสาหกรรมตัดเย็บเสื้อผ้าขนาดย่อม พบว่า พนักงานที่มีอายุน้อยจะมีความเครียดสูง และพนักงานที่มีอายุมากจะมีความเครียดต่ำ ซึ่งพนักงานที่มีอายุมากขึ้น จะมีความสามารถในการคิดวินิจฉัย ไตร่ตรองและตัดสินใจเลือกวิถีในการเผชิญปัญหามากขึ้น(ชนวรรณ หมี่รักษา,2552)

ขาดความอิสระในการทำงานจากการศึกษาแรงงานพม่าในโรงงานอุตสาหกรรมพลาสติก แรงงานพม่าขาดความมีอิสระ ไม่มีเสรีภาพในการทำงานของตนเอง ต้องอยู่ภายใต้ควบคุมดูแลของหัวหน้าคนไทย ทำให้แรงงานพม่าตกอยู่ใต้อาการกดดันในการทำงาน จึงเกิดความเครียดในการทำงาน (ธมน ต้นสงวน, 2551)

แนวคิดด้านสังคมและเศรษฐกิจ

การศึกษาในแรงงานอพยพประเทศอินโดนีเซีย พบว่า สาเหตุความเครียด เกิดจากภาวะเศรษฐกิจที่ย่ำแย่ในครอบครัว การที่ครอบครัวมีภาวะการเงินที่ไม่คล่องตัว ทำให้ภายในครอบครัวมีภาวะความเครียดและตามมาด้วยปัญหาทางสุขภาพจิต (Lu 2012) นอกจากนี้ยังมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจในประเทศที่ส่งผลต่อสุขภาพจิตและความเครียดของแรงงานอพยพ การศึกษาพบว่า สภาพเศรษฐกิจการเงินในประเทศเชื่อมโยงกับภาวะสุขภาพจิต ความเครียดของแรงงานอพยพในประเทศ (Lindert, Ehrenstein et al. 2009)

นอกจากนี้ยังพบการศึกษาในประเทศสกอตแลนด์ พบว่านายจ้างจะกดขี่ค่าแรง เพื่อหาผลประโยชน์ให้กับตนเองจากแรงงานอพยพในอัตราค่าแรงที่ต่ำทำให้แรงงานเกิดภาวะความเครียดในการใช้ชีวิตและการปฏิบัติงาน(Weishaar 2008)

แนวคิดโครงสร้างหน้าที่

แรงงานต่างด้าวมีความเครียด เพราะไม่สามารถเลือกอาชีพได้ เพราะสถานะความเป็นแรงงานต่างด้าว ไม่มีความรู้ ทำให้ไม่สามารถเลือกอาชีพที่ดี ที่เหมาะสมกับตนเองได้ต้องประกอบอาชีพที่ไม่มีใครอยากทำ เช่น อาชีพที่สกปรก อันตราย หรือยากลำบาก ทำให้เกิดความเครียดได้ (Cranwell Ward.1987 อ้างใน สุญารินทร์ สิทธิวงศ์, 2544)

แรงงานต่างด้าวมีความเครียด เพราะ สัมพันธภาพกับเพื่อนร่วมงานไม่ดี แรงงานที่ไม่ค่อยมีความสามัคคีกับเพื่อนร่วมงาน ไม่ยอมรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของเพื่อนร่วมงาน รวมถึงเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงใดๆหรือมีปัญหาใดๆก็มักไม่ให้ความช่วยเหลือซึ่งกันและกัน จึงทำให้เกิดความเครียดในการทำงาน(วลิดา ไชยะโพธิ์,2555)

แนวคิดด้านมานุษยวิทยา

การศึกษาแรงงานไทยในประเทศอิสราเอล พบว่าแรงงานไทยเกิดความเครียดจากวัฒนธรรมที่ต่างกัน การไม่ยอมรับวัฒนธรรมของเอเชียในประเทศอิสราเอล เช่น ความเป็นอยู่ การดำเนินชีวิต ทำให้แรงงานไทยที่ย้ายถิ่นไปอยู่ใหม่เกิดความเครียดและคิดถึงบ้าน บางรายหาทางออกโดยการดื่มสุรา ซึ่งกลายเป็นปัญหาด้านสุขภาพกายและจิต(Griffin and Soskolne 2003) สอดคล้องกับการศึกษาแรงงานอพยพในประเทศสกอตแลนด์ พบว่า วัฒนธรรมที่ต่างกันของแรงงานอพยพเข้ามาอยู่ใหม่ ส่งผลต่อภาวะความเครียดและภาวะซึมเศร้าวิตกกังวล (Weishaar 2008)

แรงงานต่างด้าวมีความเครียด เพราะ ความแตกต่างในขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม เนื่องจากแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาอยู่ในประเทศไทยต้องมีการปรับตัวอย่างรวดเร็ว เพื่อให้เข้ากับประเพณีวัฒนธรรมของประเทศไทย ซึ่งมีความแตกต่างกันระหว่างประเพณีวัฒนธรรมในประเทศที่เคยอยู่กับประเทศที่ย้ายเข้ามาอยู่ จึงทำให้เกิดความเครียด (Luckman and Soreson,19871 อ้างใน สุญารินทร์ สิทธิวงศ์, 2544)

จากการทบทวนวรรณกรรมทั้ง 6 ด้าน พบว่า แรงงานต่างด้าวเกิดความเครียด เนื่องจากปัจจัยดังต่อไปนี้ 1. การย้ายถิ่นฐาน 2. กลไกการตอบสนองของต่อมในร่างกาย 3. ความวิตกกังวลกับสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลง 4. ภาวะเศรษฐกิจ 5. ความสัมพันธ์กับเพื่อนร่วมงาน 6. ความแตกต่างในด้านขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรม

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

บริบทพื้นที่ศึกษา

ซึ่งผู้วิจัยขอนำเสนอข้อค้นพบเกี่ยวกับบริบทของพื้นที่ศึกษา แรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมาร์จำนวนมากได้เข้ามาอาศัยชุมชนบริเวณโรงงานไวด้าฟูคส์และทำงานในโรงงานไวด้าฟูคส์ ส่วนใหญ่มักเป็นครอบครัว เช่น พ่อ แม่ และลูก หรือพ่อกับน้องร่วมกับการสังเกตและการสอบถามบุคคลในพื้นที่ของผู้วิจัยเกี่ยวกับ วิธีการดำเนินชีวิตและสภาพความเป็นอยู่ของแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ที่เข้ามาทำงานในโรงงานไวด้าฟูคส์ พบว่า แรงงานเหล่านี้นิยมเช่าบ้าน หรือเช่าห้องพักอาศัยร่วมกันเป็นชุมชนขนาดใหญ่ ซึ่งห้องเช่านั้นมีลักษณะเป็นห้องแถวชั้นเดียว ทุกห้องมีไฟฟ้าและประปาใช้ ภายในห้องเช่านั้นเป็นห้องโล่ง และมีห้องน้ำ 1 ห้อง สำหรับข้าวของเครื่องใช้ ภายในห้องพักของแต่ละครอบครัวนั้นมีหลายอย่าง ซึ่งส่วนใหญ่มีเหมือนกัน เพราะเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตประจำวัน เช่น ที่นอน หมอน มุ้ง ผ้าห่ม โทรทัศน์ พัดลม กระจกน้ำร้อน หม้อหุงข้าว เป็นต้น นอกจากนี้แรงงานต่างด้าวแต่ละครอบครัวมีมอเตอร์ไซค์ และรถจักรยานของตนเอง

ส่วนการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยทั่วไปของแรงงานต่างด้าว พบว่าค่อนข้างสะดวกสบาย เช่น กรณีที่ต้องการซื้อของใช้ส่วนตัวต่างๆ เช่น แป้งทานาคา โสร่ง เสื้อผ้า อาหารคาวหวาน เป็นต้น สามารถหาซื้อได้ตลาดที่ตั้งอยู่หน้าบริเวณไวด้าฟูคส์ มีทุกวันและป้ายโฆษณาเป็นภาษาไทยเมียนมาร์เกือบทุกร้าน มีอาสาสมัครต่างด้าวคอยดูแลสุขภาพ พร้อมทั้งเป็นล่ามประจำโรงพยาบาลมะเร็ง ซึ่ง เป็นโรงพยาบาลทั่วไปของจังหวัดกาญจนบุรี และยังคงดูแลความปลอดภัยในชุมชน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตกับความเครียด ในกลุ่มแรงงานต่างด้าว เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 3.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
- 3.4 การพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมการวิจัย
- 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็น กลุ่มแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ในพื้นที่โรงงานไวด้าฟูดส์ จำนวนทั้งหมด 2,231 ครอบครัว

กลุ่มตัวอย่าง และการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง จากในพื้นที่โรงงานไวด้าฟูดส์ จากจำนวนทั้งหมด 2,231 ครอบครัว ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เพื่อประมาณค่าเฉลี่ยของประชากร โดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ทราบจำนวนประชากรที่ชัดเจน คำนวณได้ตามสูตร (Yamane,1973 : 1088) ในระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้ตัวอย่าง จำนวน 339 ครอบครัว โดยเลือกครอบครัวละ 1 คน ตัวแทนสมาชิกซึ่งทำงานในโรงงานไวด้าฟูดส์ ฉะนั้นหน่วยในการศึกษาเป็นบุคคล หลังจากนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แบบ Convenient Sampling กล่าวคือ โดยผู้วิจัย แนะนำตัวกับผู้เข้าร่วมวิจัย โดยดำเนินการคัดเลือกแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า อายุ 20 ปีขึ้นไป ที่เข้ามาทำงาน โดยถูกกฎหมาย ซึ่งผู้วิจัยจะคุ้บตรอนุญาตให้ทำงานจากผู้ให้ข้อมูลในการตอบแบบสอบถามถ้าเขาพร้อมยินยอมให้สัมภาษณ์ก็จะสัมภาษณ์ และเซนต์ไบยินยอมเข้าร่วมวิจัย ถ้าไม่พร้อมก็จะไปหาตัวอย่างใหม่

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เก็บรวบรวมข้อมูล โดยการใช้แบบสอบถาม กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตที่ส่งผลต่อความเครียด ใช้เป็นข้อมูลในการวิเคราะห์ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยแบ่งแบบสอบถามเป็น 3 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทย

ส่วนที่ 2 เป็นข้อความเกี่ยวกับการประเมินคุณภาพชีวิต ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น บนพื้นฐานของการทบทวนวรรณกรรม และจากกรอบแนวคิด ขององค์การอนามัยโลก (WHOQOL-BREF) มีจำนวน 15 ข้อ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับการวัดคุณภาพชีวิต 3 ด้าน คือ 1) ด้านสิ่งแวดล้อม 2) ด้าน

สัมพันธภาพทางสังคม 3)ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สร้างคำตอบให้เลือกเป็นมาตรวัดแบบลิเคอร์ท์ 5 ระดับ โดยผู้ตอบประเมินด้วยตนเองว่าข้อความนั้นตรงกับตนเองมากน้อยแค่ไหน ดังนี้

น้อยที่สุด หมายถึง ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นน้อยที่สุด รู้สึกไม่พอใจมากที่สุด หรือรู้สึกแย่มากที่สุด

น้อย หมายถึง ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นนานๆครั้งรู้สึกเช่นนั้นเล็กน้อยรู้สึกไม่พอใจน้อย หรือรู้สึกแย่น้อย

ปานกลาง หมายถึง ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นปานกลาง รู้สึกพอใจระดับกลางๆ หรือรู้สึกแย่ ระดับกลางๆ

มาก หมายถึง ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นบ่อยๆ รู้สึกพอใจมาก หรือรู้สึกดีมาก

มากที่สุด หมายถึง ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นเสมอ รู้สึกเช่นนั้นมากที่สุด หรือรู้สึกว่สมบูรณ์ รู้สึกพอใจมากที่สุด รู้สึกดีมากที่สุด

การให้คะแนนข้อคำถามเชิงบวกการประเมินคุณภาพชีวิต น้อยที่สุดให้คะแนนเท่ากับ 1 , น้อย ให้คะแนนเท่ากับ 2, ปานกลางให้คะแนนเท่ากับ 3, มาก ให้คะแนนเท่ากับ 4 , มากที่สุดให้คะแนนเท่ากับ 5 ยกเว้นข้อที่ 2.2 เป็นคำถามเชิงลบ ให้คะแนนข้อคำถามการประเมินคุณภาพชีวิต น้อยที่สุดให้คะแนนเท่ากับ 5 , น้อย ให้คะแนนเท่ากับ 4, ปานกลางให้คะแนนเท่ากับ 3, มาก ให้คะแนนเท่ากับ 2 , มากที่สุดให้คะแนนเท่ากับ 1 การวัดระดับคุณภาพชีวิตที่ใช้คะแนนเป็นเกณฑ์ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม

กลุ่ม 1 คะแนน 15-35

คุณภาพชีวิตระดับต่ำ

กลุ่ม 2 คะแนน 36-55

คุณภาพชีวิตระดับปานกลาง

กลุ่ม 3 คะแนน 56-75

คุณภาพชีวิตระดับสูง

เกณฑ์ในการพิจารณาคุณภาพชีวิตรายด้านแบ่งเป็น 3 กลุ่ม

กลุ่ม 1 คะแนน 5-11

คุณภาพชีวิตระดับต่ำ

กลุ่ม 2 คะแนน 12-18

คุณภาพชีวิตระดับปานกลาง

กลุ่ม 3 คะแนน 19-25

คุณภาพชีวิตระดับสูง

ส่วนที่ 3 เป็นแบบประเมินความเครียด จำนวน 28 ข้อ ปรับปรุงจาก General Health Questionnaire-28 (GHQ – 28) ของ (Goldberg 1972) แปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทย และได้มีการแปลกลับเป็นภาษาอังกฤษ โดย ธนา นิลชัยโกวิทย์ และคณะ เพื่อให้ได้ความหมายคงเดิมมากที่สุด เป็นแบบประเมินภาวะสุขภาพใน 4 ด้าน แต่ละด้านมี 7 ข้อ ดังนี้ ด้านที่ 1 ข้อ 1 – 7 เป็นอาการทาง

กาย ด้านที่ 2 ข้อ 8 – 14 เป็นอาการวิตกกังวล และการนอนไม่หลับ (Anxiety and insomnia) ด้านที่ 3 ข้อ 15 – 21 เป็นความบกพร่องทางสังคม (Social dysfunction) และด้านที่ 4 ข้อ 22 – 28 เป็นอาการซึมเศร้าที่รุนแรง (Severe depression) โดยผู้ตอบแบบประเมินตนเองว่าข้อความนั้นตรงกับตัวเองมากน้อยแค่ไหน ซึ่งคำถามทั้งหมดนี้เป็นเป็นมาตรวัดแบบลิเคอร์ท์ 4 ระดับ มีคะแนนรวมตั้งแต่ 28 – 112 คะแนน คะแนนรวมยิ่งมาก แสดงว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเครียดมาก การวัดระดับความเครียดใช้คะแนนเป็นเกณฑ์ แบ่งเป็น 3 กลุ่ม

กลุ่ม 1 คะแนน 28-56	ความเครียดระดับต่ำ
กลุ่ม 2 คะแนน 57-84	ความเครียดระดับปานกลาง
กลุ่ม 3 คะแนน 85-112	ความเครียดระดับสูง

3.3 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหา และหาค่าความเชื่อมั่น ดังนี้

3.3.1 ความเที่ยงตรงของเนื้อหา นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาเนื้อหาและความครอบคลุมของคำถาม หลังจากนั้นนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านพิจารณาตรวจสอบ และนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

3.3.2 ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อหาความเชื่อมั่นกับกลุ่มแรงงานต่างด้าวที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย แล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นความเครียดเท่ากับ 0.93 และค่าความเชื่อมั่นการประเมินคุณภาพชีวิตเท่ากับ 0.88

3.4 การพิทักษ์สิทธิผู้เข้าร่วมการวิจัย

ผู้วิจัยตระหนักถึงจริยธรรมในการวิจัยและคำนึงถึงผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นกับผู้ให้ข้อมูล ดังนั้นก่อนที่จะเก็บข้อมูล โครงการวิจัยจะต้องผ่านการพิจารณาความเห็นชอบของคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของมหาวิทยาลัยมหิดลก่อน เมื่อพิจารณาเห็นชอบแล้วผู้วิจัยชี้แจงวัตถุประสงค์ กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล สิทธิที่จะเข้าร่วมหรือถอนตัวจากการวิจัย

รวมถึงการรักษาความลับและจะรายงานผลการวิจัยในภาพรวม และกลุ่มตัวอย่างสามารถถอนตัวจากการวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลต่อการทำงานหรือการดำรงชีวิต

3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยในกลุ่มตัวอย่างที่สามารถอ่านภาษาไทยเป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง กลุ่มที่ไม่สามารถอ่านภาษาไทยได้ จะมีอาสาสมัครสาธารณสุข แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าเป็นผู้สัมภาษณ์ มีขั้นตอนการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ผู้วิจัยขอความร่วมมือกลุ่ม NGO และหัวหน้าโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลแสนตอ อำเภอนาทม จังหวัดกาญจนบุรี ที่ดูแลแรงงานต่างด้าว บริเวณชุมชนโรงงานไวด้าฟู้ดส์ เพื่อศึกษารายละเอียดก่อนการดำเนินการเก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยเตรียมอาสาสมัครสาธารณสุขแรงงานต่างด้าวช่วยเป็นล่ามแปลแบบสอบถามเป็นภาษาพม่าเพื่อใช้ในการสัมภาษณ์ กรณีที่ผู้เข้าร่วมวิจัยไม่สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทย

3. ผู้วิจัยเตรียมความพร้อมอาสาสมัครสาธารณสุขแรงงานต่างด้าวที่เป็นล่ามชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย อธิบายพูดคุยเกี่ยวกับแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยเน้นในข้อที่ซับซ้อนเข้าใจยาก เพื่อให้มีความเข้าใจตรงกันระหว่างผู้วิจัยและอาสาสมัครสาธารณสุขแรงงานต่างด้าวที่เป็นล่าม

4. ในการดำเนินการเก็บข้อมูลผู้วิจัยพร้อมด้วยอาสาสมัครสาธารณสุขที่เป็นล่ามเข้าพบแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าครอบครัวละ 1 คน ตามวิธีการสุ่มตัวอย่าง CONVENIENT SAMPLING โดยผู้วิจัยแนะนำตัวกับผู้เข้าร่วมวิจัยพร้อมทั้งแจ้งวัตถุประสงค์ในการทำวิจัยและขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามและเซ็นยินยอมเข้าร่วมวิจัย

5. อธิบายชี้แจงรายละเอียดขั้นตอนในการตอบแบบสอบถาม ส่วนที่ 1-3 แก่ผู้เข้าร่วมวิจัยและให้ผู้เข้าร่วมวิจัยตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง ถ้าผู้เข้าร่วมวิจัยฟังภาษาไทยไม่เข้าใจ จะให้อาสาสมัครสาธารณสุข แรงงานต่างด้าวที่เป็นล่ามช่วยแปลแบบสอบถาม โดยใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลประมาณ 20 นาทีต่อคน

6. เมื่อกลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามอีกครั้ง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ครบถ้วนและแสดงความขอบคุณพร้อมทั้งมอบของที่ระลึกเล็กน้อยกับผู้เข้าร่วมวิจัยที่ให้ข้อมูล

7. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด มาให้คะแนนตามที่กำหนดไว้ แล้วนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีการทางสถิติ

3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูป SPSS มาประมวลผล และจัดทำตารางวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำเสนอ และสรุปผลการวิจัย โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

3.6.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

3.6.2 วิเคราะห์การประเมินคุณภาพชีวิต โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.6.3 วิเคราะห์ระดับความเครียด โดยใช้ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.6.4 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การประเมินคุณภาพชีวิตกับความเครียด โดยใช้ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตกับความเครียดในกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์” ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า เข้ามาทำงานอยู่ในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี โดยถูกกฎหมายจำนวน 3 ราย และวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูปทางสถิติในการหาค่าทางสถิติ แล้วนำเสนอผลการวิจัยดังต่อไปนี้

- 4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง
- 4.2 การประเมินคุณภาพชีวิต ของแรงงานต่างด้าวที่มีสัญชาติพม่า
- 4.3 ระดับความเครียด ของแรงงานต่างด้าวที่มีสัญชาติพม่า
- 4.4 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินคุณภาพชีวิตกับความเครียด

4.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ศึกษาในกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ กลุ่มตัวอย่างจำนวน 339 ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 187 ราย ร้อยละ 55.20 อันดับรองลงมาเป็นเพศหญิงจำนวน 152 ราย ร้อยละ 44.80 อายุตั้งแต่ 20 – 29 ปี จำนวน 185 ราย ร้อยละ 54.57 อายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 30.04 สถานภาพสมรสส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างคือ สถานภาพสมรสจำนวน 193 ราย ร้อยละ 56.90 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1 – 5 ปี จำนวน 239 ราย ร้อยละ 70.50 ดังแสดงในตารางที่ ค่าเฉลี่ยระยะเวลาเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 4.7 ดังตารางที่ 4.1

ตาราง 4.1 จำนวนและร้อยละจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (n = 339)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน(คน)	ร้อยละ (100)
เพศ		
ชาย	187	55.20
หญิง	182	44.80
อายุ		
20 – 29	185	54.57
30 – 39	97	28.62
40 – 49	39	11.50
50 - 59	18	5.31
Minimum = 20 Maximum = 58		$\bar{X} = 30.04$
สถานภาพ		
โสด	127	37.50
สมรส	193	56.90
หม้าย	12	3.50
หย่าร้าง	3	0.90
แยกกันอยู่	4	1.2
ระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย		
1 – 5 ปี	239	70.50
6 – 10 ปี	73	21.53
11 – 15 ปี	22	6.49
16 – 20 ปี	2	0.60
20 ปีขึ้นไป	3	0.88
Minimum = 20 Maximum = 58		$\bar{X} = 4.7$

4.2 ระดับคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์

จากการศึกษาคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า โดยใช้คะแนนวัดระดับคุณภาพชีวิต พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 37.64$) เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 3 กลุ่มคือ กลุ่มคุณภาพชีวิตต่ำ กลุ่มคุณภาพชีวิตปานกลาง และกลุ่มคุณภาพชีวิตสูง พบว่า แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตปานกลาง (ร้อยละ 71.98) รองลงมา มีคุณภาพชีวิตต่ำ (ร้อยละ 27.73) และมีคุณภาพชีวิตสูง (ร้อยละ 0.29) ดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.2 แสดงจำนวน และร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับคุณภาพชีวิต (n = 339)

ระดับคุณภาพชีวิต	จำนวน	ร้อยละ
คุณภาพชีวิตต่ำ (15-35 คะแนน)	94	27.73
คุณภาพชีวิตปานกลาง (36-55 คะแนน)	244	71.98
คุณภาพชีวิตสูง (56-75 คะแนน)	1	0.29
	339	100.0

n= 339 $\bar{X} = 37.64$ S.D = 5.34 Maximum = 21 Minimum = 58

4.2.1 การประเมินคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างจำแนก รายข้อ

เมื่อวิเคราะห์การประเมินคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ รายข้อที่กลุ่มตัวอย่าง 339 คน พบว่า กลุ่มตัวอย่างประเมินในด้านสิ่งแวดล้อม 2 อันดับแรกที่มีความรู้สึกพื่อน้อย คือ รู้สึกพื่อน้อยในความสะดวกสบายในที่พื่อน จำนวน 180 ราย (ร้อยละ 53.10) รองลงมาคือ มีเงินพอใช้จ่ายตามความจำเป็น จำนวน 147 ราย (ร้อยละ 43.40) ในด้านสัมพันธภาพทางสังคม 3 อันดับแรกที่มีความรู้สึกพื่อน้อย คือการได้รู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นในชีวิต แต่ละวัน 149 ราย ร้อยละ (43.90) รองลงมาคือความพื่อนกับการบริการรักษาโรคในสถานบริการของรัฐจำนวน 134 ราย (ร้อยละ 39.50) และการได้รับความเอาใจใส่จากผู้นำชุมชน จำนวน 124 ราย (ร้อยละ 33.10) และในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 3 อันดับแรกที่มีความรู้สึกพื่อน้อย คือ ท่านพื่อนกับการให้บริการ/ช่วยเหลือของเจ้าหน้าที่ตำรวจ จำนวน 163 ราย (ร้อยละ 48.10) รองลงมาคือ ความรู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่กลุ่มคนชนชาติเดียวกัน จำนวน 145 ราย (ร้อยละ 42.80) และความรู้สึกว่าชีวิตมีความมั่นคง ปลอดภัย ในแต่ละวัน จำนวน 142 ราย (ร้อยละ 41.90) ดังแสดงในตารางที่ 4.2.2

ตารางที่ 4.3 การประเมินคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างจำแนกรายด้าน

การประเมินคุณภาพชีวิต	ระดับความรู้สึก				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
1. ด้านสิ่งแวดล้อม					
1.1 ท่านพอใจในที่อยู่อาศัย ของท่านมากน้อยเพียงใด	20 (5.90)	134 (39.50)	176 (51.90)	6 (1.80)	3 (0.9)
1.2 ท่านรู้สึกที่บ้านของท่าน อยู่สุขสบายมากน้อยเพียงใด (เช่น ที่นอน,พัดลมฯลฯ)	15 (4.40)	180 (53.10)	133 (39.20)	9 (2.70)	2 (0.60)
1.3 ท่านรู้สึกว่าการเดินทาง ไปไหนมาไหนของท่านมี ความสะดวกสบาย มากน้อย เพียงใด	44 (13.00)	133 (39.20)	139 (41.00)	12 (3.60)	11 (3.20)
1.4 ท่านมีเงินพอใช้จ่ายตาม ความจำเป็นมากน้อยเพียงใด	57 (16.80)	147 (43.40)	128 (37.70)	5 (1.50)	2 (0.60)
1.5 ท่านพอใจกับชีวิตความ เป็นอยู่ของท่านมากน้อย เพียงใด	26 (7.70)	124 (36.60)	160 (47.20)	16 (4.70)	13 (3.80)

ตารางที่ 4.3 การประเมินคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างจำแนกรายด้าน (ต่อ)

การประเมินคุณภาพชีวิต	ระดับความรู้สึก				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
2. ด้านสัมพันธภาพทางสังคม					
2.1 ท่านได้รับการดูแลเอาใจ ใส่จากผู้นำชุมชนมากน้อย เพียงใด	32 (9.40)	112 (33.10)	165 (48.70)	13 (3.80)	17 (5.0)
2.2 ท่านรู้สึกว่าคุณคนรอบตัว ของท่านมองท่านอย่างดูถูก เพราะท่านเป็นคนต่างด้าว	43 (12.70)	138 (40.70)	148 (43.70)	7 (2.0)	3 (0.90)
2.3 ท่านมีปัญหากับการ สื่อสารกับคนไทยด้วย ภาษาไทยมากน้อยเพียงใด	37 (10.90)	97 (28.60)	92 (27.20)	75 (22.10)	38 (11.20)
2.4 ท่านพอใจกับการบริการ รักษาโรคในสถานบริการของ รัฐมากน้อยเพียงใด	41 (12.10)	134 (39.50)	117 (34.50)	31 (9.20)	16 (4.70)
2.5 ท่านได้รู้เรื่องราวข่าวสาร ที่จำเป็นในชีวิต แต่ละวันมาก น้อยเพียงใด	46 (13.60)	149 (43.90)	135 (39.80)	6 (1.80)	3 (0.90)

ตารางที่ 4.3 การประเมินคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างจำแนกรายด้าน (ต่อ)

การประเมินคุณภาพชีวิต	ระดับความรู้สึก				
	น้อยที่สุด	น้อย	ปานกลาง	มาก	มากที่สุด
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)
3. ด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน					
3.1 ท่านรู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่ ภายในบ้านมากน้อยเพียงใด	21 (6.20)	132 (38.90)	145 (42.80)	26 (7.70)	15 (4.40)
3.2 ท่านรู้สึกปลอดภัยเมื่อต้อง ออกนอกบ้านมากน้อยเพียงใด	35 (10.30)	134 (39.50)	144 (42.50)	17 (5.0)	9 (2.7)
3.3 ท่านพอใจกับการ ให้บริการ/ช่วยเหลือของ เจ้าหน้าที่ตำรวจมากน้อย เพียงใด	40 (11.80)	163 (48.10)	119 (35.10)	8 (2.30)	9 (2.70)
3.4 ท่านรู้สึกว่าชีวิตมีความ มั่นคง ปลอดภัย ในแต่ละวัน มากน้อยเพียงใด	47 (13.90)	142 (41.90)	139 (41.00)	6 (1.70)	5 (1.5)
3.5 ท่านรู้สึกปลอดภัยเมื่ออยู่ กลุ่มคนชนชาติเดียวกันมาก น้อยเพียงใด	19 (5.60)	145 (42.80)	114 (33.60)	36 (10.60)	25 (7.40)

จากการสรุปผลคุณภาพชีวิตทั้ง 3 ด้าน พบว่า คุณภาพชีวิตแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลางใกล้เคียงกัน กล่าวคือ คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าต่ำที่สุด ($\bar{X} = 12.25$) รองลงมาได้แก่ คุณภาพชีวิตด้านความรู้สึกลดลงในชีวิตและทรัพย์สิน ($\bar{X} = 12.58$) และคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม ($\bar{X} = 12.81$)

ตารางที่ 4.4 แสดงคุณภาพชีวิตของกลุ่มตัวอย่างจำแนกรายด้าน

ระดับคุณภาพชีวิต	\bar{X}	S.D
ด้านสิ่งแวดล้อม	12.25	2.20
ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	12.81	2.25
ด้านความรู้สึกลดลงในชีวิตและทรัพย์สิน	12.58	2.76
คุณภาพชีวิตรวม	37.64	5.34

4.3 ระดับความเครียดของแรงงานต่างด้าว

จากการศึกษาความเครียดของกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ โดยใช้คะแนนวัดระดับความเครียด พบว่า ระดับความเครียดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 53.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.28 ซึ่งเมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มระดับความเครียดต่ำ กลุ่มระดับความเครียดปานกลาง และกลุ่มระดับความเครียดสูง พบว่ากลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ส่วนใหญ่มีระดับความเครียดต่ำ (ร้อยละ 73.16) รองลงมา ระดับความเครียดปานกลาง (ร้อยละ 26.25) และระดับความเครียดสูง (ร้อยละ 0.59) ดังแสดงในตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 แสดงจำนวน และร้อยละ ระดับความเครียดของกลุ่มตัวอย่าง (n = 339)

ระดับความเครียด	จำนวน	ร้อยละ
ระดับความเครียดต่ำ (28-56 คะแนน)	248	73.16
ระดับความเครียดปานกลาง (57-84 คะแนน)	89	26.25
ระดับความเครียดสูง (85-112 คะแนน)	2	0.59
รวม	339	100.00

n = 339 $\bar{X} = 53.15$ S.D = 8.28 Minimum = 38 Maximum = 88

4.3.1 ระดับความเครียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกรายด้าน

เมื่อวิเคราะห์ระดับความเครียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกรายด้าน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเครียดในด้านต่างๆ อยู่ในระดับปานกลางใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความเครียดด้านความบกพร่องทางสังคมสูงสุด ($\bar{X} = 13.68$) รองลงมาได้แก่ อาการทางกาย ($\bar{X} = 13.62$) อาการวิตกกังวลและการนอนไม่หลับ ($\bar{X} = 13.54$) และอาการซึมเศร้ารุนแรง ($\bar{X} = 12.32$) ดังแสดงตารางที่ 4.3.2

ตารางที่ 4.6 แสดง จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเครียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกรายด้าน (n = 339)

สถานการณ์ ความเครียด	ระดับความรู้สึก				\bar{X}	S.D
	ไม่เคย	ไม่ มากกว่า	ค่อนข้าง มากกว่า	มากกว่า		
	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)	จำนวน (ร้อยละ)		
1. อาการทางกาย					13.62	2.46
- รู้สึกสบายและมี สุขภาพดี	49 (14.5)	249 (73.5)	35 (10.3)	6 (1.7)		
- รู้สึกต้องการยาบำรุง ให้มีกำลังวังชา	67 (19.8)	243 (71.7)	22 (6.4)	7 (2.1)		
- รู้สึกทรุดโทรมและ สุขภาพไม่ดี	70 (20.6)	226 (66.7)	33 (9.8)	10 (2.9)		
- รู้สึกไม่สบาย	64 (18.9)	235 (69.3)	31 (9.1)	9 (2.7)		
- เจ็บหรือปวดบริเวณ ศีรษะ	76 (22.4)	216 (63.7)	43 (12.7)	4 (1.2)		

ตารางที่ 4.6 แสดง จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเครียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกรายด้าน (n = 339) (ต่อ)

สถานการณ์ ความเครียด	ระดับความรู้สึก				\bar{X}	S.D
	ไม่เคย	ไม่ มากกว่า	ค่อนข้าง มากกว่า	มากกว่า ปกติ		
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน		
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)		
-รู้สึกดีหรือคล้ายมี แรงกดดันที่ศีรษะ	69 (20.4)	233 (68.7)	33 (9.7)	4 (1.2)		
-มีอาการวูบร้อนหรือ หนาว	62 (18.3)	232 (68.4)	36 (10.6)	9 (2.7)		
2. อาการวิตกกังวล และการนอนไม่หลับ					13.54	3.14
-นอนไม่หลับเพราะ กังวลใจ	51 (15.0)	235 (69.3)	46 (13.6)	7 (2.1)		
- ไม่สามารถหลับได้ สนิทหลังจากหลับแล้ว	67 (19.8)	215 (63.4)	52 (15.3)	5 (1.5)		
-รู้สึกดีหรือเครียดอยู่ ตลอดเวลา	84 (24.8)	210 (61.9)	41 (12.1)	4 (1.2)		
-รู้สึกหงุดหงิด อารมณ์ไม่ดี	82 (24.2)	208 (61.4)	38 (11.2)	11 (3.2)		
-รู้สึกกลัวหรือตกใจโดย ไม่มีเหตุผลสมควร	110 (32.4)	191 (56.4)	27 (8.0)	11 (3.2)		
-รู้สึกกังวล กระวน กระวาย และเครียดอยู่ ตลอดเวลา	72 (21.2)	228 (67.3)	27 (8.0)	12 (3.5)		

ตารางที่ 4.6 แสดง จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเครียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกรายด้าน (n = 339) (ต่อ)

สถานการณ์ ความเครียด	ระดับความรู้สึก				\bar{X}	S.D
	ไม่เลย	ไม่	ค่อนข้าง	มากกว่า		
		มากกว่า	มากกว่า	ปกติ		
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน		
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)			
3. ความบกพร่องทาง					13.68	2.67
สังคม						
- หออะไรทำให้ตัวเอง	44	258	33	4		
ไม่มีเวลาว่างได้	(13.0)	(76.1)	(9.7)	(1.2)		
- พอใจกับการที่ทำงาน	89	209	27	14		
ลุด่วงไป	(26.3)	(61.6)	(8.0)	(4.1)		
- รู้สึกว่าทำได้ทำให้เป็น	64	228	40	7		
ประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ	(18.9)	(67.2)	(11.8)	(2.1)		
- รู้สึกว่าสามารถตัดสินใจ	65	233	37	4		
ในเรื่องต่าง ๆ ได้	(19.2)	(68.7)	(10.9)	(1.2)		
- สามารถมีความสุขกับ	50	252	31	6		
กิจกรรมใน	(14.7)	(74.4)	(9.1)	(1.8)		
ชีวิตประจำวันตามปกติ						

ตารางที่ 4.6 แสดง จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความเครียดของกลุ่มตัวอย่างจำแนกรายด้าน (n = 339) (ต่อ)

สถานการณ์ ความเครียด	ระดับความรู้สึก				\bar{X}	S.D
	ไม่เลย	ไม่	ค่อนข้าง	มากกว่า		
		มากกว่า	มากกว่า	ปกติ		
		ปกติ	ปกติ			
	จำนวน	จำนวน	จำนวน	จำนวน		
	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)	(ร้อยละ)		
4. อาการซึมเศร้าที่รุนแรง					12.32	2.89
- คิดว่าตัวเองเป็นคนไร้ค่า	117 (34.5)	201 (59.3)	19 (5.6)	2 (0.6)		
- รู้สึกไม่คุ้มค่าที่จะมีชีวิตอยู่ต่อไป	106 (31.3)	196 (57.8)	27 (8.0)	10 (2.9)		
- คิดว่ามีความเป็นไปได้ที่จะอยากจบชีวิตตัวเอง	102 (30.1)	207 (61.1)	26 (7.6)	4 (1.2)		
- รู้สึกว่าบางครั้งทำอะไรไม่ได้เลยเพราะประสาทตึงเครียดมาก	78 (23.0)	222 (65.5)	33 (9.7)	6 (1.8)		
- พบว่าตัวเองรู้สึกอยากตายไปให้พ้น ๆ	138 (40.7)	173 (51.0)	24 (7.1)	4 (1.2)		
- พบว่ามีความรู้สึกที่อยากจะทำลายชีวิตตัวเองเข้ามาอยู่ในความคิดเสมอ ๆ	148 (43.7)	183 (43.7)	7 (2.0)	1 (0.3)		

4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับความเครียด

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับความเครียดของกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่าคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับความเครียดทางลบ อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และคุณภาพชีวิตภาพรวมทั้งหมด พบว่ามีความสัมพันธ์กับความเครียดอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4.7 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตรายด้าน และคุณภาพชีวิตภาพรวม กับความเครียด ในกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์

ตัวแปร	1	2	3	4	5
1.ด้านสิ่งแวดล้อม	1				
2.ด้านสัมพันธภาพทางสังคม	.275*	1			
3.ด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน	.398*	.272*	1		
4.คุณภาพชีวิตรวม	.734*	.677*	.796*	1	
5.ความเครียด	-.142*	-.010	-.069	-.098	1

* P < .01

4.5 การวิเคราะห์ถดถอยพหุทางความเครียด

จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุ โดยนำระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทยเข้าวิเคราะห์ร่วมกับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยในประเทศไทย และคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมเป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายความผันแปรของความเครียด ได้เพียงร้อยละ 3 เท่านั้น ในจำนวนตัวแปรทั้ง 2 ตัวนี้ คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมเป็นตัวแปรทำนายความเครียดได้ดีที่สุด

ตารางที่ 4.8 แสดงการวิเคราะห์การถดถอยพหุทางความเครียดของกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์

ตัวแปร	β	R^2	SE	Std. Error	Sig
1. ระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย	.111	.032	8.17	5.598	.004*
2. ด้านสิ่งแวดล้อม	-.142	.020	8.21	6.885	.009*

* $P < .01$

จากผลการวิเคราะห์ สามารถเขียนสมการถดถอย ได้ดังนี้

ความเครียด = .142 (คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม + .111 (ระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทย)

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตกับความเครียดในกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์” ในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. ระดับความเครียดของแรงงานต่างด้าว 2. ระดับคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าว 3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับความเครียดของแรงงานต่างด้าว โดยศึกษาในพื้นที่โรงงานไวต้าฟูลส์ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี วิธีการศึกษาเป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Research) กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 2,231 ครอบครัว ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามสูตร (Yamana, 1973) ได้ตัวอย่าง จำนวน 339 ครอบครัว ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบ Convenient Sampling ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ในกลุ่มตัวอย่างที่สามารถอ่านภาษาไทยได้เป็นผู้ตอบแบบสอบถามด้วยตนเอง กลุ่มตัวอย่างที่ไม่สามารถอ่านภาษาไทย จะมีอาสาสมัครแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าเป็นผู้สัมภาษณ์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้โปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูป SPSS ซึ่งสามารถสรุปผลการศึกษา และมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์

กลุ่มตัวอย่างแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์จำนวน 339 ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 187 ราย ร้อยละ 55.20 อายุตั้งแต่ 20 – 29 ปี จำนวน 185 ราย ร้อยละ 54.57 อายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 30.04 สถานภาพสมรสส่วนใหญ่ จำนวน 193 ราย ร้อยละ 56.90 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1 – 5 ปี จำนวน 239 ราย ร้อยละ 70.50 ค่าเฉลี่ยระยะเวลาเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 4.7

5.1.2 การประเมินความเครียดของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์

การประเมินความเครียดของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ พบว่า ระดับความเครียดโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ ($\bar{X} = 53.15$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.28 ส่วนใหญ่มีระดับความเครียด

ต่ำ (ร้อยละ 73.16) รองลงมา ระดับความเครียดปานกลาง (ร้อยละ 26.25) และระดับความเครียดสูง (ร้อยละ 0.59)

5.1.3 การประเมินคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์

การประเมินคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ พบว่าระดับคุณภาพชีวิตโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 37.64$) ส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตปานกลาง (ร้อยละ 71.98) รองลงมา มีคุณภาพชีวิตต่ำ (ร้อยละ 27.73) และมีคุณภาพชีวิตสูง (ร้อยละ 0.29)

5.1.4 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินคุณภาพชีวิตกับความเครียด

ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับความเครียดของกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่าคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับความเครียดทางลบ อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และคุณภาพชีวิตภาพรวมทั้งหมด พบว่ามีความสัมพันธ์กับความเครียดอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อวิเคราะห์การถดถอยพหุทางความเครียดของกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ พบว่าคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมเป็นตัวแปรเดียวที่สามารถเข้าสมการถดถอยพหุได้ แต่สามารถอธิบายการผันแปรของความเครียดได้เพียงร้อยละ 2 เท่านั้น ($R^2 = .02$)

5.2 อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้สามารถจำแนกการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย และสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

5.2.1 การประเมินความเครียดของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์

5.2.2 การประเมินคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์

5.2.3 ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินคุณภาพชีวิตกับความเครียดของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์

5.2.1 การประเมินความเครียดของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์

การประเมินความเครียดของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ พบว่า ระดับความเครียดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 53.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.28 ส่วนใหญ่มีระดับความเครียดต่ำ (ร้อยละ 73.16) รองลงมา ระดับความเครียดปานกลาง (ร้อยละ 26.25) และระดับความเครียดสูง (ร้อยละ 0.59)

จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเครียดต่ำ เป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างเข้ามาทำงานในโรงงาน ถูกกฎหมาย พวกเขาไม่ต้องกังวลเรื่องการถูกจับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชาติ สุวรรณรัตน์ และคณะ(2556) แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาผิดกฎหมายผ่านนายหน้าเถื่อน ต้องหลบๆซ่อนๆ ไม่สามารถคลุกคลีอยู่กับชุมชน เนื่องจากการกลัวตำรวจจับ และโดนปลักคั่นกับภูมิลำเนา สำหรับระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยเฉลี่ย 4.7 ปี เขาสามารถปรับตัวได้แล้วซึ่งสอดคล้องกับวันเพ็ญ วอกลาง (2541,173) พบว่า กระบวนการปรับตัวและการตั้งถิ่นฐานของแรงงานพม่า แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1.ระยะบุกเบิก คือแรงงานพม่าที่เข้ามาไม่ถึง 1 ปี 2. ระยะเปลี่ยนแปลงหรือระยะปรับตัว คือผู้ที่อยู่อาศัยในช่วง 1 – 4 ปี 3. ระยะการตั้งถิ่นฐาน เป็นแรงงานพม่าที่อยู่ยาวนานตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

5.2.2 การประเมินคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์

การประเมินคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมาร์ พบว่าระดับคุณภาพชีวิตโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 37.64$) ส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตปานกลาง (ร้อยละ 71.98) รองลงมามีคุณภาพชีวิตต่ำ (ร้อยละ 27.73) และมีคุณภาพชีวิตสูง (ร้อยละ 0.29) เนื่องจาก รู้สึกพอใจในความสะดวกสบายในที่พักผ่อนน้อย และเงินไม่ค่อยพอใช้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภาชนก ว่างพัด ได้ศึกษาคุณภาพชีวิตแรงงานต่างด้าวในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า แรงงานต่างด้าวในจังหวัดเชียงใหม่ มีคุณภาพชีวิตปานกลาง เนื่องจากแรงงานต่างด้าวมมีโอกาสในการพัฒนาตนเองและมีความมั่นคงในการทำงาน แต่สำหรับงานวิจัยของวรารัตนา วันธนาวิชัย (2548,68) ศึกษาคุณภาพชีวิตแรงงานแรงงานข้ามชาติในจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตต่ำ และเมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านความปลอดภัย และด้านครอบครัว เนื่องจากแรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่ขาดการศึกษา และไม่ค่อยใส่ใจในคุณภาพชีวิตทำให้เกิดปัญหาชุมชนแออัดและสิ่งแวดล้อมตามมา

5.2.3.ความสัมพันธ์ระหว่างการประเมินคุณภาพชีวิตกับความเครียดของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์

จากผลการวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตโดยรวมมีความสัมพันธ์กับความเครียดของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาคคุณภาพชีวิตรายด้านพบว่าคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมเป็นด้านเดียวที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประเด็นในการอภิปรายผลการศึกษาก็คือ (1) คุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์กับความเครียดหรือไม่ และ (2) ทำไมคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมจึงมีความสัมพันธ์กับความเครียดเพียงด้านเดียว

1. คุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์กับความเครียดหรือไม่

จากผลการวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตโดยรวมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านความรู้สึกลดลงในชีวิตและทรัพย์สิน มีความสัมพันธ์กับความเครียดของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ก็ตาม ก็ยังถือว่าคุณภาพชีวิตยังมีความสัมพันธ์กับความเครียด แต่เป็นความสัมพันธ์ที่อยู่ในระดับต่ำ ($r=-.098$) และเป็นความสัมพันธ์เชิงลบ กล่าวคือเมื่อคุณภาพชีวิตสูงขึ้นความเครียดจะลดต่ำลง ในทางตรงกันข้ามหากคุณภาพชีวิตต่ำลง ความเครียดจะสูงขึ้น ความสัมพันธ์ดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาหลายชิ้นที่พบว่าคุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความผิดปกติทางจิต เช่น schizophrenia , anxiety disorder (Bobes & González, 1997; Schneier, 1997; อ้างใน Masthoff, E.D. et al., 2006)

2. ทำไมคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมจึงมีความสัมพันธ์กับความเครียดเพียงด้านเดียว

ผลการวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมเป็นคุณภาพชีวิตเพียงด้านเดียวที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ซึ่งอธิบายได้ว่าคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมเป็นการวัดในบริบทของความพอใจในที่อยู่อาศัย ความสุขสบายของสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่นอน พัดลม ฯลฯ ความสะดวกของการเดินทาง การใช้จ่ายในครอบครัว การใช้ชีวิตประจำวัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนาถฤดี เค้นดวงและสุพจน์ เค้นดวง(2555) ซึ่งพบว่าแรงงานหญิงข้ามชาติเมียนมาร์ส่วนใหญ่มีความพอใจต่อสภาพแวดล้อมที่พักอาศัยของตนค่อนข้างมาก ซึ่งสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของตนมีคนหลากหลายทางชาติพันธุ์,มีร้านค้าให้จับจ่ายได้สะดวก มีเพื่อนบ้านดีมีน้ำใจ มีความหนาแน่น สิ่งเหล่านี้อาจสะท้อนถึงความสุข ความมั่นคงและความปลอดภัยในชีวิตของแรงงานหญิง ซึ่งเช่นเดียวกับบริเวณชุมชน โรงงาน ไร่ดำฟู๊ดส์ แรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ ที่พักอาศัยร่วมกันเป็นชุมชนขนาดใหญ่ การดำเนินชีวิตประจำวัน โดยทั่วไปของแรงงานต่างด้าว พบว่าค่อนข้างสะดวกสบาย กรณีที่ต้องการซื้อของใช้ส่วนตัว สามารถหาซื้อได้ตลาดที่ตั้งอยู่หน้าบริเวณไร่ดำฟู๊ดส์ มีอาสาสมัครต่างด้าวคอยดูแลสุขภาพ ยังดูแลความปลอดภัยในชุมชนสำหรับการใช้จ่ายในครอบครัว งานวิจัยของดาวรุ่ง เกิดสัน(2548) พบว่า ผู้ที่มีรายได้น้อยต่อครอบครัว น้อย มีโอกาสเกิดปัญหาสุขภาพจิตมากกว่าผู้ที่มีรายได้มาก ซึ่งรายได้เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อคุณภาพชีวิต และความยากจนขัดสนทางการเงินเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์หรือเป็นสาเหตุของความเครียด และภาวะซึมเศร้า(ศิริพร จิรวัดน์กุล,2543)

ดังนั้นเมื่อผลการวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมมีคะแนนต่ำกว่าคุณภาพชีวิตด้านอื่น คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมจึงมีความสัมพันธ์กับความเครียดมากที่สุด

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมจะเป็นตัวแปรเดียวที่สามารถเข้าสมการถดถอยพหุได้ แต่ก็สามารถอธิบายการผันแปรของความเครียดได้เพียงร้อยละ 2 ($R^2 = .02$)

เท่านั้น เมื่อนำตัวแปรด้านระยะเวลาที่อยู่อาศัยในประเทศไทยเข้าร่วมศึกษา พบว่าความสามารถในการอธิบายการผันแปรของความเครียด เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.2 กล่าวคือ ทั้งสองตัวแปรสามารถอธิบายการผันแปรของความเครียด ได้ ร้อยละ 3.2 แสดงว่านอกจากการวัดคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมด้วยปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย ค่าใช้จ่าย การใช้ชีวิตประจำวัน ความเป็นอยู่ แล้วยังมีปัจจัยอีกมากมายที่สามารถอธิบายความเครียดได้ เช่น การทำงาน ครอบครัว เป็นต้น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 การศึกษาวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตกับความเครียดในกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม ทำให้มองไม่ภาพเชิงลึกเกี่ยวกับความเครียด ดังนั้น ในการศึกษาครั้งต่อไป จึงควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้รายละเอียดเกี่ยวกับความเครียดของกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์มากยิ่งขึ้น

5.3.2 ควรมีการศึกษาคุณภาพชีวิตกับความเครียดในลักษณะเช่นนี้ กับกลุ่มแรงงานต่างด้าวสัญชาติอื่นๆ เช่น ลาว กัมพูชา เป็นต้น

5.3.3 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม สามารถอธิบายการผันแปรของความเครียดได้เพียงร้อยละ 2 แสดงว่าน่าจะมีปัจจัยอื่น ๆ ที่สามารถอธิบายการผันแปรของความเครียดได้ ฉะนั้นควรจะศึกษาตัวแปรเพิ่ม เช่น ความพึงพอใจในการทำงาน บุคลิกภาพ เป็นต้น

คุณภาพชีวิตกับความเครียดในกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์

QUALITY OF LIFE AND STRESS AMONG MYANMAR MIGRANT WORKERS

กริชฐา พานาสันต์ 5537085 SHSH/M

ศศ.ม. (สังคมศาสตร์และสุขภาพ)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ : สุริย์ กาญจนวงศ์, Ph.D., ดร.ฉวี ภู่งาม, Ph.D., ฉัฐณิย์ มีมนต์, Ph.D.

บทสรุปแบบสมบูรณ์

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

1.1 บทนำ

ประเทศไทยกำลังก้าวสู่ความเป็นประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ.2558 มีความร่วมมือในการเพิ่มอัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม วัฒนธรรม และการธำรงรักษาสันติภาพ ความมั่นคงในภูมิภาค เป็นปัจจัยดึงดูดให้แรงงานต่างด้าวเคลื่อนย้าย เข้าสู่ประเทศเพื่อนบ้าน ประกอบกับกระแสโลกาภิวัตน์ (Globalization) ยุคไร้พรมแดนส่งผลให้ประเทศไทยมีการพัฒนาในภาคอุตสาหกรรมเช่นเดียวประเทศอื่นในภูมิภาคเอเชีย ผลจากการพัฒนาทำให้เศรษฐกิจของประเทศเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว ต่างประเทศหลังไหลเข้ามาลงทุนในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้น ก่อให้เกิดการผลิต และการจ้างงานขยายตัว ทำให้มีความต้องการแรงงานระดับล่างมากขึ้นเพื่อรองรับการขยายตัวดังกล่าว แม้ความต้องการแรงงานระดับล่างจะเพิ่มขึ้นก็ตาม แต่คนไทยจำนวนไม่น้อยมักเลือกงานและไม่นิยมทำงานที่สกปรก (dirty) เสี่ยงต่ออันตราย (dangerous) และลำบาก (difficult) ทำให้เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานในประเทศ

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันว่าแรงงานต่างด้าวเป็นกำลังสำคัญในตลาดแรงงานระดับล่างของประเทศไทย งานบางประเภท เช่น กรรมกร คนงาน ประมง เด็กปั้มน้ำมัน พนักงานเสิร์ฟ คนรับใช้ ฯลฯ ล้วนมีแรงงานส่วนใหญ่เป็นแรงงานต่างด้าว เช่น พม่าและกัมพูชา เป็นต้น ปัจจุบันประเทศไทยมีแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานมี 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทแรงงานต่างด้าวที่

ถูกกฎหมายและ ประเภทแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย ปีพ.ศ.2555 มีจำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลือทั่วราชอาณาจักรไทยทั้งหมด จำนวน 1,972,504 คน แบ่งเป็นผู้เข้าเมืองถูกกฎหมาย 698,777 คน และเข้าเมืองผิดกฎหมาย 1,273,727 คน โดยในจำนวนนี้เป็นแรงงานต่างด้าวชาวพม่าถึง 1,333,227 คน แบ่งเป็นผู้เข้าเมืองถูกกฎหมาย 425,191 คน และเข้าเมืองผิดกฎหมาย 908,036 คน (กรมการจัดหางาน , 2555)

จังหวัดกาญจนบุรีเป็นจังหวัดชายแดนที่มีแนวเขตติดต่อกับประเทศเมียนมาร์ ความยาวตลอดแนวชายแดน 453 กิโลเมตร ในพื้นที่ 5 อำเภอ คือ อำเภอสังขละบุรี อำเภอทองผาภูมิ อำเภอไทรโยค อำเภอเมืองกาญจนบุรี อำเภอด่านมะขามเตี้ย สภากงมิประเทศมีลักษณะเป็นป่าเขา ทั้งป่าทึบและป่าโปร่ง การคมนาคมบางแห่งในพื้นที่ดังกล่าวไม่สามารถเดินทางเข้าออกได้ในช่วงฤดูฝน ช่องทางที่ใช้เข้า-ออก ใน 5 อำเภอชายแดนมีประมาณ 43 ช่องทาง ส่วนใหญ่เป็นช่องทางที่เข้า-ออกโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมาย นอกจากนี้จังหวัดกาญจนบุรียังมีศูนย์พักพิงชั่วคราวของผู้หนีภัยการสู้รบ และผู้อพยพชาวพม่าอยู่ 1 แห่ง จาก 9 แห่งที่มีอยู่ในประเทศไทย คือ ศูนย์พักพิงชั่วคราวบ้านต้นยาง ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี ดังนั้น จังหวัดกาญจนบุรีจึงมีแรงงานสัญชาติพม่าที่เดินทางเข้ามามากกว่าสัญชาติอื่น

ปัจจุบัน โครงการทวายซึ่งเป็นการเชื่อมต่อการค้าระหว่างประเทศเมียนมาร์กับประเทศอื่น ๆ ผ่านจังหวัดกาญจนบุรีกำลังอยู่ระหว่างดำเนินการ จังหวัดกาญจนบุรีจึงจำเป็นต้องกำหนดยุทธศาสตร์ใหม่เพื่อให้กาญจนบุรี เป็นศูนย์กลางเศรษฐกิจตะวันตก ดังนั้นจังหวัดกาญจนบุรีจะต้องเผชิญกับการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวจำนวนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งจากประเทศเมียนมาร์อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ สำหรับแรงงานต่างด้าวจังหวัดกาญจนบุรีที่ได้รับอนุญาตทำงานตามมติ ครม.ปี 2550 จำแนกตามสัญชาติปี 2555 มีจำนวน 68,799 คน แบ่งเป็นสัญชาติพม่า 64,980 คน รองลงมาคือสัญชาติกัมพูชาและลาวจำนวน 2,888 คน และ 931 คน ตามลำดับ (จัดหางานจังหวัดกาญจนบุรี , 2555) แรงงานต่างด้าวที่เข้าเมืองผิดกฎหมายในจังหวัดกาญจนบุรีประมาณ 18,000 คน และในพื้นที่อำเภอท่ามะกาจะมีแรงงานต่างด้าวจดทะเบียนมากที่สุด

1.2 ความสำคัญของปัญหา

จากการที่มีแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าอพยพย้ายถิ่นเข้ามาอาศัยนั้น ย่อมก่อให้เกิดปัญหา และส่งผลกระทบต่อซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 3 ด้าน ดังนี้ 1.ผลกระทบทางสังคม อาทิ ปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด จากสถิติผู้ต้องขังชาวต่างชาติที่ถูกจับเนื่องจากเข้าเมืองผิดกฎหมาย หรือกระทำความผิดในคดีต่างๆ และกำลังรอการส่งกลับหรือผลักดันออกนอกประเทศในแต่ละปีมีปริมาณสูงเพิ่มขึ้น โดยมีผู้ต้องขังชาวพม่า มีจำนวนมากที่สุด (กองบังคับการตำรวจภูธรจังหวัด

กาญจนบุรี, 2557) 2. ผลกระทบด้านความมั่นคงแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานโดยผิดกฎหมาย กระจุกกระจายตามพื้นที่ต่างๆ โดยไม่ทราบจำนวนและที่พักอาศัยที่มีอยู่จริง มีการเคลื่อนย้ายเข้าออกระหว่างประเทศ 3. ผลกระทบด้านสาธารณสุข เป็นพาหนะนำโรคใหม่ๆ เข้ามา อาทิ มาเลเรีย วัณโรค ไข้ซาง ไข้เลือดออก โรคเรื้อน และไข้กาฬหลังแอ่น (สถาบันเอเชียศึกษา สถาบันเพื่อการพัฒนาประเทศไทย และสถาบันวิจัยประชากรและสังคม, 2546-2549)

นอกจากนี้ การอพยพย้ายถิ่นของแรงงานต่างด้าว ยังมีความสัมพันธ์กับภาวะสุขภาพจิต เนื่องจากการอพยพย้ายถิ่นมิใช่เป็นการเปลี่ยนสถานที่เท่านั้น แต่เป็นการเปลี่ยนสังคม วัฒนธรรม และสภาพแวดล้อมใหม่ที่แตกต่างไปจากวิถีชีวิตที่ตนเองเคยชินในวัฒนธรรมเดิม นอกจากนี้ยังต้องเผชิญกับความวุ่นวายที่ต้องหาเงินครอบครัว ญาติพี่น้อง ความยากลำบากอันเนื่องมาจากความยากจน การไม่สามารถเข้าถึงบริการต่าง ๆ ของรัฐ โดยเฉพาะการบริการทางสุขภาพ ปัญหาในการสื่อสารไม่มีเครือข่ายทางสังคม ไม่มีอำนาจต่อรองสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้สะท้อนคุณภาพชีวิตที่ต่ำของแรงงานต่างด้าวที่ทำให้แรงงานต่างด้าวมีความเครียดเกิดขึ้น

ความเครียดหากมีความรุนแรง จะทำให้เกิดภาวะซึมเศร้าตามมาและเป็นสาเหตุหนึ่งของการฆ่าตัวตาย จากรายงานจำนวนของผู้ที่พยายามฆ่าตัวตายของประเทศไทย กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ตั้งแต่ พ.ศ. 2546-2550 พบว่าการพยายามของการฆ่าตัวตายทั้งชายและหญิงเพิ่มขึ้นตามลำดับทุกปี จาก 40.19 เป็น 42.59 ต่อประชากรแสนคนเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย และสาเหตุหลักมาจากเรื่องความเครียดจากการทำงาน รายได้

จากสถิติที่กล่าวมานั้นเป็นการเก็บสถิติของคนไทย แต่ความเครียดในแรงงานต่างด้าวยังไม่มีหน่วยงานไหนเก็บสถิติ ความเครียดเป็นภัยเงียบที่ก่อให้เกิดผลกระทบหลายด้าน เช่น ผลกระทบต่อสุขภาพตัวเอง ความเครียดทำให้ระบบฮอร์โมนไม่สมดุล การทำงานของร่างกายขาดความสมดุล เกิดการไม่สุขสบาย ปวดศีรษะ เวียนศีรษะ อ่อนเพลีย ปวดท้อง นอนไม่หลับ ผลกระทบต่อครอบครัว ความเครียดเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ลาหย่าร้าง ครอบครัวแตกแยกโดยความเครียดจะนำไปสู่การแก้ปัญหาที่ผิด หาทงออกโดยการดื่มสุรา ใช้จ่ายเสพติด เล่นการพนัน ทำให้ความสัมพันธ์ในครอบครัวไม่ดี ผลกระทบต่อเศรษฐกิจ ความเครียดเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ลาหย่าร้าง โดยเฉพาะการขาดงาน หรือ ลางานบ่อยขึ้น ประสิทธิภาพในการทำงานลดลง ผลงาน/สินค้าไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผลผลิตตกต่ำลงและทำให้ผลกำไรที่องค์กรได้รับลดลง ผลกระทบต่อสังคม ได้แก่ ปัญหาด้านอาชญากรรมและยาเสพติด การแย่งงานกันเองระหว่างแรงงานต่างด้าว แรงงานต่างด้าวบางส่วนว่างงานจึงมักพบว่า มีการลักทรัพย์เกิดขึ้นในชุมชนบ่อยครั้งมีการทะเลาะวิวาทจากการดื่มสุรา ทำให้คนไทยบางส่วนเกิดความหวาดระแวงและหวาดกลัวภัยจากแรงงานต่างด้าว ปัญหาด้านภาระการรับค่าใช้จ่ายทางสุขภาพ เมื่อแรงงานต่างด้าวมีการเจ็บป่วยหรือมี

ความเครียดก็ย่อมเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล ซึ่งค่าใช้จ่ายนี้เป็นค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นกับหน่วยงานของรัฐ ทำให้ต้องรับภาระค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลเพิ่มขึ้น

จากสาเหตุดังกล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาคุณภาพชีวิตกับความเครียดของแรงงานจากประเทศเมียนมาร์ ผลการศึกษาจะเป็นประโยชน์ต่อการจัดโครงการเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่จะนำไปสู่การลดความเครียดของแรงงานจากประเทศเมียนเป็นหนทางหนึ่งที่จะช่วยลดปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาด้านสังคม และปัญหาด้านสาธารณสุข ที่ตามมาในอนาคต

2. คำถามในการวิจัย

1. แรงงานต่างด้าวเมียนมาร์มีความเครียดในระดับใด
2. แรงงานต่างด้าวเมียนมาร์มีคุณภาพชีวิตระดับใด
3. คุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์มีความสัมพันธ์กับความเครียดหรือไม่ อย่างไร

3. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความเครียดของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์
2. เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับความเครียดของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์

4. สมมติฐานของการวิจัย

คุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์มีความสัมพันธ์กับความเครียด

5. ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตกับความเครียดในกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

6. ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็น กลุ่มแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ในพื้นที่โรงงานไวด้าฟูคส์ จำนวนทั้งหมด 2,231 ครอบครัว

กลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้ครอบครัวที่อยู่ในพื้นที่ใกล้โรงงานไวด้าฟูคส์ จากจำนวนทั้งหมด 2,231 ครอบครัว เป็นหน่วยในการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรของทาโร ยามาเน(Yamane,1973 : 1088) กำหนดในระดับความเชื่อมั่น 95 % ได้ตัวอย่างของครอบครัว จำนวน 339 ครอบครัว หลังจากนั้นคัดเลือกแรงงานชาวพม่าซึ่งอาศัยในครอบครัวนั้นครอบครัวละ 1 คน ฉะนั้นหน่วยในการศึกษาเป็นบุคคล กลุ่มตัวอย่างจะต้องเป็นแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า อายุ 20 ปี ขึ้นไป ที่เข้ามาทำงาน โดยถูกกฎหมาย การสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่าง แบบ Convenient Sampling กล่าวคือ จะสอบถามผู้ที่สมัครใจให้ข้อมูลโดยผู้วิจัยแนะนำตัวกับผู้เข้าร่วมวิจัย พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย และขอคู่มืออนุญาตให้ทำงานจากผู้ให้ข้อมูล หากผู้ที่ถูกเลือกยินยอมให้สัมภาษณ์ผู้วิจัยจะให้เซ็นใบยินยอมเข้าร่วมวิจัยและทำการสัมภาษณ์ต่อไป หากผู้ถูกคัดเลือกปฏิเสธการให้สัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะคัดเลือกตัวอย่างใหม่

7. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมประมวลผลสำเร็จรูป SPSS มาประมวลผล และจัดทำตารางวิเคราะห์ทางสถิติ เพื่อนำเสนอ และสรุปผลการวิจัย โดยใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

7.1 ใช้สถิติพรรณนาเพื่อวิเคราะห์ลักษณะส่วนบุคคล คุณภาพชีวิต และระดับความเครียด ของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency distribution), ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Arithmetic mean)และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

7.2 ใช้สถิติอนุมานเพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์และการถดถอยพหุวิเคราะห์ โดยใช้ ค่าสหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's correlation coefficient) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุ (Multiple regression analysis)

8. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

8.1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

จากการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ศึกษาในกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 339 ราย ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 187 ราย ร้อยละ 55.20 อันดับรองลงมาเป็นเพศหญิงจำนวน 152 ราย ร้อยละ 44.80 อายุตั้งแต่ 20 – 29 ปี จำนวน 185 ราย ร้อยละ 54.57 อายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 30.04 สถานภาพสมรสส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างคือ สถานภาพสมรสจำนวน 193 ราย ร้อยละ 56.90 ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยส่วนใหญ่อยู่ในช่วง 1 – 5 ปี จำนวน 239 ราย ร้อยละ 70.50 ดังแสดงในตารางที่ ค่าเฉลี่ยระยะเวลาเวลาที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 4.7

8.2 ระดับคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์

จากการศึกษาคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า โดยใช้คะแนนวัดระดับคุณภาพชีวิต พบว่า ระดับคุณภาพชีวิตโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 37.64$) เมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 3 กลุ่มคือ กลุ่มคุณภาพชีวิตต่ำ กลุ่มคุณภาพชีวิตปานกลาง และกลุ่มคุณภาพชีวิตสูง พบว่า แรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตปานกลาง (ร้อยละ 71.98) รองลงมามีคุณภาพชีวิตต่ำ (ร้อยละ 27.73) และมีคุณภาพชีวิตสูง (ร้อยละ 0.29)

จากการสรุปผลคุณภาพชีวิตทั้ง 3 ด้าน พบว่า คุณภาพชีวิตแต่ละด้านอยู่ในระดับปานกลางใกล้เคียงกัน กล่าวคือ คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม มีค่าต่ำที่สุด ($\bar{X} = 12.25$) รองลงมาได้แก่คุณภาพชีวิตด้านความรู้สึกลดลงภายในชีวิตและทรัพย์สิน ($\bar{X} = 12.58$) และคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม ($\bar{X} = 12.81$)

8.3 ระดับความเครียดของแรงงานต่างด้าว

จากการศึกษาความเครียดของกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ โดยใช้คะแนนวัดระดับความเครียด พบว่า ระดับความเครียดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 53.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.28 ซึ่งเมื่อพิจารณาตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มระดับความเครียดต่ำ กลุ่มระดับความเครียดปานกลาง และกลุ่มระดับความเครียดสูง พบว่ากลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ส่วนใหญ่มีระดับความเครียดต่ำ (ร้อยละ 73.16) รองลงมา ระดับความเครียดปานกลาง (ร้อยละ 26.25) และระดับความเครียดสูง (ร้อยละ 0.59)

8.4 ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับความเครียด

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับความเครียดของกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่าคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม มีความสัมพันธ์กับความเครียดทางลบ อย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนคุณภาพชีวิตด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และคุณภาพชีวิตภาพรวมทั้งหมด พบว่ามีความสัมพันธ์กับความเครียดอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการวิเคราะห์การถดถอยพหุ โดยนำระยะเวลาที่อยู่ในประเทศไทยเข้าวิเคราะห์ร่วมกับคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยในประเทศไทย และคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมเป็นตัวแปรที่สามารถอธิบายความผันแปรของความเครียด ได้เพียงร้อยละ 3.2 เท่านั้น ในจำนวนตัวแปรทั้ง 2 ตัวนี้ คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมเป็นตัวแปรทำนายความเครียดได้ดีที่สุด

9. อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “คุณภาพชีวิตกับความเครียดในกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์” ในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1. ระดับความเครียดของแรงงานต่างด้าว 2. ระดับคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าว 3. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับความเครียดของแรงงานต่างด้าว

การศึกษานี้สามารถจำแนกการอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์การวิจัย และสมมติฐานของการวิจัย ดังนี้

9.1 ทำไมความเครียดของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์จึงมีระดับต่ำ

การประเมินความเครียดของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ พบว่า ระดับความเครียดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 53.15 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 8.28 ส่วนใหญ่มีระดับความเครียดต่ำ (ร้อยละ 73.16) รองลงมาระดับความเครียดปานกลาง (ร้อยละ 26.25) และระดับความเครียดสูง (ร้อยละ 0.59) จะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความเครียดต่ำ เป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างเข้ามาทำงานในโรงงาน ถูกกฎหมาย พวกเขาไม่ต้องกังวลเรื่องการถูกจับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอภิชาติ สุวรรณรัตน์ และคณะ (2556) แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาผิดกฎหมายผ่านนายหน้าเถื่อน ต้องหลบๆ ซ่อนๆ ไม่สามารถคลุกคลีอยู่กับชุมชน เนื่องจากการกลัวตำรวจจับ และโดนปลักคั่นกับภูมิลำเนา นอกจากนี้ แรงงานเหล่านี้ได้เข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยเป็นเวลานาน เฉลี่ย 4.7 ปี จึงสามารถปรับตัวให้เข้ากับบริบทสังคมวัฒนธรรมใหม่ได้ สอดคล้องกับวันเพ็ญ วอกลาง (2541, 173) ที่พบว่า กระบวนการปรับตัวและการตั้งถิ่นฐานของแรงงานพม่า แบ่งเป็น 3 ระยะ ได้แก่ 1. ระยะบุกเบิก คือแรงงานพม่าที่เข้ามา

ไม่ถึง 1 ปี 2. ระยะเปลี่ยนแปลงหรือระยะปรับตัว คือผู้ที่อยู่อาศัยในช่วง 1 – 4 ปี 3. ระยะการตั้งถิ่นฐาน เป็นแรงงานพม่าที่อยู่มาตั้งแต่ 5 ปีขึ้นไป

9.2 ทำไมคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์จึงอยู่ในระดับปานกลาง

การประเมินคุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าวสัญชาติเมียนมาร์ พบว่าระดับคุณภาพชีวิตโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 37.64$) และเมื่อจำแนกเป็นกลุ่มพบว่าส่วนใหญ่มีระดับคุณภาพชีวิตปานกลาง (ร้อยละ 71.98) รองลงมา มีระดับคุณภาพชีวิตต่ำ (ร้อยละ 27.73) และมีระดับคุณภาพชีวิตสูง (ร้อยละ 0.29) ทั้งนี้อาจเป็นไปได้ที่ว่าแรงงานต่างด้าวชาวพม่า รู้สึกพอใจในความสะดวกสบายในที่พักค่อนข้างน้อย และเงินไม่ค่อยพอใช้ สอดคล้องกับงานวิจัยของภาชนก วังพัด (2557) ที่ศึกษาคุณภาพชีวิตแรงงานต่างด้าวในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่า แรงงานต่างด้าวในจังหวัดเชียงใหม่ มีคุณภาพชีวิตปานกลาง เนื่องจากแรงงานต่างด้าวมมีโอกาสในการพัฒนาตนเองและมีความมั่นคงในการทำงาน แต่แตกต่างจากงานวิจัยของวรางคณา วันชนาวิชัย (2548,68) ที่ศึกษาคุณภาพชีวิตแรงงานแรงงานข้ามชาติในจังหวัดสมุทรสาคร พบว่า ส่วนใหญ่มีคุณภาพชีวิตต่ำ และเมื่อพิจารณารายด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านความปลอดภัย และด้านครอบครัว เนื่องจากแรงงานข้ามชาติส่วนใหญ่ขาดการศึกษา และสภาพความเป็นอยู่ที่ไม่ดี

9.3 คุณภาพชีวิตกับระดับความเครียดของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์มีความสัมพันธ์กันหรือไม่และทำไมคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมจึงเป็นองค์ประกอบเดียวที่มีความสัมพันธ์กับระดับความเครียด

จากผลการวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตโดยรวมมีความสัมพันธ์กับความเครียดของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาคุณภาพชีวิตรายด้านพบว่าคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมเป็นด้านเดียวที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประเด็นในการอภิปรายผลการศึกษาก็คือ (1) คุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์กับระดับความเครียดหรือไม่ และ (2) ทำไมคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมจึงมีความสัมพันธ์กับระดับความเครียดเพียงด้านเดียว

1. คุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์กับระดับความเครียดหรือไม่

จากผลการวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตโดยรวมทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านสิ่งแวดล้อม ด้านสัมพันธภาพทางสังคม ด้านความรู้สึกลดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน **แม้ว่า**มีความสัมพันธ์กับความเครียดของแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ก็ตาม ก็ยังถือว่าคุณภาพชีวิตยังมีความสัมพันธ์กับความเครียด แต่เป็นความสัมพันธ์ที่อยู่ในระดับต่ำ ($r = -.098$) และเป็นความสัมพันธ์เชิงลบ กล่าวคือเมื่อคุณภาพชีวิตสูงขึ้นความเครียดจะลดต่ำลง ในทางตรงกันข้ามหากคุณภาพชีวิตต่ำลง ความเครียดจะสูงขึ้น ความสัมพันธ์ดังกล่าวสอดคล้องกับการศึกษาหลายชิ้น

ที่พบว่าคุณภาพชีวิตมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความผิดปกติทางจิต เช่น schizophrenia ,anxiety disorder (Bobes & González, 1997; Schneier, 1997; อ้างใน Masthoff, E.D. et al., 2006)

2. ทำไมคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมจึงมีความสัมพันธ์กับความเครียดเพียงด้านเดียว ผลการวิจัยพบว่าคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมเป็นคุณภาพชีวิตเพียงด้านเดียวที่มีความสัมพันธ์กับความเครียดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการวัดคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมเป็นการวัดความพอใจในที่อยู่อาศัย ความสุขสบายของสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น ที่นอน พัดลม ฯลฯ ความสะดวกของการเดินทาง การใช้จ่ายในครอบครัว การใช้ชีวิตประจำวัน นานฤดู เคนดวงและสุพจน์ เคนดวง(2555) ศึกษาพบว่าแรงงานหญิงข้ามชาติเมียนมาร์ส่วนใหญ่มีความพอใจต่อสภาพแวดล้อมที่พักอาศัยของตนค่อนข้างมาก ซึ่งสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยของตนมีคนหลากหลายทางชาติพันธุ์,มีร้านค้าให้จับจ่ายได้สะดวก มีเพื่อนบ้านดีมีน้ำใจ มีความหนาแน่น แต่ในการศึกษาครั้งนี้พบว่าระดับความพึงพอใจด้านสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับต่ำที่สุดเมื่อเทียบกับองค์ประกอบอื่นของคุณภาพชีวิต ดังนั้นจึงอาจมีผลกระทบต่อระดับความเครียดสอดคล้องกับผลการวิจัยของดาวรุ่ง เกิดสัน(2548) ที่พบว่า ผู้ที่มีรายได้ต่อครอบครัวน้อย มีโอกาสเกิดปัญหาสุขภาพจิตมากกว่าผู้ที่มีรายได้มาก ซึ่งรายได้เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อคุณภาพชีวิต และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ศิริพร จิรวัดกุล (2543) ที่พบว่า ความยากจนขัดสนทางการเงินเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสัมพันธ์หรือเป็นสาเหตุของความเครียด และภาวะซึมเศร้า

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมจะเป็นตัวแปรเดียวที่สามารถเข้าสมการถดถอยพหุได้ แต่ก็สามารถอธิบายการผันแปรของความเครียดได้เพียงร้อยละ 2 ($R^2 = .02$) เท่านั้น เมื่อนำตัวแปรด้านระยะเวลาที่อยู่อาศัยในประเทศไทยเข้าร่วมศึกษา พบว่าความสามารถในการอธิบายการผันแปรของความเครียด เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.2 กล่าวคือ ทั้งสองตัวแปรสามารถอธิบายการผันแปรของความเครียด ได้ ร้อยละ 3.2 แสดงว่านอกจากการวัดคุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อมด้วยปัจจัยด้านที่อยู่อาศัย ค่าใช้จ่าย การใช้ชีวิตประจำวัน ความเป็นอยู่ แล้วยังมีปัจจัยอีกมากมายที่สามารถอธิบายความเครียดได้ เช่น ความพึงพอใจในการทำงาน และบุคลิกภาพ เป็นต้น

10. ข้อเสนอแนะ

10.1 การศึกษาวิจัยเรื่อง คุณภาพชีวิตกับความเครียดในกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีเชิงปริมาณด้วยแบบสอบถาม ทำให้มองไม่ภาพเชิงลึกเกี่ยวกับความเครียด ดังนั้น ในการศึกษารั้งต่อไป จึงควรศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อจะได้รายละเอียดเกี่ยวกับความเครียดของกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์มากยิ่งขึ้น

10.2 ควรมีการศึกษาคุณภาพชีวิตกับความเครียดในลักษณะเช่นนี้ กับกลุ่มแรงงานต่างด้าวสัญชาติอื่นๆ เช่น ลาว กัมพูชา เป็นต้น

10.3 คุณภาพชีวิตด้านสิ่งแวดล้อม สามารถอธิบายการผันแปรของความเครียดได้เพียงร้อยละ 2 แสดงว่าน่าจะมีปัจจัยอื่น ๆ ที่สามารถอธิบายความผันแปรของความเครียดได้ ฉะนั้นในการศึกษาครั้งต่อไป ควรจะศึกษาตัวแปรเพิ่ม เช่น ความพึงพอใจในการทำงาน และบุคลิกภาพ เป็นต้น

QUALITY OF LIFE AND STRESS AMONG MYANMAR MIGRANT WORKERS

KARIDTHA PANASANT 5537085 SHSH/M

M.A. (SOCIAL SCIENCES AND HEALTH)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SUREE KANJANAWONG, Ph.D., DARUNEE PHUKAO, Ph. D, NATTHANI MEEMON, Ph.D.

EXTENDED SUMMARY**1. Justification of problem****1.1 An introduction**

Thailand is going to join ASEAN Economics Community (AEC) in 2015 in which the cooperation among Asian countries will increase the economic growth rate, socio-cultural development, as well as an enhancement of peace and security in the region. As the ASEAN Economic Community (AEC) shall be the goal of regional economic integration as well as the rise of globalization, it will be a pull factor for migrants to move across the country border. According to ASEAN Economics Community and globalization, Thailand as well will face the movement stream among migrants like the other countries. This is due to the impact of industrial development. More capital invested will lead to more production resulting in an increase of labour force demand. Moreover, Thai workers try to avoid 3Ds jobs i.e. dirty, dangerous, and difficult as a result labour force becomes in short supply.

Nowadays, it is known that migrant workers are very important for lower labour force market. They work as unskilled labour in some kind of business such as construction, fishery industry, gas station, food and restaurant. Some migrant workers are legal but some are illegal. Statistics shows that, in 2012, the number of migrant workers in Thailand is of 1,972,504, 698,777 of which are legal, the rest is illegal.

Among those migrant workers, 1,333,227 are from Myanmar in which 425,191 are legal, the others are illegal (Department of employment, 2012)

Kanchanabur is one of the provinces that have a border connected to Myanmar. The border line is as long as 453 kilometre covering 5 districts including Sangklaburi, Thonphaphum, Saiyoke, Muang, and Dan Makhamtia. The topography of those districts comprises of thick forest and sparse. There are 43 pathways from Myanmar border to those 5 districts but mostly is illegal. In some particular areas of those districts, it is unable to travel in and out in the rainy season. Moreover, there is one of 9 refugee affair in Thailand locates in Kanchanaburi province. It is the refugee affair for Myanmar refugees in Baan Ton Yang, Nong Lu sub-district, SangKhlaburi district.

Currently, Dewai project has been set up for business linkage between Myanmar and other countries through Kanchanaburi province, Thailand. As a result, Myanmar migrant workers are inevitably increasing. Statistics show that in 2007, there are 68,799 migrant workers who receive work permit, 64,980 of which are from Myanmar, 2,888 from Cambodia and 931 from Lao (Kanchanaburi Provincial employment, 2012). Compared with other districts in Kanchanaburi province, the highest number of registered migrant workers is in Tahmaka district. However, unofficial reported, it is believed that total number of illegal migrant workers in Kanchanaburi province is about 18,000.

1.2 Justification of problem

A lot of migrant workers can cause problems in the society including (1) social problems such as drug and crime. A number of migrant arrested due to fugitive illegal immigrant are increasing. Among those, the most is Myanmar migrants (Kanchanaburi provincial Police division 2014), (2) security problems due to fugitive illegal immigrant, and (3) public health problems: re-emerging diseases such as malaria, tuberculosis (TB), dengue, leprosy, and meningococemia (Institute of Asian Studies, Thailand Development Research Institute, and Institute for Population and Social Research, 2546-2549)

Moreover, as migrants have to adjust themselves to the new environment, new culture and ne society which is different from those they are used to, it could have an effect on their psychological well-being. They might feel lonely due to leaving their family and

relatives. In addition, it may have an impact on their quality of life due to poverty, unable to access public services particularly health service, communication problems, lacking of social network, as a result They might have stress.

If people have severe stress feeling, it will lead to depressive symptom which is a major cause of suicide. Department of Mental Health reported that, from 2003-2007, attempted suicide rate increase annually from 40.19 to 42.59 per 100,000 population. Among those, female is more than male. The major cause of attempted suicide is from stress feeling occupation and income. However, the rate of suicide has been collected from Thai but not from migrant workers.

Stress can cause many problems. (1) Stress can cause health problem through physiological changes: an increasing of some particular hormones will lead to some symptoms such as headache, dizzy, exhaustion, stomachache, and insomnia. (2) Stress can cause family problems: inappropriate stress coping such as alcohol drinking, drug abuse, gambling will lead to negative relationships in the family and broken family eventually. (3) Stress can cause economic problems: Stress will lead to job absent, lower productivity, lower work efficiency, and lower income. (3) Stress can cause social problems particular criminal and drug addiction, and (4) stress can cause health expenditure. The government has to respond to health expenditure of migrant workers resulting in an increasing of health expenditure.

As said above, it is very important to concern quality of life and stress among migrant workers, particularly those from Myanmar who is the majority group of migrants in Kanchanaburi province. The results of this study will benefit the policy makers to make a plan or setup intervention programs to help increase quality of life and reduce stress of migrant workers.

2. Research questions

- (1) What is the stress level among Myanmar migrant workers?
- (2) What is the quality of life level among Myanmar migrant workers?
- (3) How does the relationship between quality of life and stress among Myanmar migrant workers?

3. Research objectives

- (1) To study the stress level among Myanmar migrant workers.
- (2) To study the quality of life level among Myanmar migrant workers.
- (3) To study the relationship between quality of life and stress among Myanmar migrant workers.

4. Research hypothesis

Quality of life has relationship with stress

5. The scope of study

This study is a survey research in order to investigate quality of life, stress, and their relationship among Myanmar migrant workers in Kanchanaburi province.

6. Population and samples

The population in this study includes Myanmar workers who are working at and living nearby Vita Food factory, Tahmaka district, Kanchanaburi province. Each sample is drawn from each family. The total number of family is of 2,231.

Sample size (family) calculated by using Yamane formula (Yamane, 1973: 1088) at significant level 0.05 is of 339. Then sample are selected from each Myanmar workers who is living in each family by using convenient sampling method. Those who are selected have to be 20 years of age or over and must be legal immigrants. Identification card will be checked and consent form has to be filled up before interview. Anyone who does not want to join the research program can refuse or quit any time during the interview process.

7. Data analysis

Statistic Package for the Social Science (SPSS) is used to analyze data. Statistic models are used as follows;

7.1 Descriptive statistics used to describe demographic data, quality of life and stress are frequency distribution, percent, arithmetic mean, and standard deviation.

7.2 Inferential statistic to draw the relationship between quality of life and stress are analyzed by using Pearson's correlation and multiple regression analysis.

8. Research results

8.1 Demographic data

The results show that the majority of samples are male (55.2%), the rest is female (44.80%). The age average is of 30.04 years whereas the majority of samples (54.57%) are in age range 20-29 years old. According to marital status, most of them (56.90%) are married. The average number of year living in Thailand (70.50%) is of 4.7, in which the majority of the samples have been living in Thailand 1-5 years.

8.2 Quality of life

The result shows that Myanmar migrant workers have a moderate level of quality of life ($\bar{X} = 37.64$) When considering each category, the majority of samples has a moderate level of quality of life (71.98%), followed by a low level (27.73), and a high level (0.29%).

Considering each component of quality of life, it is found that the majority of Myanmar migrant workers have a lowest score in environmental component ($\bar{X} = 12.25$), followed by life and property security ($\bar{X} = 12.58$), and social relationship ($\bar{X} = 12.81$)

8.3 Stress

The result from this study shows that an average score from stress questionnaire is of 53.15 with standard deviation is of 8.28. Based on stress level

categories, The majority of the samples have a low level of stress (73.16%) followed by a moderate level (26.25%) and a high level (0.59)

8.4 The relationship between quality of life and stress

By using Pearson's correlation analysis, the result shows that the quality of life has no statistically significant relationship with stress at $\alpha=0.05$. When taking quality of life components into consideration, it is found that only environmental quality of life has statistically significant relationship with stress at $\alpha=0.05$.

The result from multiple analysis shows that the combination between number of years living in Thailand and environmental quality of life can account for only 3.2 percent of the variation of stress. Among those two variable, environmental quality of life is the best predictor of stress ($\beta=-.142$)

9. Discussion

The research study on "Quality of life and stress among Myanmar migrants" was conducted in Tahmaka district, Kanchanaburi province. The objectives are to study (1) the level of stress, (2) the level of quality of life, and (3) the relationship between quality of life and stress among Myanmar migrant workers.

9.1 Why the stress level among Myanmar migrant workers is low?

The result from the study shows that the majority of Myanmar workers have low stress level. This may be because they are legal migrant workers who have a job in the factory, thus they need not to escape or try to hide themselves. They are not worry that they will be arrested like the other illegal migrants. According to the study of Aphichat et al., (2556), illegal migrants have to hide themselves and unable to live in the community because they are afraid of being arrested and exiled. Moreover, they have been living in Thailand for many years (on average 4.7 years) thus they can adjust themselves to the new sociocultural context. This result is in accordance with the study of Wanpen Wor-klang (1998) that the adjustment process and settle down of Myanmar migrant workers are 3 phases; (1) The beginning phase (less than 1 year), (2) The transition phase (1-4 years), and (3) the settle down phase (over 4 years)

9.2 Why the quality of life among Myanmar migrant workers is in a moderate level?

According the result, the majority of Myanmar migrant workers have a moderate level of quality of life. This result is in accordance with Phachanok Wangpad (2014) who found that the quality of life of Myanmar migrant worker is at a moderate level because they have an opportunity to develop themselves and have job security. Contrast with those results, Warankana Wan Thanawichai(2005) found that the quality of life among Myanmar migrant workers is at a low level in health, safety, and family components due to lacking of education and low quality of living conditions.

9.3 does the quality of life has relationship with the stress level? And why an environmental is the only component of quality of life that has relationship with the stress level?

The result shows that the quality of life has no statistically significant relationship with stress level at $\alpha=0.05$. When taking relationship coefficient in to consideration, it does not mean that there is no relationship between the quality of life and the stress level but that relationship is low ($r=-.098$). The negative relationship shows that whenever the quality of life is higher, the stress level is lower, and vice versa. This is according to a number of studies which found that the quality of life has negative relationship with mental disorder such as schizophrenia or anxiety disorder (Bobes& González, 1997; cited in Masthoff, E.D. et al., 2006).

The result show that only the environmental component of quality of life has statistically significant relationship with stress level at $\alpha=0.05$. This may be due to the measurement of environmental component of quality of life in which it measures in terms of the satisfaction of living conditions such as facilities including an electric fan, a mattress etc., traveling facility, family income, and daily living. According to Nathrudee Denduang and Supot Denduang (2012), the majority of Myanmar migrant workers are quite high satisfied with their living environment including, convenient stores, good neighbors, various ethnic groups, and friendly. In this study, the result shows that the satisfaction of living conditions is lowest comparing with the other components of quality of life, it may affect higher stress level. This is according to Daorung Kerdson (2005) who found that low family income have more mental health

problem than those who higher family income. Poverty or insufficient family income can cause stress and depressive symptom (Siriporn Jirawatanakul, 2000).

However, even though the environment is the only component of quality of life that can get into the regression equation, but it can account for 2 percent of the variation of stress level ($R^2=.02$). When adding number of years lining in Thailand, the combination of these two variables can account for 3.2 percent of the variation of stress level. Thus, beside these two variables, there would be a number of variables that can account the variation of stress level such as job satisfaction or personality.

10. Recommendations

10.1 As a quantitative research method is used for this study, it may miss some important data in details. Thus, for further research, qualitative research method should be employed.

10.2 The same issue should be studied in other groups of migrant workers such as those from Lao or Cambodia.

10.3 For further research, the other variables such as job satisfaction, personality, and social support.

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมการจัดหางาน,กระทรวงแรงงาน (2550). การตรวจติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน บริหารจัดการแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า ลาว และกัมพูชา ตามมติคณะรัฐมนตรี ปี2550
- กฤตยา อาชวนิจกุล, (2547).คนต่างด้าวในประเทศไทยคือใครบ้าง? มีจำนวนเท่าไร? ระบบฐานข้อมูลแบบไหนคือคำตอบ?.กรุงเทพฯ.บริษัทเอดิชั่น เพรส โพรดักส์ จำกัด
- จันทนา ชุ่มเย็น.(2553).ปัจจัยทำนายภาวะซึมเศร้าในผู้หญิงชาวเขาเผ่าม้งในเขตอำเภอพบพระ จังหวัดตาก.วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช มหาวิทยาลัยมหิดล
- ฉลาด จันทรสสมบัติ และทองสง่า ผ่องแผ้ว.(2555).การเขียนวิทยานิพนธ์.พิมพ์ครั้งที่ 3. มหาสารคาม: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
- ฐิติมา จงราชนทร์.(2550).สุขภาพจิตของแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าในกิจการประมงทะเล. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ดรุณี มีแล้ว.(2553).การปรับตัวของแรงงานพม่าที่ได้รับการขึ้นทะเบียนในสถานประกอบการ: กรณีศึกษาฟาร์มเลี้ยงสุกรในจังหวัดราชบุรี.วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา มหาวิทยาลัยมหิดล
- ชนพรรณ จรรยาศิริ และศิวพร อึ้งวัฒนา.(2551).การทบทวนสถานการณ์และพัฒนาผังพิสัยงานวิจัยแรงงานข้ามชาติ.วารสารสาธารณสุขและการพัฒนา, 6 , 119 - 127
- ชนวรรณ หมีรักษา.(2552).ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความเครียดของพนักงานที่ปฏิบัติงานในโรงงานอุตสาหกรรมตัดเย็บเสื้อผ้าขนาดย่อม.วิทยานิพนธ์หลักสูตรวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(สาธารณสุขศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหิดล
- ธนา นิลชัยโกวิทย์.(2539).ความเชื่อถือได้และความมั่นคงของ General Health Questionnaire ฉบับภาษาไทย.วารสารสมาคมสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย

- ธานินทร์ ศิลป์จารุ.(2555).การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ SPSS และ AMOS .พิมพ์ครั้งที่ 13.
 นนทบุรี: บริษัท เอส.อาร์.พรินติ้ง แมค โปรดักส์ จำกัด
- ธมน ต้นสงวน.(2551).ปัจจัยที่มีผลต่อความเครียดในงานของแรงงานพม่าในโรงงาน อุตสาหกรรม
 พลาสติก จังหวัดราชบุรี .วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขา
 จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ
- ธีระพงษ์ ภูริปานิก (2546).คุณภาพชีวิตการทำงานของแรงงานต่างชาติที่มีใบอนุญาตทำงาน:
 กรณีศึกษา จังหวัดชลบุรี.วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตร์
 มหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยบูรพา
- นัชชา เลื่อยไธสง.(2554).ความเครียด การประเมินผลกระทบ และวิธีการเผชิญความเครียดของ
 ผู้ป่วยโรคสะเก็ดเงิน.วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
 สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล
- พรรณทิพา ศักดิ์ทอง.(2549).คุณภาพชีวิตที่เกี่ยวกับสุขภาพ.คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
 มหาวิทยาลัย
- มหาวิทยาลัยบูรพา.(2554).สภาพปัญหาด้านความคุ้มครองแรงงานต่างด้าวในประเทศไทยและแนว
 ทางแก้ไข.
- ยุทธ ไกยวรรณ.(2555).หลักสถิติและการใช้โปรแกรม SPSS.พิมพ์ครั้งที่ 3.กรุงเทพมหานคร:
 สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- วรรณวิภา ปสันชนาทร.(2551).สถิติสำหรับนักวิจัย.คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
 มหาวิทยาลัยมหิดล
- วันเพ็ญ วอกลาง.(2541).กระบวนการปรับตัวและปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความตั้งใจที่จะอยู่ถาวรของ
 แรงงานอพยพจากประเทศพม่า:กรณีศึกษาจังหวัดเชียงราย.วิทยานิพนธ์หลักสูตร
 ปริญญาปรัชญาคุษุบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
- ศศิพร ตัชชานานุสรณ์.(2543).ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยลักษณะส่วนบุคคลแบบแผนการดำเนิน
 ชีวิต กับภาวะสุขภาพของแรงงานต่างชาติในจังหวัดสมุทรสาคร:กรณีศึกษา
 โรงพยาบาลสมุทรสาคร.วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
 (สาธารณสุขศาสตร์) สาขาวิชาเอกพยาบาลสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล
- วรางคณา วันธนาวิชัย.(2548).คุณภาพชีวิตแรงงานข้ามชาติในจังหวัดสมุทรสาคร.วิทยานิพนธ์
 หลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์การเมือง
 และการบริหารจัดการ มหาวิทยาลัยบูรพา

- สุญญา เียบแหลม.(2553).**ความสัมพันธ์ระหว่างความเครียดและการปรับตัวในการทำงานของพนักงานธนาคารกสิกรไทย จำกัด(มหาชน)สำนักงานใหญ่.**การค้นคว้าอิสระ หลักสูตรปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาการประกอบการ มหาวิทยาลัยศิลปากร
- สมบัติ พฤษพิบูล.(2541).**ความคิดเห็นและพฤติกรรมการใช้แรงงานต่างชาติ ของผู้ประกอบการในจังหวัดกาญจนบุรี.**วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดล
- สุริย์ กาญจนวงศ์.(2551).**จิตวิทยาสุขภาพ.**พิมพ์ครั้งที่ 1.นครปฐม: โรงพิมพ์มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย
- สุวัฒน์ มหัตนิรันดร์กุล และคณะ.(2541). **ฉบับที่ 3.เปรียบเทียบวัดคุณภาพชีวิตขององค์กรอนามัยโลกชุด 100 ตัวชี้วัด และ 26 ตัวชี้วัด.**วารสารกรมสุขภาพจิต
- สำนักวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.(2553) **คุณภาพชีวิตของคนไทย ปี 2553.**
- อัฐิญา จงเจริญ.(2553).**การก่ออาชญากรรมของแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่า:กรณีศึกษาจังหวัดระนอง** วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาอาชญาวิทยาและงานยุติธรรม มหาวิทยาลัยมหิดล
- อภิชาติ สุวรรณรัตน์และคณะ.(2556).**ลาวพลัดถิ่น:การกลายเป็นแรงงานข้ามแดนในพื้นที่จังหวัดสงขลา.**บทความวิจัยเสนอในการประชุมมหาดใหญ่วิชาการ ครั้งที่ 4

ภาษาอังกฤษ

- Best,J.W.(1977). Research in Education.(3rd ed). New Jersey:Prentice Hall Inc.
- Bobes, J., & Gonzalez, M.P. (1997). "Quality of life in Schizophrenia." In H. Katschnig, H. Freeman, & N. Sartorius (Eds), Quality of life in mental disorders (pp. 165-178). Chichester: Wiley.
- Chou, K.-L. (2009). "Pre-migration planning and depression among new migrants to Hong Kong: The moderating role of social support." Journal of Affective Disorders 114(1-3): 85-93.
- Griffin, J. and V. Soskolne (2003). "Psychological distress among Thai migrant workers in Israel." Social Science & Medicine 57(5): 769-774.
- Heredia Montesinos, A., et al. (2012). "The influence of stigma on depression, overall psychological distress, and somatization among female Turkish migrants." European Psychiatry 27, Supplement 2(0): S22-S26.

- Jasinskaja-Lahti, I., et al. (2007). "Perceived ethnic discrimination at work and well-being of immigrants in Finland: The moderating role of employment status and work-specific group-level control beliefs." *International Journal of Intercultural Relations* 31(2): 223-242.
- Lindert, J., et al. (2009). "Depression and anxiety in labor migrants and refugees – A systematic review and meta-analysis." *Social Science & Medicine* 69(2): 246-257.
- Lu, Y. (2012). "Household migration, social support, and psychosocial health: The perspective from migrant-sending areas." *Social Science & Medicine* 74(2): 135-142.
- Masthoff, E.D., (2006). "The relationship between stress and quality of life in psychiatric outpatients." *Stress and Health*, 22: 249-255.
- Qureshi, A., et al. (2013). "Epidemiology of psychiatric morbidity among migrants compared to native born population in Spain: a controlled study." *General Hospital Psychiatry* 35(1): 93-99.
- Schneier, F.R. (1997). "Quality of life in anxiety disorders." In H. Katschnig, H. Freeman, & N. Sartorius (Eds), *Quality of life in mental disorders* (pp.149-164). Chichester: Wiley.
- Simon, E.S. (2003). "Social and economic burden of mood disorders." *Biological Psychiatry*, 54, 208-215.
- Weishaar, H. B. (2008). "Consequences of international migration: A qualitative study on stress among Polish migrant workers in Scotland." *Public Health* 122(11): 1250-1256.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

COA.No. 2013/320.1511

Documentary Proof of The Committee for Research Ethics (Social Sciences)

Title of Project:	Quality of Life and Stress among Myanmar Migrant Workers
Principal Investigator:	Mrs. Karidtha Panasant
Name of Institution:	Faculty of Social Sciences and Humanities, Mahidol University
Approval includes:	<ol style="list-style-type: none"> 1) MU-SSIRB Submission form version received date 14 November 2013 2) Participant Information sheet for Thai version date 15 October 2013 3) Participant Information sheet for Myanmar version date 14 November 2013 4) Informed Consent form for Thai version date 15 October 2013 5) Informed Consent form for Myanmar version date 14 November 2013 6) Questionnaire received date 15 October 2013

The Committee for Research Ethics (Social Sciences) is in full compliance with International Guidelines of Human Research Protection such as Declaration of Helsinki, The Belmont Report, CIOMS Guidelines and the International Conference on Harmonization in Good Clinical Practice (ICH-GCP)

Date of Approval:	15 November 2013
Date of Expiration:	14 November 2014

Signature of Chairman:.....
 (Emeritus Professor Santhat Semsri)

Signature of Head of the Institute:.....
 (Assoc.Prof.Dr.Wariya Chinwanhoj)
 Dean of Faculty of Social Sciences and Humanities

ในระยะสองถึงสามสัปดาห์ที่ผ่านมาท่าน

ควรดูแลสุขภาพด้วยวิธีใดบ้าง

1. รู้สึกสบายและมีสุขภาพดี

(๑) รู้สึกดีเกี่ยวกับสุขภาพดี

ก. ดีกว่าปกติ	ข. เหมือนปกติ	ค. แย่กว่าปกติ	ง. แย่กว่าปกติ
(ก) ๑	(ข) ๑	(ค) ๑	(ง) ๑

2. รู้สึกต้องการยาบำรุงให้มีกำลังวังชา

(๒) รู้สึกต้องการยาบำรุงให้มีกำลังวังชา

ก. ไม่เลย	ข. ไม่มากกว่าปกติ	ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ	ง. มากกว่าปกติ
(ก) ๑	(ข) ๑	(ค) ๑	(ง) ๑

3. รู้สึกทรุดโทรมและสุขภาพไม่ดี

(๓) รู้สึกทรุดโทรมและสุขภาพไม่ดี

ก. ไม่เลย	ข. ไม่มากกว่าปกติ	ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ	ง. มากกว่าปกติ
(ก) ๑	(ข) ๑	(ค) ๑	(ง) ๑

4. รู้สึกไม่สบาย

(๔) รู้สึกไม่สบาย

ก. ไม่เลย	ข. ไม่มากกว่าปกติ	ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ	ง. มากกว่าปกติ
(ก) ๑	(ข) ๑	(ค) ๑	(ง) ๑

5. เจ็บหรือปวดบริเวณศีรษะ

(๕) เจ็บหรือปวดบริเวณศีรษะ

ก. ไม่เลย	ข. ไม่มากกว่าปกติ	ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ	ง. มากกว่าปกติ
(ก) ๑	(ข) ๑	(ค) ๑	(ง) ๑

6. รู้สึกตึงหรือคล้ายมีแรงกดที่ศีรษะ

(๖) รู้สึกตึงหรือคล้ายมีแรงกดที่ศีรษะ

ก. ไม่เลย	ข. ไม่มากกว่าปกติ	ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ	ง. มากกว่าปกติ
(ก) ๑	(ข) ๑	(ค) ๑	(ง) ๑

7. มีอาการวูบร้อนหรือหนาว

(๗) ญาติมิตรชู้สาวผู้ใด (จริง, อนาคต) ญาติมิตรชู้สาวจะรู้ดี

ก. ไม่เลย	ข. ไม่มากกว่าปกติ	ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ	ง. มากกว่าปกติ
(๓) ๐	(๑) ๐	(๓) ๐	(๒) ๐

8. นอนไม่หลับเพราะกังวลใจ

(๘) ญาติมิตรชู้สาวผู้ใด (จริง, อนาคต) ญาติมิตรชู้สาวจะรู้ดี

ก. ไม่เลย	ข. ไม่มากกว่าปกติ	ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ	ง. มากกว่าปกติ
(๓) ๐	(๑) ๐	(๓) ๐	(๒) ๐

9. ไม่สามารถหลับได้สนิทหลังจากหลับแล้ว

(๙) ญาติมิตรชู้สาวผู้ใด (จริง, อนาคต) ญาติมิตรชู้สาวจะรู้ดี

ก. ไม่เลย	ข. ไม่มากกว่าปกติ	ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ	ง. มากกว่าปกติ
(๓) ๐	(๑) ๐	(๓) ๐	(๒) ๐

10. รู้สึกถึงเครียดอยู่ตลอดเวลา

(๑๐) ญาติมิตรชู้สาวผู้ใด (จริง, อนาคต) ญาติมิตรชู้สาวจะรู้ดี

ก. ไม่เลย	ข. ไม่มากกว่าปกติ	ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ	ง. มากกว่าปกติ
(๓) ๐	(๑) ๐	(๓) ๐	(๒) ๐

11. รู้สึกหงุดหงิด อารมณ์ไม่ดี

(๑๑) ญาติมิตรชู้สาวผู้ใด (จริง, อนาคต) ญาติมิตรชู้สาวจะรู้ดี

ก. ไม่เลย	ข. ไม่มากกว่าปกติ	ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ	ง. มากกว่าปกติ
(๓) ๐	(๑) ๐	(๓) ๐	(๒) ๐

12. รู้สึกกลัวหรือตกใจโดยไม่มีเหตุสมควร

(๑๒) ญาติมิตรชู้สาวผู้ใด (จริง, อนาคต) ญาติมิตรชู้สาวจะรู้ดี

ก. ไม่เลย	ข. ไม่มากกว่าปกติ	ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ	ง. มากกว่าปกติ
(๓) ๐	(๑) ๐	(๓) ๐	(๒) ๐

13. รู้สึกเรื่องต่างๆ ทั้บถมจรรับไม่ไหว

(๑๓) ญาติมิตรชู้สาวผู้ใด (จริง, อนาคต) ญาติมิตรชู้สาวจะรู้ดี

ก. ไม่เลย	ข. ไม่มากกว่าปกติ	ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ	ง. มากกว่าปกติ
(๓) ๐	(๑) ๐	(๓) ๐	(๒) ๐

14. รู้สึกกังวล กระวนกระวาย และเครียดอยู่ตลอดเวลา

(๑๘) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน (๑) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน (๒) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน (๓) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน

- ก. ไม่เลย
- ข. ไม่มากกว่าปกติ
- ค. ค่อนข้างมากกว่าปกติ
- ง. มากกว่าปกติ
- (๑) ๐
- (๒) ๐
- (๓) ๐
- (๔) ๐

15. หออะไรทำให้ตัวเองไม่มีเวลาว่างได้

(๑๙) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน (๑) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน (๒) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน (๓) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน

- ก. มากกว่าปกติ
- ข. เหมือนปกติ
- ค. ค่อนข้างน้อยกว่าปกติ
- ง. น้อยกว่าปกติมาก
- (๑) ๐
- (๒) ๐
- (๓) ๐
- (๔) ๐

16. ทำอะไรช้ากว่าปกติ

(๒๐) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน (๑) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน (๒) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน (๓) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน

- ก. เร็วกว่าปกติ
- ข. เหมือนปกติ
- ค. ช้ากว่าปกติ
- ง. ช้ากว่าปกติมาก
- (๑) ๐
- (๒) ๐
- (๓) ๐
- (๔) ๐

17. รู้สึกว่าโดยทั่วไปแล้วทำอะไรๆ ได้ดี

(๒๑) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน (๑) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน (๒) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน (๓) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน

- ก. ดีกว่าปกติ
- ข. เหมือนปกติ
- ค. ดีน้อยกว่าปกติ
- ง. ดีน้อยกว่าปกติมาก
- (๑) ๐
- (๒) ๐
- (๓) ๐
- (๔) ๐

18. พอใจกับการที่ทำงานลุล่วงไป

(๒๒) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน (๑) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน (๒) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน (๓) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน

- ก. มากกว่าปกติ
- ข. เหมือนปกติ
- ค. ค่อนข้างน้อยกว่าปกติ
- ง. น้อยกว่าปกติมาก
- (๑) ๐
- (๒) ๐
- (๓) ๐
- (๔) ๐

19. รู้สึกว่าได้ทำตัวให้เป็นประโยชน์ในเรื่องต่างๆ

(๒๓) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน (๑) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน (๒) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน (๓) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน

- ก. มากกว่าปกติ
- ข. เหมือนปกติ
- ค. ค่อนข้างน้อยกว่าปกติ
- ง. น้อยกว่าปกติมาก
- (๑) ๐
- (๒) ๐
- (๓) ๐
- (๔) ๐

20. รู้สึกว่าสามารถตัดสินใจในเรื่องต่างๆ ได้

(๒๔) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน (๑) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน (๒) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน (๓) ๐ ถึง ๑๐๐ คะแนน

- ก. มากกว่าปกติ
- ข. เหมือนปกติ
- ค. ค่อนข้างน้อยกว่าปกติ
- ง. น้อยกว่าปกติมาก
- (๑) ๐
- (๒) ๐
- (๓) ๐
- (๔) ๐

28. พบว่ามีความรู้สึกที่อยากจะทำลายชีวิตตัวเองเข้ามาอยู่ในความคิดเสมอๆ

(จ)อยู่คนเดียวก็มีความสุขดี (ข)คิดถึงแต่เรื่องร้ายๆ (ค)คิดถึงแต่เรื่องดีๆ (ง)คิดถึงแต่เรื่องธรรมดาๆ

ก. ไม่อย่างนั้นเลย ข. ไม่คิดว่าเป็นอย่างนั้น ค. มีอยู่บ้างเหมือนกัน ง. มีแน่ๆ

(ก)ใช่ (ข)บางครั้ง (ค)บ่อยครั้ง (ง)ตลอดเวลา

เอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย
(สำหรับการตอบแบบสอบถาม: กลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์)
(Participant Information Sheet)

ในเอกสารนี้อาจมีข้อความที่ท่านอ่านแล้วยังไม่เข้าใจ โปรดสอบถามหัวหน้าโครงการวิจัย หรือผู้แทนให้ช่วยอธิบายจนกว่า จะเข้าใจดี ท่านจะได้รับเอกสารนี้ 1 ฉบับ นำกลับไปอ่านที่บ้านเพื่อปรึกษาหารือกับญาติพี่น้อง เพื่อนสนิทของท่าน หรือผู้อื่นที่ท่านต้องการปรึกษา เพื่อช่วยในการตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัย

ชื่อโครงการ คุณภาพชีวิตกับความเครียดในกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์
ชื่อผู้วิจัย นางศิรียฐา พานาสันต์
สถานที่วิจัย ชุมชนบริเวณโรงงานไวด้าฟู้ด อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี
สถานที่ทำงานและหมายเลขโทรศัพท์ที่ติดต่อได้ทั้งในและนอกเวลาราชการ
สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรี ตำบลปากแพรก อำเภอเมืองกาญจนบุรี
จังหวัดกาญจนบุรี 71000 หมายเลขโทรศัพท์ 081-8583675
E-mail address: k_panasant@yahoo.co.th

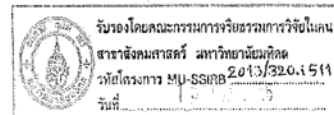
โครงการวิจัยนี้ทำขึ้นเพื่อศึกษาระดับความเครียด คุณภาพชีวิตของแรงงานต่างด้าว และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับความเครียดของแรงงานต่างด้าวซึ่งจะมีประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับคือ ทำให้ทราบความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตกับความเครียดในแรงงานต่างด้าว และนำผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและป้องกันความเครียดในกลุ่มแรงงานต่างด้าว

ท่านได้รับเชิญให้เข้าร่วมการวิจัยนี้เพราะ ท่านเป็นกลุ่มแรงงานต่างด้าวเมียนมาร์ ในอำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี ในพื้นที่บริเวณโรงงานไวด้าฟู้ดซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายที่การวิจัยครั้งนี้ได้ให้ความสนใจ จะมีผู้เข้าร่วมการวิจัยนี้ทั้งสิ้น 339 คน ระยะเวลาที่จะทำวิจัยทั้งสิ้น 3 เดือน หากท่านตัดสินใจเข้าร่วมการวิจัยแล้ว จะมีขั้นตอนการวิจัยดังต่อไปนี้คือ

ผู้วิจัยจะขอให้ท่านตอบแบบสอบถามในประเด็นเกี่ยวกับ ข้อมูลส่วนบุคคล คุณภาพชีวิต และความเครียด โดยใช้เวลาในการตอบแบบสอบถามประมาณ 15 นาที ซึ่งมีข้อคำถามทั้งหมด 47 ข้อ แบ่งคำถามออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1	ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน 4 ข้อ
ส่วนที่ 2	คุณภาพชีวิต	จำนวน 15 ข้อ
ส่วนที่ 3	ความเครียด	จำนวน 28 ข้อ

ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะใช้รหัสแทนชื่อและข้อมูลส่วนตัวของท่านในการบันทึกข้อมูลและจะดำเนินการทำลายข้อมูลลดจนข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกั่กับท่านภายหลังเสร็จสิ้นการวิจัย

ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นเมื่อเข้าร่วมการวิจัย ท่านรู้สึกอึดอัด หรืออาจรู้สึกไม่สบายใจอยู่บ้างกับบางคำถามท่านมีสิทธิ์ที่จะไม่ตอบคำถามเหล่านั้นได้ รวมถึงท่านมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากโครงการนี้เมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้าและการไม่เข้าร่วมวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด

หากท่านมีข้อข้องใจที่จะสอบถามเกี่ยวข้องกับกรวิจัย หรือคอบแบบสอบถาม ท่านสามารถติดต่อ นางศรีฐา พานาสันต์ หมายเลขโทรศัพท์ 081-8583675 ได้ตลอดเวลา

ข้อมูลส่วนตัวของท่านจะถูกเก็บรักษาไว้ ไม่เปิดเผยต่อสาธารณะเป็นรายบุคคล และไม่มีการแสดงชื่อหรือที่อยู่ของท่านแต่อย่างใด แต่จะรายงานผลการวิจัยเป็นข้อมูลส่วนรวม ผู้ที่มีสิทธิ์เข้าถึงข้อมูลของท่านจะมีเฉพาะผู้ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ คือ นักวิจัยหรืออาจมีคณะบุคคลบางกลุ่มเข้ามาตรวจสอบได้ความถูกต้อง เช่น ผู้ให้ทุนวิจัย, สถาบัน หรือองค์กรของรัฐที่มีหน้าที่ตรวจสอบ, คณะกรรมการจริยธรรมฯ เป็นต้น

หากมีข้อมูลเพิ่มเติมทั้งด้านประโยชน์และโทษที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยนี้ ผู้วิจัยจะแจ้งให้ทราบโดยรวดเร็วไม่ปิดบัง

ท่านมีสิทธิ์ถอนตัวออกจากโครงการวิจัยเมื่อใดก็ได้ โดยไม่ต้องแจ้งให้ทราบล่วงหน้า และการไม่เข้าร่วมการวิจัยหรือถอนตัวออกจากโครงการวิจัยนี้ จะไม่มีผลกระทบต่อท่านแต่อย่างใด

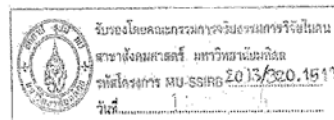
โครงการวิจัยนี้ได้รับการพิจารณารับรองจาก คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในคน สาขาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ซึ่งมีสำนักงานอยู่ที่ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ถนนพุทธมณฑล สาย 4 ตำบลศาลายา อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170 หมายเลขโทรศัพท์ 02-441 9180 โทรสาร 02-441 9181 หากท่านได้รับการปฏิบัติไม่ตรงตามที่ระบุไว้ ท่านสามารถติดต่อกับประธานคณะกรรมการฯ หรือผู้แทน ได้ตามสถานที่และหมายเลขโทรศัพท์ข้างต้น

ข้าพเจ้าได้อ่านรายละเอียดในเอกสารชี้แจงให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยนี้ ครบถ้วนแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้

ลงชื่อ.....ผู้เข้าร่วมวิจัย

(.....)

วันที่.....

၎င်းအမေးအဖြေပုံစံမှ ရရှိလာသော အဖြေအချက်အလက်များကို စိစစ်သူက လျှို့ဝှက်အမှတ်ဖြင့်အစားထိုးပြီး သင်၏ကိုယ်ပိုင် အချက်အလက်များကို မှတ်စုမှတ်ချက်ပြုလုပ်ရာတွင် မှတ်တမ်းတင်ခြင်းပယ်ဖျက်ခြင်း အခြားသောအချက်အလက် များကိုပါ စိစစ်ရေးအစီအစဉ်ပြီးဆုံးပြီးချိန်တွင် ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။

ပါဝင်စိစစ်ဖြေရာခြင်းအစီအစဉ်တွင်ပါဝင်ခဲ့ပြီး အန္တရာယ်ဖြစ်ဘွယ်ယူဆပြီး စိတ်ထဲမှာခုထစ်သလိုဖြစ်နေခြင်း (သို့မဟုတ်) စိတ်ထဲတွင် မလုံမလဲသလို ခံစားနေခြင်းရှိနေပါက သင်၏ဆန္ဒအရ မေးခွန်းတချို့ကိုမဖြေဆိုချင်ရင်လည်းရသည်။ မည်သည့်အချိန်မဆို အစီအစဉ်မှနှုတ်ထွက်လဲရနိုင်သည်။ ကြိုတင်ပြီးအကြောင်းကြားရန်လည်းမလိုပါ။ အစီအစဉ်မှနှုတ်ထွက်၍ သင့်အတွက် မည်သည့် ထိခိုက်မှုမှ သက်ရောက်ခြင်းမရှိပါ။

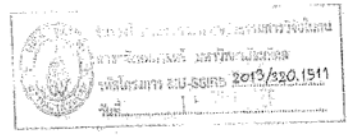
အကယ်၍ သင့်စိတ်သဘောထားနှင့်ပတ်သက်လာလျှင် စိစစ်ရေးအစီအစဉ်ကို သိရှိလိုခြင်း(သို့မဟုတ်) အမေးအဖြေပုံစံကို ဖြေဆိုလိုခြင်းရှိပါက နန်စရစ်စဉာ ဖာနာစန် ဖုံးနံပါတ် (၀၈၁-၈၅၈၃၆၇၅) သို့ အချိန်မရွေးဆက်သွယ်နိုင်သည်။

သင်၏ကိုယ်ပိုင်အချက်အလက်များကို သေချာစွာသိမ်းဆည်းထားပြီး အများပြည်သူရှေ့မှာ ထုတ်ဖော်ခြင်းမပြုပါ။ သင်၏အမည်နှင့်နေထိုင်ရာနေရာကိုလည်း မတင်ပြပါ။ သို့သော် အများစုပေါင်းပြီး အစီရင်ခံခြင်းစုပေါင်းအချက်အလက်များကို စိစစ်ခွင့်ရှိသူများသာလျှင် သိရှိပိုင်ခွင့်ရှိသည်။ စိစစ်သူမှအပ အချို့အဖွဲ့အစည်းများဖြစ်သော မှန်မမှန်စစ်ဆေးရေးအဖွဲ့ လုပ်ငန်းအတွက် အရင်းအနှီးထုတ်ပေးသည့်အဖွဲ့ အရေးတကြီး(သို့မဟုတ်)အစိုးရဖေါင်းဒေးရှင်းအဖွဲ့ ကျင့်ယူဓမ္မကော်မီတီအဖွဲ့ စသည်အားဖြင့်လာရောက်စစ်ဆေးခွင့်ရှိသည်။

ဤအစီအစဉ်ဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ခွင့်ပြုပေးသူ အာမခံသေးသည့်အဖွဲ့အစည်းမှာ ကျရိယဓမ္မ လူသားစိစစ်ရေး ကော်မီတီအဖွဲ့ လူမှုရေးသိပ္ပံဆိုင်ရာဌာန မဟိန္ဒန်တက္ကသိုလ်နှင့် သက်ဆိုင်လျက်ရှိသော တည်နေရာရုံးစိုက်ရာဌာန လူမှုရေး သိပ္ပံနှင့် မနုဿဗေဒသိပ္ပံ မဟိန္ဒန်တက္ကသိုလ် ဗုဒ္ဓမွန်စွန်လမ်းအမှတ် (၄) စာလာယျာတိုက်နယ်၊ ဗုဒ္ဓမွန်စွန်မြို့နယ်၊ နန္ဒရိပ်ခရိုင် စာတိုက်အမှတ်(၇၃၁၇၀) ဖုံးနံပါတ် (၀၂-၄၄၁၉၀၈) မြ (၀၂-၄၄၁၉၀၈) သင်ရရှိသောအချက်အလက်များကိုညှိမှုမရှိပါက အဖွဲ့ကော်မီတီဥက္ကဋ္ဌ (သို့မဟုတ်)ဥက္ကဋ္ဌကိုယ်စားထံ ပေးထားသောဖုံးနံပါတ်အတိုင်း ဆက်သွယ်နိုင်ပါသည်။

မိတ္တူယူပါရှိသော အသေးစိတ်အချက်အလက်များတင်ပြချက်များကို ဤအစီအစဉ်ပါဝင်နိုင်ရန်အတွက် အောက်ပါ အမည်နာမ ပေးမှတ်ထားသည်။

အမည်... .. စိစစ်ရေးပါဝင်သူ
(.....)
နေ့စွဲ.....

၂

အမည် စိစစ်ရေးပါဝင်သူ/တရားဝင်ကိုယ်စား/နေ့စွဲ

(.....)

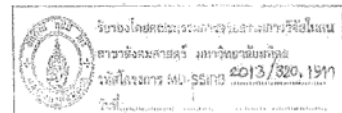
အမည် အကြောင်းအရာတင်ပြသူ/စိစစ်ရေးဦးစီးသူ/နေ့စွဲ.....

(.....)

ဤအချင်းအရာနှင့်ပတ်သက်၍ ပါဝင်စိစစ်သူမှာ စာမတတ်တတ်သဖြင့်အချက်အလက်အားလုံးကို ကိုယ်စားပါဝင် စိစစ်မည့်သူ အသိသက်သေအဖြစ် လက်မှတ်ရေးထားသူ၊

အမည် သက်သေ/နေ့စွဲ

(.....)

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – สกุล

นางศรีษธา พานาสันต์

วัน เดือน ปีเกิด

16 กันยายน 2514

สถานที่เกิด

จังหวัดกาญจนบุรี

วุฒิการศึกษา

วิทยาลัยพยาบาลและผดุงครรภ์

ประกาศนียบัตรการพยาบาลและผดุงครรภ์
(ระดับต้น) พ.ศ. 2532 – 2534

วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี จักรีรัช
พยาบาลศาสตรบัณฑิต (ต่อเนื่อง)
พ.ศ. 2542 – 2544

มหาวิทยาลัยมหิดล, พ.ศ. 2555 - 2557

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา

สังคมศาสตร์การแพทย์และสาธารณสุข

ที่อยู่ปัจจุบัน

10/1 ถนนบูรการ โกศล ตำบลบ้านเหนือ

อำเภอเมืองกาญจนบุรี

จังหวัดกาญจนบุรี 71000

โทรศัพท์ 081-8583675

ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบันและสถานที่ทำงาน

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรี

ตำบลปากแพรก อำเภอเมืองกาญจนบุรี

จังหวัดกาญจนบุรี 71000

โทรศัพท์ 034 – 622982-3 ต่อ 124

E-mail : k_panasant@yahoo.co.th